Regd. No. H. 15.

విడిప్రతి 0-30 పై.

శుక్రవారం 11-9-70

వాసవీ ప్రావిషన్ స్టోర్సు
స్టోన్‌హవుస్‌పేట - నెల్లూరు.

మీ యింటి ముంగిటిలో మీ నెలసరి
చిల్లర సామానంతా ఒకేసారి
వచ్చివుంటుంది.
మీ పట్టీని పంపండి.
ఒకసారి పలుకరించండి.

టెలిఫోన్ : 917.

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు

సంపుటి 42 సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి సంచిక 36

నెల్లూరు శ్రీ లీలామహల్లో
11-9-70 శుక్రవారంనుండి

KILLERS are
CHALLENGED
కిల్లర్స్ ఆర్ ఛాలెంజ్‌డ్

గూఢచారి కలర్ చిత్రం.

జి. ప. హైస్కూళ్లలో దుస్థితి

మన్నారుపోలూరు స్కూలుకు ఇన్‌స్పెక్షనుకు పోతే

పిల్లలుతప్ప ఒక్క టీచరూ లేడట!

అక్రమ పాస్‌లు: అన్యాయపు ఫెయిళ్లు: డి.ఇ.ఓ. చర్యలు

జిల్లాపరిషత్తు హైస్కూళ్లు అధ్వాన్నంగా వున్నాయనే సంగతి తెలుసు; కాని ఇంత అబందరగా, ఇంత దిక్కులేని దివాణంగా వున్నాయని మాత్రం వూహించలేకపోయాము. మొన్న జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి శ్రీ పెంచలయ్య తదితర అధికారులు తమ ఇన్‌స్పెక్షన్ అనుభవాలనుగూర్చి చెప్తుంటే, ఈ విలేఖరికి షాకింగ్‌గా వున్నది. అసలుకు మన పరిపాలన ఇంత దౌర్భాగ్యస్థితికి వచ్చిందా అనే ఆవేదన కలిగింది.

అడగనివారు పాపాత్ము లన్నట్లుగా, మొగమాటాలకోసం, ఓట్లకోసం, సంఖ్యాధిక్యతకోసం హైస్కూళ్ళ సంఖ్యను ఇష్టమొచ్చినట్టు పెంచేసేశారు. భవన వసతి వనిలేదు, కుర్చీలు బల్లలు బోర్డులు వనిలేదు, అటుస్థలం వనిలేదు, అసలుకు అయ్యవార్లుకూడా అవసరంలేదు- ఇవేమీ లేకపోయినా హైస్కూళ్లు మాత్రం పుట్టగొడుగులవలె పుట్టుకొచ్చేశాయి. గూడూరు సభలో ఆర్. ఎల్. రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, పూర్వం ఎనభై తొంభైవేలు విరాళమిస్తే కాని ఒక హైస్కూలును ప్రారంభించేవారు కాదు; ఈ విలేఖరికి తెలిసి హైస్కూలు రావాలంటే గ్రౌండు గ్రవుండురాక, 30 వేల రూపాయల రొక్కం విరాళమివ్వవలసి వచ్చేది. ఇప్పుడు ఐదువేలకే ఒక హైస్కూలు; మళ్ళీ మాట్లాడితే అప్పువేరమైనా ఆక్షేపణలేదు- కాగితంమీద వాగ్దానం చేస్తేచాలు, హైస్కూలు మంజూరు చేస్తారు! పశువులకొట్టాలలోనడిచేస్కూళ్లు, గొర్రెలపాకల్లో వనిచేసేస్కూళ్ళు,సత్రాల్లో కాపురంచేసే స్కూళ్ళు, వర్షం వస్తే మూసేసే స్కూళ్ళు మనకు కోకొల్లలు!

ఇక చదువందామా; స్కూళ్ళు చూడకుండా; పాఠాలు చెప్పడం చూడకుండా; అయ్యవార్లు బడికి వస్తున్నారాలేదా అనేది చూడకుండా; ఆఖరున ఫలితాలనుచూచి సంతృప్తి పడేట్లయితే, మన హైస్కూళ్లలో చదువులు వస్ట్‌క్లాస్‌గా వున్నట్టే! హెడ్మాస్టరు మొదలుకొని అటెండరువరకు అందరూ పలుకుబడులతో, ఒత్తిడులతో నియమింపబడినవారే. ప్రతి ఒక్కరికి ఒక పలుకుబడి గలిగిన వ్యక్తి, ఒక సిఫారసు వుంటుంది. అందువల్ల ప్రతి ఒక్కడూ స్వతంత్రుడు; ప్రతిఒక్కడు తొడ తట్టేవాడే; ప్రతిఒక్కడూ మీసాలు మెలివేసే వాడే! విచిత్రమేమంటే, ప్రతిటీచరు, ప్రతి వుద్యోగి తాను ఫలానివారి క్యాండిడేట్నని సగర్వంగా చెప్పుకుంటాడు. అయన క్యాండిడేటు బలాన్నిబట్టి, ఆయన ప్రతాపం వుంటుంది. వెనుక మంచి బలముంటే వాడైతే, అటెండరైనా హెడ్మాస్టరుమీద సవారీ తోలుతాడు! పర్యవసానం సక్రమంగా స్కూలుకు రావడం, శ్రద్ధగా పాఠాలు చెప్పడం, తాము క్రమశిక్షణతో మెలిగి విద్యార్థులను శిక్షణలో పెట్టడం అనేది లేకుండానే పోయింది.

అసలు టీచర్లు స్కూలుండే వూళ్ళో కాపురాలుండడంలేదు. దీనికి రెండు కారణాలున్నాయి- ఒకటి గృహవసతి లేకపోవడం; రెండోది అడిగేవాడు లేకపోవడం. కొన్ని వూళ్ళల్లో ఇళ్ళు దొరక్క

—కొరవ 7వ పేజీలో

పెరిగిన హోటల్ ధరలు

ఒంగోలులో 144 సెక్షన్- 30 మంది విద్యార్థుల అరెస్టు

(మా విలేఖరి)

ఒంగోలు కాఫీహోటళ్లు కాఫీధర 20 పైసల నుండి 25పైసలకు, హోటల్ అధిలాష్ 25 పైసలనుండి 30 పైసలకు పెంచి కూర్చున్నారు. ఈ పెరుగుదల వచ్చి అక్రమమని కాలేజి విద్యార్థులు, కమ్యూనిస్టులు ఆందోళన కొనసాగిస్తున్నారు, సత్యాగ్రహం ప్రారంభించారు కూడా.

హోటళ్లు వారం వారంరోజుల పర్యంతం మూసివేశారు. జిల్లా కలెక్టరు దగ్గర హోటళ్ల యజమానులు రాజీకిప్రయత్నం చేశారు కాని పరిష్కారం కుదరలేదు. కాఫీధరలు తగ్గనూలేదు, ఆందోళన సమసిపోనూలేదు.

9 తేది హోటల్ అభిలాష్‌మీద 150 మంది విద్యార్థులు చేరి రాళ్లు విసరడం, ఘర్షణ జరగడంతో పరిస్థితి కాస్త అదుపు తప్పింది. పట్టణంలో 144 సెక్షన్ విధింపబడింది. పోలీస్ లాఠీచార్జికూడా చేయవల్సి వచ్చింది. 30 మంది విద్యార్థి-యువకులను అరెస్టుచేసి 10 తేది చార్జిషీటు పెట్టడం కూడా జరిగింది. హోటల్ అభిలాష్‌వద్ద రెండు డజన్ల రిజర్వు పోలీస్ కావలా వుంటున్నది. పట్టణంలోని మిగతా హోటళ్ల దగ్గరకూడా పోలీస్ కావలా కాస్తున్నది. పరిస్థితి అదుపులోకి వచ్చిందేకాని యువకులు తమ ఆందోళనను వీడనూలేదు, కాఫీహోటళ్లవాళ్లుధరల్నుతగ్గించనూలేదు.

తెలంగాణ సమస్యాపరిష్కారం అనివార్యం!

మూడు వర్గాలవారి ఆలోచనలు మూడు రకాలుగా వున్నాయి!

ఢిల్లీలో జరుగుతున్న సంఘటనలు, తెలంగాణా ప్రజాసమితి వర్గాల్లో కొత్త ఆశావిశ్వాసాలను రేకెత్తిస్తున్నాయి. మణిపూర్ హిమాచల్ ప్రదేశాలకు రాష్ట్ర ప్రతిపత్తి నివ్వడానికి భారత ప్రభుత్వం అంగీకరించడం, తెలంగాణాకుకూడా అలాంటి గౌరవం లభ్యంకావడానికి దోహదం చేయగలవని వారి తలంపు.

ఇటీవల పార్లమెంటు సభ్యులు 250 మంది ప్రధానమంత్రికి విజ్ఞాపన సమర్పించడం అందులో ప్రాంతీయ సంఘానికి, తననిర్ణయాలను అమలుచేసే అధికారాన్ని, యంత్రాంగాన్ని కలిగించేవిధంగా, తెలంగాణా సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారాన్ని కనుగొనాలని కోరడం అందరికీ తెలిసిందే.

ఈ విజ్ఞాపనపైన సంతకాలు చేసినవారిలో అత్యధికులు అధికార కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందినవారు. వీరందరి అభిప్రాయాలను మన్నించి తగుచర్యతీసుకోవడం ప్రధానికి అనివార్యంఔనుక, తెలంగాణా విషయమై ఏదో ఒక నిర్దిష్టమైన చర్య, ప్రధానమంత్రి తమ కేరళ ఎన్నిక ప్రచారానికి సంబంధించిన పర్యటనచేసి తిరిగి రాగానే, తీసుకుంటారని ఇక్కడి రాజకీయ వర్గాలు భావిస్తున్నాయి. ఐతే ఈ పరిష్కారం ఎలా వుంటుందన్న విషయమై అందరూ తలావకవిధంగా భావిస్తున్నారు. ప్రజాసమితివారైతే హిమాచల్ మణిపూర్ లకువలె, ప్రత్యేక రాష్ట్ర ప్రతిపత్తి తెలంగాణాకు 1972 నాటికైనా తప్పదని భావిస్తున్నారు. మిగతావారు- అంటే వి. బి. రాజు లాంటి మధ్యవర్తులు, మధ్యేమార్గానుఅంటే, ప్రాంతీయ సంఘం అధికారాలను విస్తృతంచేసి, ఉగ్రవాదుల కోరికలను త్రోసిరాజని, పరిష్కారం జరుగుతుందను కుంటున్నారు. ఇక అధికారవర్గం విషయం చెప్పనే అక్కరలేదు. డా॥ చెన్నారెడ్డి ఆయన అనుయాయులకు రాజకీయాధికారత, భావిగూర్చి తగు హామీలిస్తే, తెలంగాణా సమస్య మటుమాయమైనట్టే. ఆ పనే ప్రధాని చేయబోతున్నారని వారివిశ్వాసం.

మణిపూర్, హిమాచల్ ప్రదేశాలకు సంబంధించిన నిర్ణయం, ప్రధానికి పార్లమెంటు సభ్యులు సమర్పించిన విజ్ఞాపన-పిటిషయం ఎలావున్నా, ప్రధాని మరొక అత్యంత ముఖ్యమైన నిర్ణయం తీసుకోవలసివుంది. 1972 వరకు ఇప్పటివలెనే తన మైనారిటీ ప్రభుత్వాన్ని కొనసాగిస్తూపోవలెనా లేక మధ్యంతర ఎన్నికలు జరిపించి అధికారాన్ని చేజిక్కించుకోవలెనా అనేది ఆమె నిర్ణయించుకోవలసివుంది.

రాజభరణాల విషయమై రాజ్యాంగ సవరణబిల్లు పార్లమెంటులో ఆమె ఆశించినట్టుగా ఆమోదం జరిగివుంటే, మహత్తరమైన ప్రతిష్ఠతో ఆమె ఎన్నికల్లోకి దొరకడేవే. కాని ఈ విషయంలో ప్రభుత్వ ఓటమి ఒక కొత్తసమస్యను తెచ్చిపెట్టింది. ఈ ఓటమిని గెలుపుగా మార్చుకోవాలి. ఎన్నికలు జరిగితే ప్రజల సానుభూతి తమకు కలగాలని ఆమె ఆశించడంలో అనుచితమైనదేమీలేదు. ఐతే వివిధరాష్ట్రాల్లో గెలుపుకు అవకాశాలను ఆమె క్షుణ్ణంగా అవగాహన చేసుకొని తగినవీర్పాట్లుచేయనిదే, రంగంలోకి దిగరు. ఈ పరిస్థితి దృష్ట్యా కూడా తెలంగాణ విషయమై తగునిర్ణయం తీసుకోవలసి వుంటుంది.

తెలంగాణా ప్రాంతీయ సంఘానికి విస్తృతమైన అధికారాలనిస్తే, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రజల ఆగ్రహానికి గురికావలసి వుంటుందనే భయం హైదరాబాదులోను ఢిల్లీలోను బాగావుంది. పైగా ప్రతిపక్ష కాంగ్రెస్ ఇలాంటి నిర్ణయాన్ని ఆంధ్ర ప్రాంతంలో, ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ప్రజలను రెచ్చగొట్టడానికి వుపయోగించుకుంటుందని వారి భయం. ఇలా జరుగుతుం దనడంలోకూడా సందేహంలేదు.

మరి ప్రత్యేక రాష్ట్రం రాకపోయినా,

—కొరవ 7 వ పేజీలో

మా హైదరాబాదు విలేఖరి

నెల్లూరుజిల్లా పౌరులకు విజ్ఞప్తి

ద్వారక

(చంద్రభవన్ ప్రక్కన)

ముఫత్‌లాల్ గ్రూపు ఆఫ్ మిల్సు.

ట్రంకురోడ్డు :: నెల్లూరు.

కాన్వెంటురకాలు అన్నిస్కూళ్లకు సంబంధించినవి మావద్దవున్నవి.

టెరికాటన్ షర్టింగ్సు, టెరిన్ సూటింగ్సు,

న్యూ డిజైనుల పాలిస్.

అనేకరకములు క్రొత్తక్రొత్తగా నుతన్యాపారం మైనరకములు వచ్చియున్నవి.

తప్పక దయచేయండి.

Notice to L. Rs. of deceased respondent under order 22 R. 4 C. P. C.

In the Court of the district Judge at Nizamabad

I. A. 110 of 69 O. P. 55 of 64

A. P. S. F. Corporation —Petitioner.

1. M. Balraju (Since deceased) as per L. Rs. 2. Bhumamma w/o Balraju, aged 55 years R/o Dichipalli 3. Rajeswar s/o Balraju aged 37 years, business R/o Dichipalli, Nizamabad taluk. 4. Rajendar s/o Balraju, aged 33 years, business R/o Dichipalli, Nizamabad taluk. 5. Radhakishan s/o Balraju aged 28 R/o Dichipalli 6. Sreeramulu s/o Balraj, aged 26 years R/o X Dichipalli, Nizamabad taluk. 7. Laxman S/o Balraju, 23 years, R/o Dichipalli Nizamabad taluk. 8 Radhamma D/o Balraju aged 33 years R/o Jagtiyal Tq. and Dist Kareemnagar.

To

1. Rajeswar, 2. Radhakishan 3 Sriramulu, 4. Laxman.

Whereas the petitioner instituted a petition in the court against the respondents. Since respondents No. 1 has deceased, and whereas the said petitioner has made an application to the court, that you are the legal representatives of the said M Balraju deceased and desiring you be made the L. Rs.

You are hereby summoned to attend in this court on the 18th day of September 1970 at 10-30 a. m. to defend the Petition and in default of your appearance as the day specified the said petition will be heard and dettermined in your absence By Order

—A. NARASING RAU, Advocate.

విజయవాడ
సబార్డినేటు జడ్జికోర్టులో
A I O S No 162 of 1961

E. P. No. 210 of 1963

పప్పువ పాపయ్య, ముప్పా నారాయణ రావుపురం- విజయవాడ —డి. హో.

1. వర్ల్లమూడి శివరావు, 2. యా. సీతా రామస్వామి, 3. యా. బానయ్య సాకిన గొల్లపూడి, —జెడ్జిమెంటు డెటర్సు.

ఈ డిక్రీదాకిక్రింద ప్రతివాదులు శక్యా రికియిచ్చిన యీ క్రింది షెడ్యూలుదాఖలా ఆస్తిని హైకోర్టువారు 12-10-70 తేదిన వుదయం 11 గం. నుండి బహిరంగముగా వేలమువేయుదురు.

వేలము ఆస్తి వివరము: కృష్ణాజిల్లా విజయవాడ సబ్‌రిజిష్టరీ యిలాకా గొల్ల పూడి పంచాయతీ పరిమితిలోచేరిన గొల్ల పూడి గ్రామం తాలూకు వేలమువేయవలసిన స్థిరాస్తి వివరం:

డి. నెం. 272, యు 6-63 ట్లు శేరి మెరకభూమికి హద్దులు: [తూ] బిగురు పాటి తిరుపతయ్య వగైరాలు భూమి [ద] నైఋతము రైలుకట్ట [ప] నూతలపాటి తిరుపతయ్య వగైరాలుభూమి [ఉ] ... పూడి సుబ్బారావు, పున్నయ్య వగైరాల భూమి యీ హద్దులమధ్య నదరు ఎ 6-63 ట్లు మెరకభూమి నదరు భూమిమీద ఏవిధ మైన అన్యాక్రాంతములులేవు. ప్రతివాదులకు సంపూర్ణమైన హక్కుగలదు. డి.హో. వ్యాల్యూ రూ.5000, కోర్టువారి ఎస్టిమేట్ వ్యాల్యూ రూ. 6500, ప్రతివాదులవ్యాల్యూ ఎ 1-కి రూ. 10000 డిక్రీహోల్డరు వ్యాల్యూనుండి వేలంపాట మొదలుపెట్టబడును.

చెరుకుపల్లి కోదండరామయ్యపంతులు, వాది అడ్వకేటు.

జమీన్‌రైతు

శ్రీ సాధారణ భాద్రపద శుద్ధ ఏకాదశి 11-9-70

ప్రమాదకర ధోరణి

సంస్థానాధీశుల భరణాలకు సంబంధించి లోక్‌సభ ఆమోదించిన రాజ్యాంగ సవరణను రాజ్యసభ తిరస్కరించింది. అంటే రాజ్యాంగ సవరణకు అవకాశంలేకుండా పోయిందన్నమాట. మున్నెన్నడూ రాజ్యాంగ సవరణకు సంబంధించి ఈ విధంగా జరగలేదు. మెజారిటీ లేకుండా ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతున్న శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ ఈవిషయంలోవిఫలంకాక తప్పలేదు. ఇది ఆమెమీద అవిశ్వాసం కాక పోవచ్చుకాని; ఆమె బలహీనతను, ఆమె ప్రభుత్వ బలహీనతను ఈ ఓటమి చాటి చెప్తుంది.

రాజ్యాంగ సవరణ ఓటమి ఇందిరాగాంధీ ప్రభుత్వ బలహీనతను చాటితే; సవరణ వీగిపోయిన మరుక్షణంలో రాజభరణాలను రద్దుచేస్తూ రాష్ట్రపతి జారీచేసిన వుత్తరువు ఇందిరాగాంధీ ప్రమాదకర ధోరణిని హెచ్చరిస్తుంది.

ఇక్కడ రాజభరణాలను రద్దుపరచడమో పరచకపోవడమో, భరణాలను ఇవ్వడమో ఇవ్వకపోవడమో సమస్య కాదు. దీనికి అనుకూలంగా, ప్రతికూలంగా కూడా గాఢమైన అభిప్రాయా లున్నాయి. కాని ఇక్కడ ప్రశ్న- రాజ్యాంగాన్ని సవరించడంద్వారా, చేసిన వాగ్దానాలను, ఏ పార్టీ చేసిందో, ఏ పార్టీ నాయకులు చేశారో రెండు దశాబ్దాలుకూడా గడవకముందే, ఆ పార్టీ ప్రభుత్వమే, ఆ పార్టీ నాయకులే భంగం గావించడం న్యాయమా? అనేది ఒక ప్రశ్న. ఈ విధంగా ప్రభుత్వ వాగ్దానాలు భంగంగావింపబడితే, ఇక ప్రభుత్వ హామీలమీద, రాజ్యాంగబద్ధమైన హామీల మీద నమ్మకమేముంటుంది; వాటికి పవిత్రతేముంటుంది అనేది రెండోప్రశ్న. రాజ్యాంగ సవరణ వీగిపోయినతర్వాత, దానిని వమ్ముచేయడానికి మామూలు వుత్తరువు ప్రయోగింపబడితే, ఇక పార్లమెంటుకు, ప్రజాస్వామ్యాలకు మనుగడ ఏమిటనేది ఆందోళన కలిగిస్తున్న మరొక ముఖ్యవిషయం. ఇంకో ప్రధానమైన విషయం రాజకీయ స్వప్రయోజనాల కోసం, అందరూ శాంతిగా ఆలోచించి చర్చించి నిర్ణయాలు తీసుకోవలసిన సమస్యల విషయంలో, ఒడిదుడుకులుగా, అడ్డదిడ్డంగా వ్యవహరించడం దేశాన్ని ఏ గోతిలో తోస్తుందోననే భయసందేహం. ఇంతేకాని సంస్థానాధీశులకు భరణాలిచ్చినా రద్దుచేసినా, వారి ప్రత్యేక సౌకర్యాలను కాపాడినా వమ్ముచేసినా సామాన్యునికి బాధలేదు.

ఫరీదాబాద్ కాంగ్రెస్ భరణాల రద్దుకు తీర్మానించినపుడు (ఈ తీర్మానం ఆమోదింపబడినప్పుడు సభలోవుండిన ఏ. ఐ. సి. సి. సభ్యుల సంఖ్య 75 మాత్రమే నంటారు), అప్పటి న్యాయశాఖా మంత్రి స్వర్గీయ గోవిందమీనన్ చెప్పాడు- వీటి రద్దుకు రాజ్యాంగం సవరింపబడవలసిన అవసరంలేదని, రాష్ట్రపతి వుత్తరువు ద్వారా రద్దుపరచవచ్చునని ఆయన వెలి బుచ్చాడు. ఎప్పటి సంగతో ఎందుకు; మొన్న లోక్‌సభలో రాజ్యాంగ సవరణ చర్చ సందర్భంలో ప్రధానే చెప్పింది- వుత్తరువు ద్వారా రద్దుచేసే అవకాశ మున్నా, ప్రజాస్వామ్య యుతంగా మార్పు తేదలచానని చెప్పింది. ప్రజాస్వామ్యంమీద ఆక్షణంలోవున్న విశ్వాసం, ఆమెకు, సవరణ వీగిపోయిన తర్వాత లేకపోయింది. దీన్నిబట్టి ప్రధానికి ప్రజాస్వామ్యం గిజాస్వామ్యంమీద నమ్మకం తనమాట చెల్లుబడి అయ్యేవరకేకాని, తన అభీష్టానికి విరుద్ధంగా జరిగినప్పుడు ఆమె ఆ సిద్ధాంతాలను లక్ష్యపెట్టదని భావించు కోవలసి వస్తున్నది. ప్రీవీ పర్సులను రద్దుచేయ దలచుకున్నామె, రాష్ట్రపతి వుత్తరువు ద్వారానే గుట్టుగా రద్దుచేసి వుండవచ్చు; రాజ్యాంగ సవరణకోసం ఇంత హంగామా చేయవలసిన అవసరం లేదు. మొదటనే వుత్తరువు ద్వారా రద్దు చేసివుంటే ఎంతో హుందాగా వుండేది, పార్లమెంటుకు అవమానం తప్పేది, ప్రజాస్వామ్యానికి పరాభవం తప్పేది, ఆమెకూ అప్రతిష్ఠ తప్పేది. ఇంతపెద్ద దేశాన్ని, ఎన్నో వైవిధ్యాలు సంక్లిష్ట సమస్యలున్నదేశాన్నిపరిపాలించే ప్రధాని ఇంత ఆవేశంగా, వుగ్రంగా వ్యవహరించడమనేది దేశానికి క్షేమంకాదు, ప్రజలకూ శ్రేయంకాదు.

ఎట్లయితేనేమి అనుకున్నపని నెరవేరడం ముఖ్యంకదా అనేవాదన వుండవచ్చు, కాని ఆ వాదం వ్యక్తిగా శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీకి సరిపోవచ్చుకాని, కొన్ని మూలసూత్రాలకు కట్టుబడదలచిన దేశానికి కాదు. తనమాట నెగ్గలేదని కాంగ్రెస్ మీద తిరుగుబాటు చేసింది ఆమె; కాంగ్రెస్‌నే రెండుగా చీల్చివేసిందామె; స్వయంగా తాను ప్రతిపాదించిన అభ్యర్థికే తాను వ్యతిరేకంగా చేసింది; తన పంతాన్ని, తనపట్టుదలను నెరవేర్చుకున్నది; తనతో చెలగాటం నిప్పుతో చెలగాటమేనని చాటింది. అట్లనే ఈ ప్రీవీపర్సులకు సంబంధించికూడా, పార్లమెంటు వుభయ సభలు తనఅభీష్టానికి అనుగుణంగా నడుచుకోగలవని ఆమెఅనుకున్నది; అదిప్రతికూలమయ్యేసరికి, ఏ విధంచేతనైనాతన ఆశయాన్ని నెరవేర్చుకోవాలనుకున్నది. ఇందిరమ్మగారి ఈ విపరీత, విధ్వంసక వైఖరివల్ల దేశానికి ప్రజలకు ఎంత అనర్థమైనాకాని; ఆమె నాయకత్వం దేశానికి హితకరమైనది కానీ కాకపోనీ; ఆమె వ్యక్తిగా రాజకీయవాదిగా అఖండ ప్రజ్ఞావంతురాలుగా సమర్థురాలుగా రుజువు చేసుకున్నది. కాని ప్రజాస్వామ్యము, పార్లమెంటరీ వ్యవస్థవంటి కొన్ని ముఖ్య సూత్రాలను పవిత్రంగా భావించే మనదేశానికి మాత్రం ఈధోరణి మంచిదికాదు, అది వినాశకరమైనది.

రాజ్యసభలో రాజ్యాంగసవరణ వీగిపోవడమనేది కేవలం 'టెక్నికల్'గానే కావచ్చు. అధికసంఖ్యాక సభ్యులకు రాజభరణాల రద్దు సమ్మతకరం కావచ్చు. కాని ఇక్కడిసమస్య అదికాదు- మనరాజ్యాంగ సూత్రాలు, నిబంధనలు పాలకుల ఇష్టాయిష్టాలనుబట్టి గౌరవింపబడటం, గంగలో కలపబడడమనేది ప్రమాదకరమైనవిషయం. పాలకులకు సమ్మతకరమైనా కాకపోయినా, తీపైనా చేదైనా, పవిత్రంగా భావించే పార్లమెంటు నిర్ణయాన్ని ఉల్లంఘించకపోవడం అప్పుడే అది ప్రజాస్వామ్యమవుతుంది, అప్పుడే వారు ప్రజాస్వామ్య వాదులవుతారు. సంస్థానాధీశులకు సంబంధించి జారీఅయిన వుత్తరువు ఒక్క ప్రధాని ఇందిరమ్మకేకాదు, రాష్ట్రపతి శ్రీ గిరికి కూడా అప్రతిష్ఠనే చేకూర్చింది. ప్రభుత్వ నిర్ణయాలకు ముద్రవేయడమే రాష్ట్రపతి పనికావచ్చు; కాని రాజ్యాంగబద్ధమైన విషయాలలో

ఈ వారం విశేషాలు

● తర్వాత?

వక్రమార్గమో, సక్రమమార్గమో, ఏదో వొక మార్గాన- సోషలిస్టు అభ్యుదయ పథ గమన నినాద కోలాహల చిత్ర భ్రమణంలో తిరుగాడుతున్న ప్రధాని ఇందిరమ్మ -రాజభరణాలను రద్దుచేయిస్తూ, ప్రీవీపర్సులకు స్వస్తివాచకం చెప్పిస్తూ- రాష్ట్రపతి శ్రీ గిరి చేత హఠాత్ వుత్తర్వును జారీ చేయించింది. ఇంతటితో ఈ ప్రీవీపర్సుల అధ్యాయం ముగిసిందనడానికి లేదేమో. మనసంస్థానాధిపతిస్వాములు సుప్రీంకోర్టుకు పోకుండా వుంటారా? కోర్టు ఏమి తీర్పు చెప్తుందో చూద్దాం.

ఏమైనా ఈ దేశంలో సోషలిజం వొక్కొక్క అడుగే ముందుకొచ్చేస్తున్నది; బ్యాంకులు జాతీయమయ్యాయి, రాజభరణాలు రద్దయ్యాయి; ఇట్లా వొక్కదెబ్బన ఈ భరతఖండంలో సోషలిజాన్ని సాధించేసిన ఘనత వొక్క ఇందిరమ్మకే దక్కింది. ఒక్కసారి- బోలో! ఇందిరాగాంధీకి-జై!

ఇదంతానరే, ఆ తర్వాత? ఇక సాధించాల్సిందేమీలేదా? దీంతో తీరిపోయిందా? పాత స్వాములస్థానే కొత్త స్వాములు తయారు కాలేదా? ఎవరో వొకాయన లెక్కలు గట్టినట్టు- వొక్కొక్కరికి 4½ లక్షలు ఖర్చవుతూ వొక్కో మంత్రిపుంగవుని భరాయిస్తున్న మనజాతి; దేశం మొత్తంమీదవున్న 500 మంత్రిపుంగవుల్ని భరాయిస్తూ ఖర్చుపెడ్తున్న భరణాల మాటేమిటి? మన బి. కె. రెడ్డిగారు వెలిబుచ్చినట్టు- రాష్ట్రపతిభవన్లు, రాజ్‌భవన్లు, పేరిట జరిగే ఆడంబరపుఖర్చు వైభవాలు, అనవసరపు లాంఛనాల మాటేమిటి? ఇంకా, వొక కవిగారన్నట్టు- జనులకు తాళికట్టిన భర్తలై కూర్చున్న శాసనకర్తలు- (మనదేశంలో వీళ్ళ జనాభా 3300 దాకా వుంది)- వీళ్ళమాటేమిటి? ఇంకా సవాలక్ష కమిషన్లు, కమిటీలు- వీటి పేర జరిగే తతంగమంతా ఏమిటి? మన సాంఘిక విలువల్ని అడుగడుగునా ఇవి భగ్నపర్చడంలేదా? ముందు వీటిభరతం పట్టేగదా మన సోషలిస్టు పథగమనానికి మొదటిగుర్తు.

అపీ — యువీ

● ఈ ప్రీవీపర్సుల బిల్లుపై పార్లమెంటులో ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా వోటు చేసిన ఏడుగురు ఇండికేట్ కాంగ్రెసీయుల్ని- కేంద్ర డిప్యూటీ మంత్రి నర్సింగర్ రావా భానుప్రకాశ్‌సింగ్, త్రిపురరావా, అజయ్

—తరువ 12 వ పేజీలో

జనవాణి

నైనా ఆయన స్వతంత్రంగా వ్యవహరించాలని ప్రజల అభిప్రాయం. అది అసాధ్యమైనా, ఎందువల్లనో గిరిగారి నుండి ప్రజలు ఆ విధమైన దృశ్యాన్ని ఆశించారు. ఇప్పుడు ఈ వుత్తరువు కోర్టులలో పెద్ద వివాదాస్పదమైన సమస్యగా తయారు కాబోతుంది. దాని ఫలితాలు, పర్యవసానాలనుగూర్చి మనం వూహించలేము.

ఏమైనా అతి ప్రధానమైన సమస్యలను వదలి, అప్రధానమైన విషయాలమీద ఆర్భాటాలు ఎక్కువైపోయాయి. ప్రజా సంక్షేమంకంటే, రాజకీయ ప్రచార ఎక్కువైపోయింది. ఇప్పుడు సంస్థానాధీశులు, జమీందార్ల విషయం సామాన్య ప్రజలకేమీ తెలియదుకాని, అధికారంలో వున్న వారి ఆడంబరాలు విలాసాలకు ప్రజలు రోసిపోతున్నారు. సామాన్యుడికిసైతం న్యాయం కలిగే నీతివంతమైన, శుభ్రమైన పరిపాలన లేనందుకు అసంతృప్తి పాలై పోతున్నారు. ఏ రంగంలో చూసినా దురాగాలు, దుర్మార్గాలు తమ కళ్ళముందు జరిగిపోవడాన్ని సహించుకుంటున్నారు. పెరిగేధరలలో, జరగని జీవితాలలో కృంగిపోతున్నారు. ఇవిగాక ప్రజలను కలవరపరుస్తున్న నిత్యసమస్య లెన్నో వున్నాయి. వాటివిషయాన్ని పట్టించుకోకుండ, సంస్థానాధీశులకిస్తున్న స్వల్ప మొత్తాల విషయంలో ఇంత ఆర్భాటం చేయడాన్ని హర్షించలేకపోతున్నారు. ఇందిరాగాంధీ ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న ప్రమాదకర ధోరణికి ఆందోళన చెంది పోతున్నారు.

ఆహా! ఏమిటీచర్లు! ఏమి కాకావిందులు!

టీ. వ. కొత్తభేర్మాణ సెన్సార్ జరిగిన నాటినుండి నేటిదాకా భేర్మాణకు విందు లేనిరోజే వున్నట్లుగాలేదే!

ఇందులో ఎక్కువగా ముఖ్యంగా హైస్కూలు వుపాధ్యాయుల విందులు సన్మానాలు, కాన్ఫరెన్సులు జరుగుతున్నట్లు వార్తలుచూస్తున్నాము. అనధికారులకు సరే పనిబాటా వుండదు, దీంట్లో వుద్యోగులు కూడా ఎందుకుచేరాలి? ఉపాధ్యాయులంటే కారంలోవున్న నాయకులు, వినాయకుల చుట్టూ నిరంతరం తిరగడం; సభలు విందులు-వినోదాలతో కొత్తభేర్మాణను అలరించచేయడానికి పోటీలుపడి ప్రయత్నించడం మాలాంట్లు చూచేందుకు జుగుప్సాకరంగా వుంది.

ప్రాముఖ్యత తప్పించుకోడానికి ప్రధానోపాధ్యాయులు 'ప్రతివొక్కర్నీ నిర్బంధించి వసూలుచేసిన చందాలతో టీ. వ. భేర్మాణకు హైవారాలు వట్టడం గర్హించ తగిన విషయం. ఇకనైనా కొత్త భేర్మాణ ఈబాపతు వినోదకోలాహలంతో కాలం గడపడం తగ్గించి నిర్మాణ కార్యక్రమాల్లో నిమగ్నులు కావడం బాగుంటుంది.

మదమనూరు —సి వి.శేషారెడ్డి.

▲

హౌరా! ఏమిటీచర్లు!

గతవారం పత్రికలో- "మేమెవ్వరం ఆజాబు వ్రాయలేదు" - అని లపోదిలో రాసిన సూదూరు బి.వ. హైస్కూలు వుపాధ్యాయులు వ్రాసిన దానిసత్యపూర్వకమైన వుత్తరంచూచి ఆశ్చర్యపడ్డాను. అయినా

—తరువ 7వ పేజీలో

వారం....వారం...

చచ్చినపామును కొట్టడంలో కొందరికి విజయం, కొందరికి పరాజయం!

కొందరికి ఘన విజయం, మరి కొంద రికి ఘోర పరాజయం! ఎందులో? చచ్చిన పామును కొట్టడంలో! ఇందుకు రుజువు: "దారిద్ర్యాన్ని, నిరుద్యోగాన్ని లేక కోట్లాది భారత ప్రజలను ఎదుర్కొని వున్న ఏ ఇతర సమస్యనుగాని ప్రీవిపర్సు లను – మాజీ సంస్థానాధిపతుల ప్రత్యేక సౌకర్యాలను రద్దుజేసినందువలన పరిష్క రించలేము. ఐతే దేశం ఏ దిశకు పోదలచు కున్నదో అక్కడికే పోయి తీరుతుంది, ఎవరడ్డం వచ్చినా ఆగదు."

దేశంతీరు ఇప్పటివలెనేవుంటే దేశాన్ని రాజకీయరాయుళ్ళంతా కలిసి ఎక్కడికి తీసుకపోతారో తెలియదు. కాని, ఏ సమస్యా ఇందువలన పరిష్కారం కాన పుడు, దీని పరిష్కారానికై ఇంత తొంద రెందుకో?

ఈ మర్మాన్ని హాకమోగి రామమూర్తి బట్టబయలు చేశాడు: "ప్రభుత్వం–మాజీ సంస్థానాధిపతులు కలిసి ఉభయులకు అనువైన రాజకీయమైన ఒప్పందాన్ని చేసుకోదలచినారు. ఇండికేట్ పార్టీకి రాజ యంగా, ఆర్థికంగా మాజీ సంస్థానాధి పతుల బలాన్ని సంపాదించుకోడానికి ప్రభుత్వం మాజీ సంస్థానాధిపతులతో సంప్రదింపులు చేసింది."

ఇందులోని మరొక మర్మాన్ని ఒక పెద్ద మాజీ సంస్థానాధిపతి వెల్లడించినాడు: "దేశాన్నెదుర్కొనే అత్యవసరమైన ముఖ్య సమస్యలనుండి ప్రజల దృష్టిని మరలించ డానికై ఈ విధంగా చేస్తున్నారు. 1967 ఎన్నికల తరువాత కొన్నిరాష్ట్రాలలో అధి కారంనుండి కాంగ్రెస్‌పార్టీ తొలగించబడి నది. కొందరు మాజీ సంస్థానాధిపతులు– ప్రజలకు చేరువగా వున్నట్టివారు– ఎన్నికై నారు. అంతట, మాజీ సంస్థానాధిపతుల ప్రతిష్ఠను నాశనం చేయడానికి చవాన్ తదితర ఇండికేట్ నాయకులు పూను కున్నారు. కుర్చీరాయుళ్లు తమ పదవులలో స్థైర్యాయించవలెనని సంకల్పించారు. అదీ ఈ పూనికకు కారణం."

పార్లమెంట్‌లో చర్చకు వచ్చిన ప్రీవీ పర్సుల బిల్లును ఆవేశంతో ఆమోదించిన జమ్ముకాశ్మీర్ మాజీ సంస్థానాధిపతి తండ్రి ఏకభారత పథకంలో కలియడానికి అంగీ కరించ నమ్మతించాడు. పైని ప్రస్తావించిన ప్రసంగంగావించిన బికనీర్ మహారాజా తండ్రి ఆ పథకంలో కలియడానికి ప్రప్రథ ముడు.

ఇదీ నిజం-ఇదే నిజం. మిగిలిందంతా అబద్ధం కాదుగాని కేవలం బూటకం, నాటకం.

. . .

స్వామీ! వివేకానందా? నీ సూక్ష్మ శరీరం ఇప్పుడే పరిణామాన్ని పొంది వున్నదో తెలుసుకోగల శక్తి మాకులేదు. నీవుశక్తికి ప్రాధాన్యమిచ్చావు. భారతీయ వ్యక్తులు- స్త్రీ పురుషులు- భారతదేశం శక్తివంతంకావలెనని నీవు ప్రబోధించావు. సేవాభావాన్ని నేర్పేసంస్థను నెలకొల్పి నావు.

నీ తర్వాత వచ్చిన దేశోద్ధారకులు సేవాభావాన్ని అణచివేసినారు. అందువల్ల దేశం త్యాగమయమైనది. శీల మయమైనది. కాని శక్తిని సరియైన పంథాలో అర్జించని కారణాన, స్వతం త్రులైకూడా భారతీయులు దుర్బలులై వున్నారు. భారతదేశం దుర్బలమైవున్నది.

దేశంనిండా నేటికి శీలంగల్గి త్యాగమయ దీక్షలో దేశసేవ చేయడానికి సిద్ధంగా ఎందరో వున్నారు. వృద్ధికివచ్చే తరాన్ని ఆ దిశలోకి తీసుకపోవలసివున్నది. వీరి నందరినీ వినియోగించుకునే శక్తి దేశానికి లేకుండాపోయింది. అయోగ్యులకు, అసమ ర్థులకు, స్వార్థులకు, కపటనాటక స్వాము లకు పదవులు, అధికారాలు కైవశమైనవి. శక్తి సంపాదన వీరికి పట్టదు. స్వంత సంపాదనే ముఖ్యం.

మళ్ళీ వ్యక్తి, దేశం బలపడి, నీతి-నిజాయితీలతో కళకళలాడే దెన్నడు, స్వామీ! ఏదో ఒక రూపంలో నీవు మళ్ళీ మా మధ్యకు వచ్చి మమ్ములను రక్షించు, తండ్రీ!

. . .

—తరువాయి 8 వ పేజీలో

మళ్ళీ వ్యక్తి, దేశం బలపడి, నీతి నిజాయితీలతో కళకళలాడే దెన్నడో, స్వామీ!
స్వామి వివేకానందుని కాంశ్య విగ్రహం కన్యాకుమారి సాగర సంగమంవద్ద రాష్ట్రపతి శ్రీ వి. వి. గిరి గారిచే ఆవిష్కరించబడింది.

అమెరికాలో వైద్యం

డాక్టర్లను కోట్టుకులాగేరోగులు రోగుల బిల్లులు చెల్లించే ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు!

[లయన్స్ క్లబ్బీయుడుగా ఇటీవల అమెరి కాకు వెళ్లివచ్చిన అన్న– డాక్టర్ సి. ఆర్. రెడ్డి, అమెరికాలో ఐదేళ్లపాటు డాక్టర్‌గా శిక్షణపొందిన తమ్ముడు డాక్టర్ ముద్దుకృష్ణారెడ్డిగారలు కల్పి అక్కడి వైద్యవిధానంగూర్చి వ్రాసిన వ్యాసానికి ఇది. —సం.]

హెచ్చుతగ్గులనేవి ఇతర్లతో పోల్చు కుంటేగాని అర్థంకావు. అందుకే **compare and live** అంటారు ఇంగ్లీషులో.

> డాక్టర్ సి. ఆర్. రెడ్డి
> ఎం. ఎస్.
> డాక్టర్ సి. ఎం. రెడ్డి
> ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్.

మనకున్న కొద్ది అందుబాట్లలోనే మనం ఏమాత్రం వైద్యం చేయగలిగేది అమెరికా వెళ్ళి స్వయంగా పరిశీలిస్తే బాగా బోధ పడ్తుంది.

అమెరికాలో నూటికి 95 ప్రయివేటు హాస్పిటళ్ళే. అవి ఏదో సంస్థకో, చర్చికో సంబంధించి వుంటాయి. వాటికి ట్రస్టీలు వుంటారు. వారు ముఖ్యంగా వ్యాపారస్తు లన్నమాట. ప్రభుత్వ సహాయంతో బిల్డిం గులు కట్టి, అన్ని సదుపాయాలు సమ కూర్చి రకరకాలైన నిపుణులయ్యేందుకు గాను ట్రయినింగ్‌కోసం వచ్చిన డాక్టర్లను నర్సులను నియమించి హాస్పిటల్స్ ప్రారం భిస్తారు. బయట ప్రాక్టీసుచేసుకునే డాక్టర్లు, అన్నిరకాల నిపుణులు- వీటిల్లో రోగులను చేర్పి సరియైన చికిత్సనిస్తారు. చికిత్స పూర్తికాగానే ఇక్కడి నర్సింగ్ హోంల లాగానే రోగికి డాక్టరుబిల్లు, హాస్పిటల్ బిల్లు వస్తాయి. పోస్ట్‌గ్రాడ్యుయేట్ ట్రయినింగ్‌లో వున్న డాక్టర్లు రోజంతా అక్కడేవుండి రోగుల చిన్నచిన్న అవసరాలు తీరుస్తారు కాబట్టి ప్రయివేటు డాక్టర్లు హాయిగా రోజుకు ఒక్కసారి రోగుల్ని చూసేసి ఇంటికి వెళ్తారు.

ఇన్ని సౌకర్యాలు వుండడంవల్ల హాస్పి టల్ బిల్లులు ఆకాశాన్ని అందేవిగావుంటాయి. మరోవిషయంకూడా గమనార్హం. డాక్టర్లు ఏ మాత్రం పొరపాటు చేసినా రోగులు వాళ్ళను కోర్టుకులాగి లక్షల్లక్షల డబ్బు వసూలు చేసుకుంటారు. అందువల్లనే డాక్టర్లు వకీళ్ళదగ్గర పెట్టుకుని వైద్యంచేస్తుం టారు; అందుకనే వారి బిల్లులుకూడా భారం గానే వుంటాయి. హాస్పిటల్స్‌గాని, డాక్టర్లు గాని ఏదైనా పొరపాట్లు జరిగినప్పుడు కొంపమునిగిపోకుండా ఇన్సూరెన్సు చేసు కుంటారు. ప్రజలుకూడా- హాస్పిటల్‌కు పోయి ఒక షుమారైన ఆపరేషన్ చేయించుకొని పదిరోజులుంటే బిల్లు వాళ్లు భరించలేనిదవుతుంది గనుక వాళ్ళుకూడా తమ ఆరోగ్యానికి ఇన్సూరెన్సు చేసుకుం టారు. ఇలాంటిది మనదేశంలో ఇంకా రాలేదు. బహుశా వచ్చే సూచనకూడా ఇప్పట్లో వున్నట్టు కనపడ్డంలేదు.

బిల్లు చెల్లించేది ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు కాబట్టి హాస్పిటల్ - డాక్టరు బిల్లులు చాలా ధారాళంగా వుంటాయి. అందుకని ప్రజ లకు ఇన్సూరెన్సు ప్రీమియంకూడా ఎక్కువ గానే వుంటుంది. అబురుకు ఖర్చయ్యేది ప్రజలకే అనుకోండి.

ఉదాహరణకు ఒకరోగికి వరిబీజం ఆప

—తరువాయి 11 వ పేజీలో

లోకవృత్తం

1980 లో ప్రపంచ సమస్యలు

కొంతకాలంగా విషయజ్ఞులు మన భవి ష్యత్తునుగూర్చి భీతిజెందుతున్నారు. 2000 సంవత్సరం వచ్చేసరికి అందరికీ సరిపడ తిండి దొరుకుతుందో లేదో అనే సంశయం కలిగింది. దానికి తోడుగా ఇప్పుడు ఇంకొక సందేహం కలిగింది. అందరికీ పనిపాటలు దొరుకుతవా లేదా అన్నది అనుమాన మైనది. ఆహారం కరువై, పనులు దొర కడం మహా కష్టమైతే గతి?

గాంధీజీ సూచించిన మార్గం-పల్లెలు అభి వృద్ధి- ఈ సమస్యను చాలవరకు పరిష్క రించవచ్చునని అత్యధిక సంఖ్యాకంగా అర్థికవేత్తలు, సామాజిక శాస్త్రవేత్తలు భావిస్తున్నారట.

ప్రపంచసంస్థద్వారా లాటిన్ అమెరికా లోని కొలంబియా పరిస్థితిని 30 మంది నిపుణులు పరిశీలించినమీదట, వృద్ధికివచ్చే దేశాలను ఎదుర్కొనే సమస్యలు ఎంత విష మంగా వుంటవో తెలిసింది. సంపన్నంగా వుండే సీమలలోనే ఉద్యోగ సమస్య క్లిష్టంగా వున్నది. రక్షణవ్యయం తగ్గించే సరికి అమెరికాలో ఒక ఇంజనీర్ టాక్సీ తోలుకుంటున్నాడు, ఇంకొక ఇంజనీర్ వాచ్‌మన్‌గా పనిచేస్తున్నాడు. అటువంట ప్పుడు మనదేశంవంటి సీమలలో రాగల పరిణామాన్ని ఊహించవచ్చును.

1960–70 మధ్యకాలంలో తిండికి తిప్పలు రాగలవని భయపడ్డారు. 1970-80 మధ్యకాలంలో పనులులేక జనం బాధపడి పోతారనే భయం కలుగుతున్నది. జనశక్తి వెనకబడిన దేశాలలో ఈ కాలంలో 17 కోట్లు ఎక్కువవుతుంది. ప్రపంచకార్మిక సంస్థ, వరల్డ్ బ్యాంక్, అఖిల అమెరికా అభివృద్ధి ద్రవ్యరాశి మొదలైన సంస్థల పరి శోధన మూలంగా తెలిసిందేమంటే లాటిన్ అమెరికాలో జనసంఖ్య 32 శాతం పెరుగు తుంది. ఆసియాలో పెరుగుదల 20 శాతం. యూరప్, ఉత్తర అమెరికాలలో 11 శాతం పెరుగుతుంది. 1980 లో లాటిన్ అమెరి కాలో నాలుగుకోట్ల డెబ్బైలక్షల మందికి అదనంగా పనిపాట్లు చూపవలసివస్తుంది.

భారతదేశంలో 27 కోట్ల 30 లక్షల మందికి 1980 లో పనులు లభ్యమయ్యేట్లు చూడవలసివున్నది.

కొలంబియాలో నిరుద్యోగం 40 శాతం వుండబోతుంది. ఆస్థితిలో బ్రతకడం హేయం. కొంతవరకు అభివృద్ధికి అవ కాశంగల ఈ సీమస్థితి ఇట్లా వుండబోతే మిగిలిన బడుగుదేశాల గతిని మనం వూహించగలం. గ్యాంగ్ అనే పరిశీలకుని అభిప్రాయంలో కొన్నిసీమలు మంటగలిసి పోగా వచ్చే హాహాకారాల తరువాత కను విప్పు కలగవచ్చును. ఆరు, ఎనిమిది, పది శాతంవరకు వృద్ధి ఆర్థికంగా జరిగితేనే బడుగుసీమలు గట్టెక్కగలవని నిపుణుల అభిప్రాయం.

గ్యాంగ్ దృష్టిలో సంపన్న సీమలు తమ అభివృద్ధికై బడుగుసీమల అభివృద్ధి అవసరమని ఇంకా భావించడంలేదు. ఇంకెప్పుడు భావిస్తవో?

విషమ సమస్యలను ఈ విధంగా పరి శోధకులు వెలికి తెస్తున్నారుగాని వాటికి పరిష్కారమార్గాలు కనుచూపుమేరలో కానరావడంలేదు. ఒక పథకం లేకుండా, ఇట్లాగే ప్రపంచంనడిస్తే దివరకు సంపన్న-బలహీన సీమలకు, నగర-గ్రామాలకు సంఘర్షణలు సర్వసాధారణం కాగలవని విషయజ్ఞులు తెలియజేస్తున్నారు.

వ్యక్తుల సంసారాలకు, దేశాలకు, ప్రపం చానికీ పథకం లేకుండా కథనడుస్తూ వుంటే దిక్కులు తప్పవు. సబ్‌కో సన్మతి దే భగవాన్!

. . .

పథకం వుండికూడా అవ్యవస్థాలువచ్చే సీమలు కొన్నివున్నవి. అందులో చైనా ఒకటి. పథకం అక్కడ కృతిమించి రాగాన పడింది, అక్కడి పత్రికలు మనకు వార్తలు

—తరువాయి 8 వ పేజీలో

వరి పండించేరైతులు మున్ముందు క్లిష్టపరిస్థితులను ఎదుర్కోవలసిరావచ్చునని పిస్తున్నది. ముఖ్యంగా నెల్లూరు రైతాంగం రెండేళ్ల నుండి ఈ సూచనలను చూడగలుగుతున్నారు. నీటి భూములన్నీ సాగుకు రేబడ్డాయి: ఒక పంట పండేచోట రెండు మూడు పంటలు పండించబడుతున్నాయి: వ్యవసాయంపట్ల మోజు ఎక్కువైంది. పర్యవసానంగా వుత్పత్తి పెరిగింది; కొరత తగ్గింది; మన బియ్యానికి గిరాకీ లేకుండాపోయింది. ఈ పరిస్థితి ఇట్లనే కొనసాగితే ప్రమాదమే. అందువల్ల రైతులు ముందుజాగ్రత్తపడాల. వరితోపాటు, ఆదాయాన్నిచ్చే ఇతర పంటలను వెతుక్కోవాల. అందులో శ్రమ పెట్టుబడి లేకుండా. రిస్కులేకుండా, మంచి ఆదాయాన్నిచ్చేది ప్రస్తుతం కొబ్బరిచెట్లుగానే కనబడతాయి. ఒక్కచెట్టు సంవత్సరానికి కనీసం రూ. 50 లు ఆదాయాన్నిస్తున్నది. వందచెట్లు వేసుకుంటే ఐదువేలు ఆదాయం! పెరట్లలో, కాలువగట్లమీద ఎక్కడ జాగావుంటే అక్కడ వేసుకోవచ్చు. 'హాబీ' గా సాగుచేయవచ్చు. అందానికి అందం, ఆదాయానికి ఆదాయం. రైతులు ఇటువంటి శాశ్వత ఆదాయ మార్గాలను ఏర్పాటు చేసుకోవడం ఎందుకైనా మంచిది. కొబ్బరిసాగు, తెగుళ్ల నివారణకు సంబంధించిన ఈక్రింది వ్యాసం చదవండి. —సం.

కోట్లుసంపాదించి పెట్టే కొబ్బరిపంట

ప్రస్తుతం మన దేశములో సాలీనా సుమారు 532 కోట్ల కొబ్బరికాయలు ఉత్పత్తి చేయబడుతున్నాయి. వీటిద్వారా సుమారు 266 కోట్ల రూపాయల ఆదాయం లభిస్తూంది. కొబ్బరి పీచుద్వారా విదేశీ మారకద్రవ్యము బాగా సంపాదించగలుగుతున్నాము. సబ్బుల పరిశ్రమలోను, వనస్పతి నూనె ఉత్పత్తిలోను, పరిమళద్రవ్య

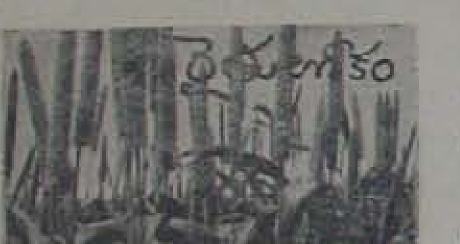

ముల ఉత్పత్తిలోను కొబ్బరినూనె ప్రముఖమైన పాత్ర వహించుతూంది.

అయితే, మనం ఉత్పత్తిచేసే కొబ్బరి మనకు సరిపోవటంలేదు. 1967-68 లో మనం సుమారు 4.42 కోట్ల రూపాయల కొబ్బరిని దిగుమతి చేసుకోవలసి వచ్చింది. దీనినిబట్టి కొబ్బరి ఉత్పత్తిలో మనం స్వయం సమృద్ధిని సాధించవలసిన అవసరమెంత వున్నదో గ్రహించవచ్చును.

ఇంతవరకు జరిపిన పరిశోధన ననుసరించి 'వెస్టుకోస్టు టాల్', పొట్టిరకము, 'గంగా బొండం' రకములు మంచి నేలను ఎన్నుకొని, సరియైనపాళ్ళలో ఎరువులను వాడి, సస్యసంరక్షణ చర్యలను తీసుకొన్నట్లయితే మంచిపంట పండునట్లు తేలింది.

మనదేశపు పశ్చిమతీరపు పరిస్థితుల ననుసరించి, కాపువట్టిన మొక్కకు 0.5 కి. గ్రా. నత్రజని, 0.32 కి. గ్రా. భాస్వరమ్లము, 1.2 కి. గ్రా. పొటాషు కావలెనని అంచనా వేయబడింది. అక్టోబరు-నవంబరు నెలలలో చెట్లమధ్య దున్నుట లేక గొప్పు త్రవ్వుటవలన ఎక్కువకాపు కాదినట్లు కనుగొనబడినది.

ఏడాదిపొడుగునా కొబ్బరిచెట్లు కాస్తూ వుండుటవలన వాటికి ఎరువులనుకూడా ఏడాదిపొడుగునా ఫరఫరా చేస్తూండాలి. ఈ విధముగా వేసి ఎరువులను విడదీసి వేస్తూ, తగినంత నీటిని పెట్టుటవలన మొక్కలు హెచ్చుకాపు నిస్తాయి.

ఎర్రదొలుపు పురుగును నీటిలో ఒక శాతము వైరొకాస్-ఇ ని కలిపి చల్లుట ద్వారా అరికట్టవచ్చును. కొబ్బరి ఆకులను తినే దొంగళిపురుగును 0.2 శాతము డి.డి.టి. ని చల్లుటద్వారా అరికట్టవచ్చును. కొబ్బరిమొక్కకు హానికలిగించే గండకబరిణెపురుగులు బాగా వృద్ధిచెందే కంపోస్టు గోతులలో 0.01 శాతము బి.హెచ్.సి. ని చల్లుటద్వారా అవి వృద్ధిచెందకుండా అరికట్టవచ్చును. అదేవిధముగా కొబ్బరి మట్టలపై కూడా దీనిని చల్లాలి. మొగ్గకుళ్ళు తెగులుకూడా బోర్డో మిశ్రణమును మట్టలపై చల్లుటద్వారా అరికట్టవచ్చును. కొబ్బరిచెట్లు బాగా ఎత్తుగా వుండుటచే ఈ విధముగా చల్లుటకు కొంత అంతరాయము కలుగుతూంది. కేరళ రాష్ట్రములో విస్తృతముగా వ్యాపించిన వేరువాడు తెగులువలన విపరీతమైన నష్టము కలుగుతూంది. దీనిని అరికట్టుటకు కృషిచేయవలసి వున్నది.

ఎక్కువ కాపుకాచే కొబ్బరిరకములను ప్రవేశపెట్టి, కొబ్బరితోటలను పెంచుటకు అనువైన నేలలన్నిటిని సాగులోనికి తీసుకొనివచ్చి, చీడల, తెగుళ్ల నివారణకు తగుచర్యలను తీసుకొన్నట్లయితే, కొబ్బరి ఉత్పత్తి విషయములో స్వయంసమృద్ధిని సాధించవచ్చును. [ఐ. సి. ఎ. ఆర్.]

రైతులు తెలుసుకోదగిన సంగతులు

సహకార సంఘములద్వారా భూసార పరీక్షాకేంద్రములు

భూసారమును పరీక్షించి, వ్యవసాయదారులకు తగిన సలహాలనిచ్చుటకు సహకారరంగములో ఒక పథకము రూపొందించబడినది. నేలను పరీక్షించి, ఏపంటకు ఏరకపు ఎరువులను, ఏ ప్రమాణములో వాడాలో వారికి సలహా ఇవ్వబడుతుంది.

ఈ పథకముక్రింద రాష్ట్ర సహకార సంఘములుకాని, జిల్లా సహకార సంఘములుకాని మొట్టమొదట ఈ ఆర్థిక సంవత్సరములో మట్టిని పరీక్షించు ప్రయోగశాలలను పదింటిని నెలకొల్పుటకు నిర్ణయించబడినది.

ప్రస్తుతము మట్టిని పరీక్షించుటకు తగిన వసతులులేక, పంటలకు ఎక్కువ ఎరువులను వుపయోగించే ప్రాంతములలో ఈ ప్రయోగశాలలను నెలకొల్పుతారు. ఈ సహకారసంఘములు రైతులకు ఉచితముగా మట్టిని పరీక్షించే వసతిని ఏర్పాటు చేయవలెనని నిర్ణయించబడినది. అయితే, మట్టిని పరీక్షించే ప్రయోగశాలను నడుపుతున్న సహకారసంఘమునుండిగాని, దాని ఉపవిక్రయ సంఘమునుండిగాని ఈ రైతులు తమకు కావలసిన ఎరువులను కొనవలసివుంటుంది.

కంపోస్టు ఎరువుద్వారా ఎక్కువ మిరియపు పంట

ఎరువులు వేయకుండా మిరియాలు పండించే రైతులు కంపోస్టు ఎరువులను, రసాయనికపుటెరువులనువేసి పండించినట్లయితే ఎక్కువపంట పండుతుంది.

ప్రతి మిరియపుతీగ మడికి తొలకరి వర్షములు ప్రారంభించగానే 10 కిలో గ్రాముల కంపోస్టుఎరువునుగాని, పశువుల పెంటనుగాని వేసి, ఆటుతర్వాత సెప్టెంబరులో 500 గ్రాముల అమోనియం సల్ఫేటును, ఒక కిలోగ్రాము సూపర్ఫాస్ఫేటును, 100 గ్రాముల మ్యూరియేట్ ఆఫ్ పొటాషను వేయాలి. అమ్మకాములలో ఏడాది విడిచి ఏడాది 500 గ్రాముల సున్నమును వేస్తూండాలి.

పోలిథీన్ సంచులలో బొప్పాయి నారు మొక్కలు

పోలిథీన్ సంచులలోపెంచిన బొప్పాయి నారు మొక్కలు మళ్ళలో నాటుటకు బాగా వుండుటయేకాక, ఎక్కువ పంటనిచ్చునట్లు జబల్పూర్ (మధ్యప్రదేశ్)లోని జవహర్లాల్ నెహ్రూ కృషి విశ్వవిద్యాలయములో జరిపిన పరిశీలనలో తేలింది.

బిల్లలువుండి, గుండ్రని అడుగుభాగము గల 17.5 సెం. మీ × 25 సెం.మీ పోలిథీన్ సంచులు దీనికి అనువైనవి. 150గాజ్ దళము గల పోలిథీన్తో తయారుచేసిన సంచులు దీనికి అనువైనవి.

పశువులపెంట, మన్ను, ఇసుక సమభాగములుగా కలిపి ఈ సంచులలో నింపుతారు. సంచి పైభాగములో 1 సెం.మీ. స్థలము ఖాళీగా వుంచుతారు. ప్రతిసంచిలోను నాలుగు లేక ఐదు గింజలను నాటవచ్చును. ఈ నారుమొక్కలకు క్రమము తప్పకుండా నీరు పెట్టుతూ వుండాలి.

ఈ నారుమొక్కలను మళ్ళలో పాతునప్పుడు బ్లేడుతోకాని, కత్తితోకాని మెల్లగా సంచినికోసి, మన్నుతో సహా వాటిని పాతాలి. (ఐ. సి. ఎ. ఆర్.)

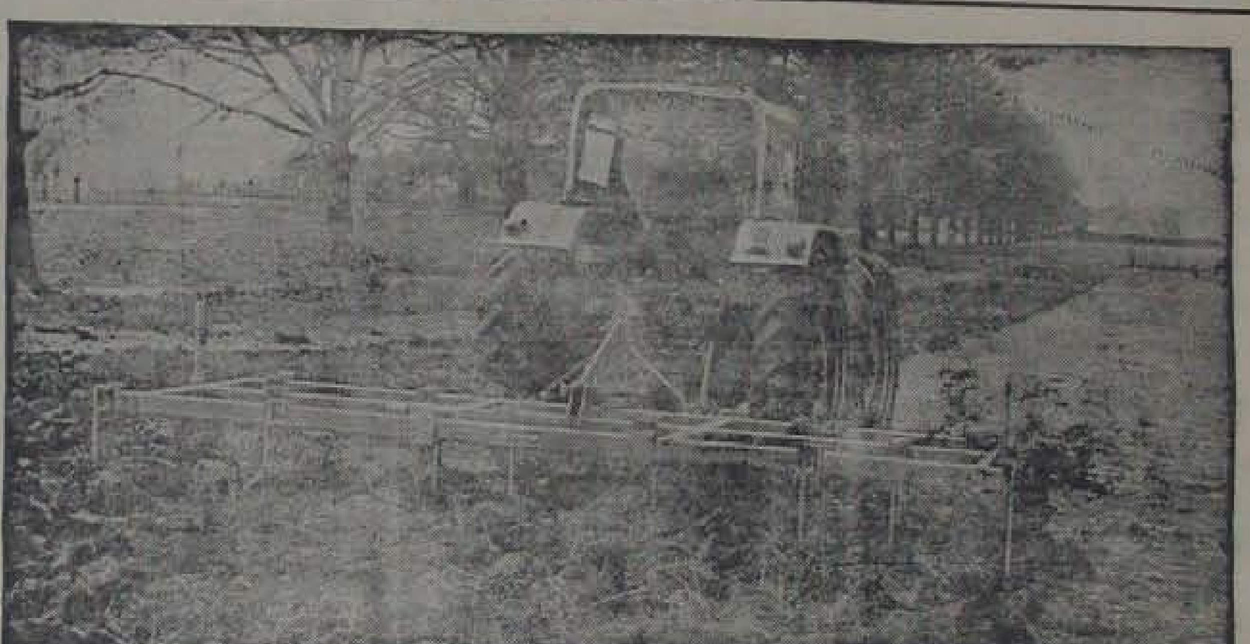

15 అడుగుల నిడివిగల కల్టివేటరు బ్రిటన్లో తయారుచేయబడింది. పది అంగుళాల లోతు దున్నగలిగిన ఈ కల్టివేటరు మొక్కలు గిక్కలను తీసివేయుటకు ప్రత్యేకంగా వుద్దేశించబడిందట.

"Contribute liberally to the National Foundation for Teachers' Welfare"

రసాయనిక ఎరువులు వాడితే

రూపాయకు మూడు రూపాయల ధాన్యం!

"పైరుకోసం ఎరువులమీద డబ్బు ఖర్చుపెడితే అది ఇన్నిడిగా ఆదాయాన్నిస్తుంది" అంటారు గోధుమ, జొన్న పంటలపోటీలో అఖిలభారత బహుమతులను పొందిన కృషి పండితులు.

నాసిక్ (మహారాష్ట్ర)కు చెందిన శ్రీ భాబూరావ్ సుఖదేవ్పాటిల్ పదేళ్ళనుండి రసాయనిక ఎరువులను వాడుతున్నారు. అతడు హెక్టేరునుండి 10335 కిలోల గోధుమలు పండించి 'కృషిపండిత్' బిరుదు గెలిచాడు. పంటలపోటీలోకి ప్రవేశించ నిశ్చయించగానే - అతడు తన గోధుమ పైరుకు అనువైన మోతాదులో రసాయన ఎరువులను వేయడానికి నిశ్చయించాడు. దుక్కిలో ఎకరాకు 300 కిలోల వేరుశెనగపిండి, 70 కిలోలు సల్ఫేట్ ఆఫ్ పొటాష్, 200 కిలోల సూపర్ఫాస్ఫేట్, 50 కిలోల అమోనియం సల్ఫేట్ చొప్పున వేశాడు.

విత్తిన 21 రోజుల తర్వాత 50 కిలోల యూరియా, 100 కిలోల ఎరువుల మిశ్రమము (14:5:5)లను, 45 రోజుల తర్వాత మరొక 50 కిలోల యూరియా వేశాడు. కంకులేర్పడుతుండగా మళ్ళీ 50 కిలోల యూరియా వేశాడు.

జొన్నపంటలో 'కృషిపండిత్' బిరుదాన్ని గెల్చుకున్న శ్రీ సీతారాం ఏక్నాథ్ ధూమాల్ మహారాష్ట్రలోని షోలాపూర్ జిల్లా కొథాలి గ్రామానికి చెందినవాడు. అతడు మొదట తన పొలానికి 19 టన్నుల పశువులపెంట వేశాడు; పొలంలో 3 రోజులపాటు 2000 గొర్రెలను మంద కట్టాడు. తర్వాత దున్నకంతోపాటు ఎకరాకు 50కిలోల ట్రిపుల్ సూపర్ఫాస్ఫేట్, 18 కిలోల అమ్మోనియం సల్ఫేట్, 50 కిలోల ఎరువుల మిశ్రమం (18:18:10) వేశాడు. ఆతర్వాత పైరు పొలంలోవుండగా 150 కిలోల ఎరువుల మిశ్రమం (12:6) వేశాడు.

"ఎంత మేలిరకం విత్తనాలు వాడినప్పటికీ సరయిన మోతాదులలో రసాయనిక ఎరువులు వాడితేగాని గరిష్ఠ దిగుబడి లభించదు. సంకరరకాలు వచ్చినప్పటినుండి హెచ్చు మోతాదులలో రసాయనిక ఎరువుల వాడకం లాభదాయకమయింది." అంటారు ఈ కృషిపండితులిద్దరూ.

"రసాయనిక ఎరువులమీద ఖర్చుపెట్టిన ప్రతిరూపాయీ మూడు రూపాయల ధాన్యాన్నిస్తుంది" అన్న నిజంలో పాటిల్, దూమాల్ ఇద్దరూ విశ్వసిస్తారు. —— (ఎఫ్. ఐ. యు.)

కావలి సబ్కోర్టులో

Sc. No. 306 of 69

పువ్వాడి చినఅంకయ్య —వాది.
ఐద కొండయ్య —ప్రతివాది.

ఐద కొండయ్య S/o యల్లమంద సాకిన్ పూరేటిపల్లె మజరా శీతారాంపురం, కందుకూరు తాలూకా, ఒంగోలుజిల్లా అనువారికి.

వాది నీపైన దావాచేసినందుకు నీకు దావా నోటీసు నిమిత్తము కోర్టువారు 14-9-70 తేదికి వాయిదా వేసినారు. వాయిదానాటికి నీవు పైకోర్టులో హాజరయి నీ ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలెయును. లేనియెడల నీపరోక్షమందు ఎక్సుపార్టీగా తీర్మానించబడును.

—శ్రీ రామగిరి శంకరరావు, అడ్వకెటు

గమనిక

నగరంలో డూప్లికేటు బీడీలు కనబడుటచే బీడీ అభిమానులు గణేష్ బీడీ లేబిల్లును గుర్తించ ప్రార్థన.

ఏజంటు: బాషు అండ్ కో
వేలూరు N. A.
ఫోన్: 617. పో. బా. నె. 23.

పల్లెలు

- పొన్నపోలు ఇనాంరైతులకు పట్టా లివ్వకుండా తరుముతున్నారు-అన్యాయాన్ని అరికట్టమని ఎం. సి.
- పాపిరెడ్డిపాళెంలో మంత్రి సంజీవరెడ్డి
- డిగ్రీతరగతుల్లో భాషాధ్యయనం అవసరమా?-విడవలూరు కాలేజిచర్చ
- వివిధగ్రామాల్లో ఉపాధ్యాయ దినం
- వెంకటగిరి స్థాయిసంఘాలు

పొన్నపోలు రైతులకు అన్యాయం జరుగుతున్నది!

శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి 'పుష్టింగులు-పోష్టింగుల' పూర్తినుండి బయటపడి, కాస్త ప్రజాసమస్యలను చేపడుతున్నట్లున్నారు. ఇంతకు ముందంతా ప్రజాసమస్యలకు పనికిరావడం అనవీలు ఎం. సి., కాని ఇటువంటి సమస్యలు కనపడేవికావు; పోనీ, టైం వుండేది కాదందాం. గూడూరు తాలూకా పొన్నపోలు, కొండపల్లిపాడు ఇనాం రైతుల బాధలనుగూర్చి శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు ఒక ప్రకటన పంపారు.

అనాదిగా రైతులు ఇనాందారుకు రొక్కం మక్తాలు చెల్లిస్తూ, భూములు సాగు చేసుకునేవారని; కాని చెల్లించిన మక్తా ధనానికి ఇనాందారు రసీదులు ఇచ్చేవాడు కాదని, మక్తాలకు కోర్టులో దావావేసి డిక్రీ కూడా పొందాడని; భూములు రైతులు సాగుచేసుకుంటున్నారనుటకు ఇదే నిదర్శనమని; కాని ఇటీవల శ్రోత్రియందారు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరును లోబరచుకొని రైతుల పేరుతో సాగువ్రాయకుండా, తనపేరుతో వ్రాయించుకుంటూ, ఈ సంవత్సరం రైతులను భూములనుండి గెంటివేశాడని; ఆ భూములలో కొన్నింటిని ఇనాందారు అమ్మివేయడంకూడా జరిగిందని; ఇప్పుడు పొన్నపోలు రైతులు భూమిలేని పేదవారుగా అల్లాడుతున్నారని శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డి తన ప్రకటనలో వివరించారు. చిత్తూరు నుండి సర్కిల్ ఆఫీసరు పొన్నపోలుకు విచారణకు వచ్చినప్పుడు, పొన్నపోలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు, రైతులే భూములు సాగుచేస్తున్నట్లు వ్రాస్తున్నారని; ఇంత సాక్ష్యమున్నా రైతులకు పట్టా లివ్వకపోవడం అన్యాయమని, ఘోరమని చంద్రశేఖరరెడ్డి చెబుతున్నారు. దారి తొంకలుకూడా శ్రోత్రియందారు మిగింది వేయగా, పొన్నపోలు రైతులు పూరువదలి వలసపోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడిందని, ప్రభుత్వం తక్షణం జోక్యం కల్గించుకొని, న్యాయం చేకూర్చకుంటే తీవ్రపరిణామాలు తప్పవని హెచ్చరిస్తూ; పేదలకు బంజర్లు విరివిగా పంచాలని నిర్ణయించిన సోషలిస్టు ప్రభుత్వం, వున్నభూములనుండి పేద రైతులు గెంటి వేయబడుతుంటే చూస్తూ వూరుకోవడం హాస్యాస్పదమనికూడా చంద్రశేఖరరెడ్డిగారంటున్నారు.

ఈ విషయాన్ని చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు శ్రమ అనుకోకుండా రెవిన్యూమంత్రి తిమ్మారెడ్డిగారి దృష్టికి తీసుకొనిపోతే న్యాయం జరుగవచ్చునేమో!

—తరువ 12 వ పేజీలో

కోటకు

చెంబుపోయి ముంతవచ్చింది!

చలోక్తులు విసరడంలో శాసన సభ్యుడు శ్రీ పాపిరెడ్డి సిద్ధహస్తుడు. మొన్న ఇటీవల కోటలో ఒక సభలో మాట్లాడుతూ పాపిరెడ్డిగారొకమాటన్నారు — కోటకు చెంబుపోయి, ముంతవచ్చింది అని. అంటే ఛెర్మన్ పదవిపోయి వైస్‌ఛెర్మన్ పదవివచ్చిందని ఆయన భావం.

యాక్టర్లు కొత్తవారు!

మొన్న బుచ్చి సన్మానం సందర్భంలో సమితి సిబ్బంది హడావిడి చూచి పాపిరెడ్డిగారు వ్యాఖ్యానిండారట— యాక్టర్లుమాత్రం మారారు; కర్టన్లు ఎత్తేవారు, దించేవారు పాతవారే -అని అన్నాడట. అంటే ప్రెసిడెంటు వగైరాలు కొత్తవారు; సిబ్బంది పాతది అని అభిప్రాయం.

రాజకీయ హడావిడిల్లో కాస్త సరదాగా నవ్వుకోడానికి వుపయోగపడ్తాయి ఇటువంటి చలోక్తులు!

కోట సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి, సూళ్ళూరుపేట సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ వద్దెపూడి పేరారెడ్డిని సన్మానిస్తున్నారు.

లబో - దిబో లు

చెల్లని చెక్కుతో విసుగెత్తిపోయిన జి. ప. టీచరు!

అయ్యా జి. ప. గారూ టీచర్ల ఉసురు పోసుకోకండి!

జి. ప. హైస్కూలు రిటైర్డు తెలుగు పండితుడు శ్రీ కేసరి సుందరరామశర్మ గారి లబోదిబో ఆలకించండి:

అయ్యా! నేను జి. ప. హైస్కూలులో తెలుగు పండితుడుగా దాదాపు 25 సంవత్సరాలుగా పనిచేసి 1968 లో రిటైరయ్యాను. నా ప్రావిడెంటుఫండ్ డబ్బు నాకిప్పించవల్సిందిగా ఈ మూడేళ్లుగా జి.ప. వారికి పెక్కుఅర్జీలు పెట్టుకుని, కాళ్ళరిగిపొయ్యేట్లుగా కావలి - నెల్లూరు మధ్య టౌనుబస్సులాగా తిరిగి దాదాపు రైలు, బస్సు ఛార్జీల క్రిందనే 50–60 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టుకోగా 11-6-70 తేదీ 5400 రూపాయలకు కందుకూరు స్టేట్‌బ్యాంకుకు చెక్కు ఇచ్చారు. అక్కడ ఈనాటివరకు జి. ప. వారి జనరల్ ఫండ్స్ అడ్జస్టు కాలేదట. నాలుగుసార్లు కందుకూరు వెళ్ళివచ్చాను. డబ్బు రాలేదు. జి. ప. కార్యదర్శికి మూడు వుత్తరాలు వ్రాసాను. లాయర్ నోటీసుకూడా ఇచ్చాను. కాని లాభంలేదు. జి. ప. నుండి పరిస్థితి ఇదీ అని సమాధానమైనారాలేదు. చెక్కుకు నిన్న 10 తేదితో కాలదోషం పట్టింది. చెల్లని చెక్కుయిచ్చి మా దుంపతెంచడం ఎందుకు? అయినా విన్నపాలు వ్రాసినా జవాబివ్వరేం ఖర్మ? అయ్యా! ఇంత సిగ్గుమాలినవిధంగానా ఆఫీసులు పనిచేసేది? వీళ్ల పర్యంతం లబోదిబోమని నెత్తినోరూ బాదుకోవడమేనా పాపం? అయినా మా టీచర్లమీదనా మీ ప్రతాపం!

—ఇదీ శర్మగారి లబోదిబో!

బంకులవాళ్ళ లబలబలు!

వాటర్ స్కీమును కావలిటౌనులో అమలుపర్చేందుకు వీలుగా పైపులైను వేసేందుకు కావలి ట్రంకురోడ్డులోని ఆక్రమణలను తొలగించాల్సిందిగా కావలి ము. ఛే. గారు (అంటే, మున్సిపల్ ఛేర్మన్) ప్రభుత్వాధికారులకు వ్రాశారట. నేషనల్ హైవేస్‌వారి స్కీము ననుసరించి రోడ్డు ఆక్రమణలను తొలగించాలని అనుకుంటుండిన ప్రభుత్వాధికారులకు యీ ఛే. గారి అభ్యర్థన అగ్నికి వాయువువలె తోడ్పడింది. వెంటనే డిప్టీకలెక్టరు పోలీసు బందోబస్తుతో, ము. ఛే. గారు తమ సిబ్బందితోను వచ్చి ట్రంకురోడ్డులో అనాదిగా పెట్టుకునివున్న బంకులను పందకుపైగా లాగివేసారు. పళ్లంగళ్ళు, టీ బంకులు,

—తరువ 11వ పేజీలో

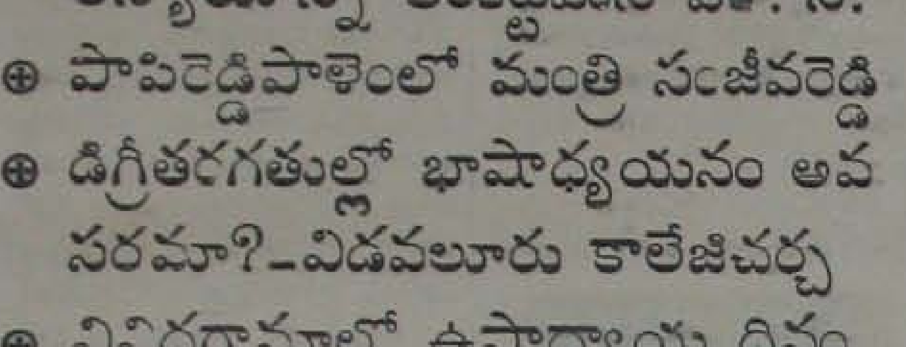

నెల్లూరు టెలిఫోన్లశాఖగూర్చి నాలుగుమాటలు

"శేక పెట్టినా కేబులిచ్చినా
అవదావదని అరచుటకేకద!
పోయిచెప్పినా ఫోనుచేసినా
తంటినదేదో తెలుపుటకే కద!"

—అన్నాడు తెలంగాణా మహాకవి కాళోజీగారు, వేమన బాణీలో —కేబుళ్లను గూర్చి, ఫోన్లనుగూర్చి. పాపం ఆయనకేం తెల్సు నెల్లూరుఫోన్ల దౌర్భాగ్యపుస్థితిగూర్చి? తంటినదేదో తెలిపేందుకు— ఈ మనతపహించిన నెల్లూరు మహానగరం ఫోన్లు పోర్తిగా పనికిరాకుండా పోతున్నాయని మన నిత్యానుభవం చాటుతున్నది. ఫోను చేసి చెప్పేకన్నా, పికంగా మనిషిపోయి చెప్పిరావడం సులభంగా వుంటుంది. ఉదాహరణకు ముఖ్యంగా నెల్లూరు - కోవూర్ల మధ్య ఫోనుచేసి చెప్పడమనేది ఇప్పుడు మరీ దుస్తరమైపోయింది.

ఐదుమైళ్ళ పరిధిలో వున్నాయి కాబట్టి నెల్లూరు - కోవూర్ల మధ్యవున్న టెలిఫోను సౌకర్యం వాళ్ళే 'లోకల్‌యూనిట్' క్రింద పరిగణింపబడుతున్నది. నెల్లూరుకు ఐదుమైళ్లలోపులోవున్న కోవూరులో వేరే ఎక్ఛేంజిలేకుండా కోవూరు నంబర్లను నెల్లూరులో కల్పినేసే వీలున్నది-అండర్ గ్రౌండ్ కేబుల్సును పెన్నదగ్గర ఏర్పాటుచేస్తే. ఇందుకు 40 వేల రూపాయలకంటే మించి ఖర్చుగాకపోవచ్చు. ఏళ్ళపూళ్ళ గడిచిపోతున్నా ఈనాటివరకూ ఇది ఎందుకు ఏర్పాటుకాలేదో ఈ సౌకర్యం ఎందుకు ఏర్పడలేదో ఆ భగవంతుడికే తెలియాలి. కోవూరు ఫోన్లనుకూడా న్యాయంగా నెల్లూరు ఎక్ఛేంజిలోనే కలిపేస్తే, అందుమూలంగా నెల్లూరు ఎక్ఛేంజిగ్రేడు పెరిగితీరుతుంది. ఈ దశ ఇప్పట్లో ఏర్పడదేమో. ఇందుకోసం ప్రతిపాదనలుపంపి, ఆందోళనచేసే అధికార్లూ, అనధికార్లూ కరువయ్యారు.

కోవూరునుండి ఎవరన్నా హైదరాబాదుకో ట్రంకుకాల్ మాట్లాడాలంటే ముందు నెల్లూరు ఎక్ఛేంజిని దొరికించుకుని ఆ తర్వాత ఆ ట్రంక్‌కాల్‌ను పట్టుకోవల్సి వుంటుంది. అట్లనే నెల్లూరు ఫోన్లనుండి కోవూరునంబర్తో మాట్లాడాలంటే అరగంట సేపు గింజుకున్నా సాధ్యంకాదు. ఎంత సేపు మొత్తుకున్నా- పేరుకు బదులైన్సున్నా పనిచేసే లోకలైనా 'ఎంగేజ్డ్' అనో, కోవూరులైన్ 'ఔటాఫ్ ఆర్డర్' అనో, నంబర్ సరిగ్గా దొరకడంలేదనో సిగ్గుమాలిన సమాధానాలను ఎక్ఛేంజివారు వినకరువు పెడ్తుంటారుతప్ప ఈ దౌర్భాగ్యపునామర్దా పరిస్థితిలో చెప్పుకోతగిన మార్పును అధికార్లు తీసుకరాలేక పోతున్నారు. ఒకవేళ సహనం కోల్పోకుండా చచ్చిచెడి ఏ గంటో అరగంటో తనకలాడిన తర్వాత కోవూరు

—తరువ 11 వ పేజీలో

ఒంగోలు జి. ప. ఉపాధ్యక్షుడుగా భాస్కరరెడ్డి

జి. ప. వైస్ ఛేర్మన్

ఒంగోలు జి. ప. వైస్‌ఛేర్మన్ వ్యవహారం అనుకొన్నట్టే జరిగింది. ఎన్నిక తతంగం పోటీగిటీలేకుండా జరిగిపోయింది. పిడతల రంగారెడ్డిగారి అల్లుడు శ్రీ ఎం. భాస్కరరెడ్డి జి. ప. వుపాధ్యక్షులుగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకోబడ్డారు మొన్న 3 తేదిన.

స్థాయీ సంఘాలు

ఒంగోలు జి. ప. కు సంబంధించి వివిధ స్థాయీసంఘాలకు ఈ క్రిందివారు ఎన్నుకోబడ్డారు:

1: (వ్యవసాయం)- రొండా రామస్వామిరెడ్డి, చింతా రామచంద్రారెడ్డి, ఎం. ఎల్. ఎ., పూలసుబ్బయ్య ఎం. ఎల్. ఎ, చింతం వీరయ్య, పోతల చెంచయ్య, పులి వెంకటరెడ్డి ఎం. ఎల్. ఎ.

2: (సహకారం, పరిశ్రమలు)- గాయం వెంకటరెడ్డి, ఉప్పలపాటి రంగరాజు, సిహెచ్. వెంకట శేషయ్య, మద్ది సుదర్శనం ఎం. పి., రావిపాటి మహానంద ఎం. ఎల్. ఎ., కె. బచ్చయ్య ఎం. ఎల్. ఎ.

3. (విద్య)- అక్కల కోటయ్య ఎం. ఎల్. సి., నూతి వెంకటేశ్వర్లు ఎం. ఎల్. సి., జె. రామిరెడ్డి, డి. పాండురంగారెడ్డి ఎం. ఎల్. ఎ., కె. సుబ్రహ్మణ్యం, ఎం. హెన్రీసామ్యూల్.

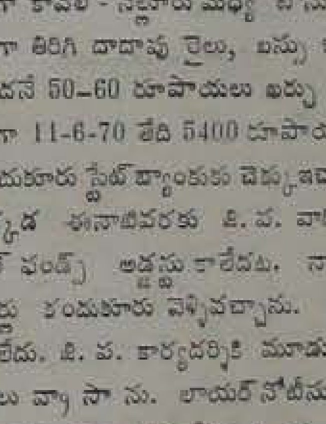

సంతమాగులూరు సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ చింతా వీరయ్య

4: (స్త్రీసంక్షేమం) - కాటూరి నారాయణస్వామి ఎం. ఎల్. ఎ., ప్రగడ కోటయ్య ఎం. ఎల్. ఎ., ఎం. అమృతవల్లి, జి. జయలక్ష్మమ్మ.

5: (సాంఘికసంక్షేమం)- ఆ రేటి కోటయ్య, జి. ఆనందరావు, ఎ. సి. కేశవరావు, డి. ప్రకాశం, సానికొమ్ము కాశిరెడ్డి.

6: (రహదార్లు)-డి. సూర్యనారాయణ, ఎం. రామచంద్రారెడ్డి, వి. పిచ్చిరెడ్డి, కంది కొండయ్యచౌదరి ఎం. ఎల్. సి., సిహెచ్. వెంగయ్య, వి. కోటయ్య, జి. తిరుపతి నాయుడు.

7: (పైనాన్సు, పన్నులు)-బి. వెంకటరెడ్డి, ఎం. పున్నయ్యచౌదరి, జి. పట్టాభి రామచౌదరి, ఎం. భాస్కరరెడ్డి, కందుల ఓబులరెడ్డి, సిహెచ్. రోశయ్యనాయుడు, కె. జగ్గయ్య ఎం. పి.

ప్రతి కమిటీలో కలెక్టరు, ఛేర్మన్ పరకాల వెంకటరమణారెడ్డిగారు సభ్యులుగా వుంటారనే విషయం తెల్సిందే.

—తరువ 11 వ పేజీలో

నెల్లూరు నలుచెఱగుల్లో

విమర్శకుడు

గవర్నరు విందులు

గవర్నరు డాక్టరు బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు 5 తేది నెల్లూరు వచ్చినపుడు స్టేషనులో గొప్ప స్వాగతం లభించింది. ఇంతకంటే 'గొప్ప'లు ఇంతకుముందు అనేకం లేకపోలేదు; కాని ఇటీవలి వాటితో పోలిస్తే గొప్పనే అనిపించింది. జిల్లాలో తనకు కావలసిన వారొకరు ఒక అధికార స్థానంలో వుండడం గోపాలరెడ్డిగారికి ఎంత గౌరవమో మొన్నటి స్వాగతం చూసిన నాకు అనిపించింది.

గోపాలరెడ్డిగారి బృందం స్టేషన్ నుండి నేరుగా జి. ప. విందుకోసం గునుపాటి గెస్టుహౌసుకు చేరుకుంది. ఆ కేన్సుగార్డను, వెంకట్రామపురం, శ్రీనివాస అగ్రహారం గుండా ఆ కార్ల కేరవాన్ గుంటల్లో పడుట్లో పడుతూలేస్తూ రొప్పుతూ రోజుతూ గెస్టుహౌసుకు సాగిపోతుంటే ఆ అవస్థ చూడలేక అయ్యో అని సానుభూతి చూపుతున్నట్లుగా వుండినారు వీధుల్లోని జనం. మేగోరె విబిథస్కూల్ విద్యార్థుల తో సంగీత నృత్యకదంబ కార్యక్రమాన్ని, పులిహోరవిందును ఏర్పాటుచేశారు. రెండు కార్యక్రమాలను వీక్ సమయంలో ఆనందించారు అతిథులు.

మరుసటి మధ్యాహ్నం శ్రీ మాగుంట రాఘవరెడ్డిగారు సెంట్రల్ బ్యాంకిలో పెద్ద విందు చేశారు. రెండుమూడువందల మంది ఆహూతులుంటారు.

రాఘవరెడ్డిగారిని రాజకీయాలలోకి ప్రవేశించాలనవచ్చునా? మేగోరె ఛేర్మెన్ ప్రయత్నం మొదలు,గునుపాటి ఎం. ఎల్. సి. అయింది మొదలు ముందువరుసలో వుంటున్నారు; అందువల్ల అప్రశ్న వుదయిస్తున్నది. చేసినపాపం చెప్పుకుంటే పోతుందంటారు. రాఘవరెడ్డిగారినిగూర్చి ఈ విమర్శకుడికి అంతరంగికంగా అంతమంచి అభిప్రాయంలేదు. ఆయన వ్యాపారాన్ని బట్టి ఏర్పడిన అభిప్రాయం అది. కాని ఆ అభిప్రాయాన్ని మార్చుకోవలసివచ్చింది; మనసులో చెంపవేసుకోవలసి వచ్చింది. ఆయన చేసేది బ్రాంది వ్యాపారం; కాని ఆయనమాత్రం పవిత్రుడు. సొసైటీకోసం కూడా రుచిచూడినవాడు కాడు. సీసాల మధ్య దొర్లాడిన మనిషి సీసాను పట్టుకోకపోవడం గొప్ప విషయం గదా! ఆనందకరమైనా, సంతోషాన్ని కల్గించిన విషయం కాబట్టి, మీకు చెప్పుకుంటున్నాను.

గోపాలరెడ్డి స్వాగతంలో, విందుల్లో మంత్రి శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డిగారు వుండినారు.

గోపాలరెడ్డిగారు 7 తేది లక్నోకు బయలుదేరిపోయారు.

జి. ప. పునర్దర్శనం

సందికాలంలో జి. ప. కార్యాలయానికి పోలేదు. కొత్త ఛేర్మెన్‌గారు వచ్చినతర్వాత మొన్న ఆయన్ను ఆఫీసులో దర్శించుకున్నాను. ఛేర్మెన్‌తోబాటు, ఆఫీసు కొంత మారింది. కొత్తగా రంగులు వేసుకున్నది. ఛేర్మెన్ శీతలగది మొజాయిక్‌తో ముస్తాబైంది.

ముఖ్యమైనమార్పు ఇంకొకటుంది. ధర్మదర్శనం కాకుండ, ఇంటర్వ్యూ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడింది. 'వి. ఐ. పి' లకు ప్రత్యేకగది కేటాయించబడింది; బాతాఖానీ క్లబ్‌గా! ఈ పద్ధతి నాకు బాగా నచ్చింది. మేగోరె లో ఏందేందో చేయాలని, కొత్త కొత్త పద్ధతులు ప్రవేశపెట్టాలని, నవ్యత చూపించాలని ఎన్నెన్నో ఆలోచనలు న్నట్టుంది. వుత్త ఆలోచనలు, ప్రణాళికలు కాదు కావలసింది; ఆచరణ యుక్తమైన, ఆచరణ సాధ్యమైన ఆలోచనలు, వ్యూహాలు అవసరం.

కొత్త ఛేర్మెన్‌గారు 'వుస్టింగులు పోస్టింగుల'లో దిగినట్లేవుంది. వివరాలు విచారించి మంచిచెడ్డలు తర్వాత చెప్తాము.

మేగోరె సన్మానాలు

గూడూరుసమితి మంత్రి సంజీవరెడ్డి, ఛేర్మెన్ గోపాలకృష్ణారెడ్డి, ఎం. ఎల్. సి. గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి, వైస్‌ఛేర్మెన్ పరంధామరెడ్డిగారలకు సన్మానసభ, విందు ఏర్పాటుచేసింది. బ్రహ్మాండమైన ఏర్పాట్లే అయితే సభలోని వుపన్యాసాలు వాస్యద్రాలంగా వుండినవి.

శ్రీ కొండూరు వెంకటరెడ్డి, శ్రీ టంగుటూరు వెంకటకృష్ణారెడ్డిగారలుకూడా విందు సన్మానాలు చేశారు.

అన్నారెడ్డిపాళెం సన్మానాలు పోటాపోటీలతో రభసలు రావిళ్లతో రభసగా తయారై, ఎట్లనో శాంతంగాజరిగిపోయింది.

రోటుకేడు- గూడూరు అన్నారెడ్డిపాళెం విశేషాలు మరువారం.

శ్రీ ప్రబోధనరావు

శ్రీకాకుళం నక్సలైట్ అగ్రనాయకులలో ఒకరైన తేజేశ్వరరావును అరెస్టుచేసి, అతి సమర్థుడైన పోలీస్ అధికారిగా పేరుపొంది, ప్రెసిడెంటు మెడల్‌కూడా పొందిన డి. యస్. పి. శ్రీ ప్రబోధనరావు స్పెషల్ డ్యూటీలో నెల్లూరులో నియమింపబడి, ఛార్జి కూడా తీసుకున్నారట.

రోటరీ దత్తత

నెల్లూరు రోటరీ క్లబ్ పొదలకూరురోడ్డు లోని కొత్తూరును దత్తత తీసుకున్నది. అంటే దాని అభివృద్ధికి క్లబ్ పాటుబడుతుందన్నమాట. ఆ దత్త స్వీకారోత్సవం 13తేది వుదయం 7 గం.కు శ్రీ ఆర్.ఎల్. రెడ్డిగారిచే ఆ వూరిలోనే జరుపబడుతుంది. అందరినీ పాల్గొనవలసిందిగా ఆహ్వానిస్తున్నారు అధ్యక్ష కార్యదర్శులు డాక్టరు బె. నారాయణయ్య, వి. సి. రుక్మాంగధర్‌గారలు.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు	పుట్టి	610-00
దొంగసంబర్లు	,,	505-00
ఐ. ఆర్. 8 (క్రొత్తవి)	,,	430-00
ఎర్రకేసర్లు	,,	400-00

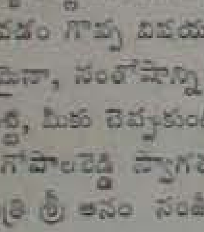

వివాహమునకు–ముందు–వెనుక

పోయిన యవ్వనమును తిరుగా పొందండి

మిత్రారి పీరకమైనను దిగులుపడవద్దు. పురుషత్వం తక్కువ ఇంద్రియ బలహీనత, బాల్యంలో వృద్ధత్వం, స్వప్నస్కలితం శరీర బలహీనత, అజీర్ణం, మలబద్ధకం, శీఘ్రస్కలితం, మూత్రంలో ఇంద్రియం కలిసిపోవుట, నరముల బలహీనత, వివాహమైన తర్వాత నిరుత్సాహం కలుగుట యిటువంటి గుణములు గలవారు శృంగార రహస్య నిపుణులైన డా. సూరజ్ చౌదరిగారిని సంప్రదించండి.

సూరజ్ చౌదరిడిస్పెన్సరీ, కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు ఎదుట, 16/112, ట్రంకురోడ్డు-నెల్లూరు

మంగళగిరిరోడ్డు R. T. C. బస్టాండు ఎదుట. గుంటూరు-1.

హెడ్మాస్టర్ల సభనుండి హైస్కూలు భవన ప్రారంభోత్సవందాకా

కొండరెడ్డి దగ్ధహస్తాలు గోపాలరెడ్డిది దగద్ధగాయమాన హస్తాలు

-సంగం సభలో శ్రీమతి అనసూయమ్మ

పరిషత్పాఠభవనంలో నెల్లూరు జి.ప. హైస్కూళ్ళ హెడ్మాస్టర్ల కాన్ఫరెన్సులో ఉత్తర ప్రదేశ్ గవర్నరు డాక్టరు బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు పాల్గొనడమనేది యాదృచ్ఛికంగానే జరిగినట్లున్నది. అయ్యే ఏర్పాట్లు పెద్ద అట్టహాసంగానేజరిగాయి. రెడ్‌కార్పెట్ పర్చి స్వాగత మివ్వబడింది; నాయకుల కంఠసీమల నలంకరించడానికి ఖరీదైన రోజా పూలమాలలు దాదాపు డజనుదాకా కొనితేబడ్డాయి.

గోపాలరెడ్డిగారితోబాటు మంత్రి సంజీవరెడ్డి, జి. ప. ఛేర్మెన్ మే.గో.రె., ఆర్. ఎల్. రెడ్డి, విద్యాశాఖ కార్యదర్శి ఎస్. ఆర్. రామమూర్తి ప్రభృతులు వేదికనలంకరించారు. వీరితోబాటు మాజీఛేర్మెన్ శ్రీ ఎస్. సి. ని కూడా వేదికమీదకు ఆహ్వానించడం గమనార్హంగా వుండింది.

గోపాలరెడ్డిగారికి ఇంగ్లీషులోను, సంజీవరెడ్డిగారికి తెలుగులోను హెడ్మాస్టర్ల పక్షంగా ప్రత్యేక స్వాగతపత్రాలు సమర్పించబడ్డాయి. ఎస్. ఆర్. రామమూర్తిగారికి వాక సైక్లోస్టయిల్డ్ వినతిపత్ర మివ్వబడింది.

మొదట ఛేర్మెన్ శ్రీ మేగోరె ముక్తసరిగా మాట్లాడుతూ - వుపాధ్యాయులలో బదలీల విషయమై భీతి వుందన్నారు. అయితే వుద్యోగమన్న తర్వాత బదలీలు, బాధలు తప్పవన్నారు. అయినా యీ ట్రాన్సఫర్ల విషయంలో ఏదోవొక క్రమపద్ధతి ఏర్పాటు చేయడం అవసరమన్నారు.

తర్వాత గోపాలరెడ్డిగారిచేత మంచి పరీక్ష ఫలితాలు సాధించిన వివిధ హైస్కూళ్ళకు, ఎక్కువ మార్కులతో పాసైన విద్యార్థులకు పతకాల రూపంలో బహుమతుల పంపకం జేయబడ్డది. గూడూరు జి. ప. స్కూలుకు చెందిన హాయ్యర్ సెకండరీ విద్యార్థి (800 కు 647 మార్కులతో వుత్తీర్ణులైన) ఎ. శ్రీధర్‌రెడ్డికి, కావలి జి. ప. స్కూలుకు చెందిన సిహెచ్. వీరాంజనేయులు, పి. వేణుగోపాల్‌కుకూడా పతకాలివ్వబడ్డాయి.

అనంతరం శ్రీ గోపాలరెడ్డి ఉపన్యాసం-"నాకు తెల్సినతర్వాత జిల్లాలో నాలుగే హైస్కూళ్ళుండేవి- నెల్లూరులో 2, కావలి 1, వెంకటగిరి1. ఇప్పుడు పరిషత్ హైస్కూళ్ళే 109 అయి, ఇతర హైస్కూళ్లు కూడా కల్పుకుంటే 130 అయినాయి. వీటిల్లో పూర్వం మాదిరిగా కేవలం అగ్రవర్ణాలవారేగాకుండా ఇప్పుడు ఎక్కువ సంఖ్యలో వెనుకబడిన తరగతుల పిల్లలు కూడా చదువుతుండడం శుభపరిణామం. విద్యవల్ల వొక నూతనమైనశక్తి, ఆశక్తివల్ల సంపద, సౌభాగ్యం వస్తాయి..."- అన్నారు.

తాను అవిభక్త మద్రాసు రాష్ట్ర ఆర్థిక మంత్రిగా వున్నపుడు - హైస్కూళ్లులేని తాలూకాలు మొత్తం రాష్ట్రంలో ఎన్ని వున్నాయో లెక్కలు తీయిస్తే 14 అని తేలాయని; ఈ పద్నాలుగులో మన జిల్లాలోనే 5 వున్నట్లు తేలిందన్నారు. ఇప్పుడు బహుశా కాలేజీలులేని తాలూకా వుండకూడదనే దశ వచ్చిందేమో అన్నారు.

మరో విషయంకూడా వారు ప్రస్తావించారు తన ప్రసంగంలో- ఇన్ని స్కూళ్ళు, ఇన్ని కాలేజీలొచ్చినా అఖిలభారతస్థాయిలో అంధ్రుల స్థానం అన్నింటిలో అడుగునే వుండడం శోచనీయమన్నారు. ఐ. ఎ. ఎస్ విషయంలో నైతేనేమి, స్పోర్ట్సువిషయంలో నైతేనేమి, జ్ఞానపీఠ్ సాహిత్య అవార్డుల విషయంలో నైతేనేమి ఆంధ్రులు యావద్భారత ఖ్యాతిని పొందలేకపోతున్నారంటూ- ఇందుకు బాల్యంనుంచి తగిన తర్ఫీదు ఇవ్వాలన్నారు.

తర్వాత ఆనం సంజీవరెడ్డి చాలా ముక్తసరిగానే మాట్లాడారు. ఉచిత భోజనాదు

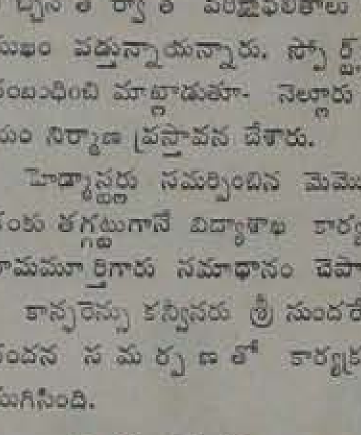

లొచ్చిన తర్వాత పరీక్షాఫలితాలు తగ్గుముఖం పట్టున్నాయన్నారు. స్పోర్ట్సు కు సంబంధించి మాట్లాడుతూ- నెల్లూరు స్టేడియం నిర్మాణ ప్రస్తావన చేశారు.

హెడ్మాస్టర్లు సమర్పించిన మెమొరాండంకు తగ్గట్టుగానే విద్యాశాఖ కార్యదర్శి రామమూర్తిగారు సమాధానం చెప్పారు.

కాన్ఫరెన్సు కన్వీనరు శ్రీ సుందరేశన్ వందన సమర్పణతో కార్యక్రమం ముగిసింది.

సంగం హైస్కూలు కొత్త భవనప్రారంభోత్సవం

ఆ రోజు సాయంత్రం- సంగం హైస్కూలుకు కొత్తగా 50 వేలరూపాయల ఖర్చుతో నాలుగు గదులు- వర్నిచరుతో కూడిన భవనానికి గోపాలరెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవం చేసారు. భవన నిర్మాణానికి, ఫర్నిచర్‌కుకల్పి మొత్తం 30 వేలు స్వర్గీయ గొట్టిగుండాల బాలకృష్ణారెడ్డి విరాళమివ్వడంతోబాటు జి. ప. మరో 20 వేలు గ్రాంటు ఇవ్వగా ఈ నిర్మాణం సాధ్యమైంది. ప్రకృతి రామణీయకత రూపుదాల్చిన స్థలంలో, పెన్నవొడ్డున, సంగమేశ్వరునిదాపున కొండగుట్టల నెదురుచూస్తున్న ఈ భవనంలో దాత బాలకృష్ణారెడ్డి చిత్రపటాన్ని మంత్రి సంజీవరెడ్డి అవిష్కరించారు. ఈ భవననిర్మాణ విషయంలో సర్పంచ్ భాస్కరరెడ్డి ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి అనతికాలంలో పూర్తిచేసారన్నారు.

శ్రీ మేగోరె అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో గోపాలరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ- ఈ సంగం నడుమకేగాక కోవూరు, ఉదయగిరి, ఆత్మకూరు, తాలూకాలకు కూడలి. ఎన్నోసార్లు ఇటువెళ్ళేను నా రాజకీయ జీవితంలో. సంగం అంటే నాకు బాలకృష్ణారెడ్డి మనోనేత్రంలో గోచరిస్తారు. 41 సంవత్సరాల ఇతిహాసం జ్ఞాపకానికొస్తుంది. 1929 నుండి బాలకృష్ణారెడ్డితో పరిచయం. ఈ పాఠశాల రూపంలో వారి మంచితనం గుర్తుకు వస్తున్నది. ఆయన అందరిమనిషి, ఆయన పేర వెలసిన ఈ స్కూలు అభివృద్ధికి అందరూ కృషిచేయండి... అన్నారు.

శ్రీమతి టి. ఎన్. అనసూయాదేవి మాట్లాడుతూ- మా ప్రాంతంలో కాలేజీలకు కూడా యింతటి భవనాలులేవు... కొండరెడ్డి దగ్ధహస్తాలు, వారువేసిన పునాదిరాళ్ళు పూడిపోతూ వుంటాయి, కాని గోపాలరెడ్డిది అమృతహస్తాలు, దగద్ధగాయమాన హస్తాలుఅంటూ మరుగునపడిపోయిన కావలికాల్వ ప్రస్తావనకుతెచ్చారు.

ఛలోక్తులు

★ శ్రీ మేగోరె మొదట అనసూయమ్మను 'సిండికేట్' మెంబరుగా పరిచయం చేయగా, శ్రీ గోపాలరెడ్డి లకీమని ఆవిడ ఎస్. వి. యూనివర్శిటీ సిండికేట్ మెంబరని సరిదిద్దారు. (సభలో నవ్వులు)

★ హెడ్మాస్టరు శ్రీ సుబ్బారావు శ్రీ బాలయ్యను సమితిరాజాగా సన్మానపత్రంలో సంబోధించగా- ఇది జమీన్‌రైతు పరిభాష, బాగా వంటపట్టిందే- అని వేదికపై వొకటే నవ్వులు.

★ హెడ్మాస్టర్ల కాన్ఫరెన్సులో శ్రీ గోపాలరెడ్డి మాట్లాడుతూ - ప్రారంభంలో పదేళ్లదాకా టీచర్లుగా పనిచేసి ఇప్పుడు వొక అంతస్తుకొచ్చి హెడ్మాస్టర్లయ్యారు, ఇక మీరు చేరవలసిన కొత్తఅంతస్తు మరొకటి వుండదేమో- అంటే; సంజీవ మంత్రి అందుకుని - ఎందుకులేదు, ఎం. ఎల్.సి.లు కావచ్చు-అని ఛలోక్తి విసిరారు.

★ బదలీల విషయం ప్రస్తావిస్తూ- పూర్వం కరిపేడుకు మారుస్తారనే భయం వుండేది; ఇప్పుడు కరిపేడు వగైరాలు బంగోలుకు పోయాయి కాబట్టి ఆ భయాలు అక్కర్లేదేమో నన్నారు గోపాలరెడ్డిగారు.

అగ్రికల్చరల్ టెక్నికల్ కోర్సులు

గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్రికల్చరల్ టెక్నికల్ కోర్సులకు 6 మాసములు శిక్షణపొందుటకు S. S. C, S. S. L. C, Seventh Form, Metric, P.U C చదివిన అభ్యర్థిని అభ్యర్థులు దరఖాస్తు చేయవచ్చును. మెరిట్ స్కాలర్‌షిప్పులుగలవు. హార్టికల్చరల్ ఇన్‌స్పెక్టర్లు, సీడ్ ఇన్‌స్పెక్టర్లు, టీచర్లు, ఫీల్డు అసిస్టెంట్లుగాను ట్రయినింగు ప్యాసయిన అనంతరం రాష్ట్రప్రభుత్వమునందు రూ. 220 లు నెలకు జీతము పొందెదరు. అనుభవజ్ఞులైన ఇన్‌స్ట్రక్టర్లచే థీరీ, ప్రాక్టికల్సు ట్రయినింగు ఇవ్వబడుచున్నది. అప్లికేషను, ప్రాస్పెక్టస్సు రూ. 1-25 లు ఎం. ఓ. చేసిపొందవచ్చును.

సూపరింటెండెంట్:

శ్రీ తిరుమల అగ్రికల్చరల్ టెక్నికల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్

(స్టూడియో సఫైర్ మేడపైన)

కావువీధి - నెల్లూరు.

జి. ప. స్కూళ్లు
(మొదటిపేజీకొరవ)

టీచర్లు నిజంగానే ఇబ్బంది పడుతున్నారు. చివరికి కొందరు ఆ వూళ్లల్లో కాపురాలు వుండలేకపోతున్నారు. కాని ఎక్కువమంది అడిగేవారు లేరని, ఇష్టమొచ్చినట్లు ఆడుతున్నారు. నెల్లూరు పరిసరాల్లోవున్న హైస్కూళ్ల టీచర్లయితే, దాదాపు అందరూ నెల్లూరే కాపురం. బస్‌లో పోవడం, బస్‌లో రావడం జరుగుతుంది. వాళ్ళు స్కూలుకు టైంకు పోవడం రావడమనేది బస్సు రాకపోకలను బట్టి వుంటుంది. అది ఆలస్యంగాపోతే టీచర్లూ ఆలస్యంగా పోతారు; అది ముందుగావస్తే క్లాసులకు నామంపెట్టి అయినా బస్సుఎక్కుతారు! బస్సుమీద ధ్యానమేకాని, బడిమీద ధ్యాసవుండదు! నెల్లూరును వుదహరించడం, వుదాహరణకు మాత్రమే. ప్రతితాలూకా కేంద్రమూ ఇంతేనని మా అభిప్రాయం. అసలు హెడ్మాస్టర్లే బస్సుల్లో పోయి వస్తున్నప్పుడు, ఇక టీచర్లదేంది!

ఇంకో వైపరీత్యం- ప్రతి స్కూల్లో రెండు పార్టీలు. ఒకరికొకరికి మాటలు వుండవు, చీటీలద్వారా సంభాషణ జరుగుతుంది. తిట్టుకోవడం, కొట్టుకోవడంకూడా వుంటుంది. ఇందులో పెద్దవాడికి, తప్పు చేసేవాడికి సపోర్టు ఎక్కువ; న్యాయస్థుడికి గోడదెబ్బ చెంపదెబ్బ ఫలితం! జి. ప. హైస్కూళ్ల అధ్వాన్నస్థితికి, అబంధరస్థితికి మచ్చుకు ఒకటిరెండు స్వల్పవిషయాలు చెప్తాము-

9 తేదీ మధ్యాహ్నం 3, 3-30 ప్రాంతంలో సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ డిప్యుటీడైరెక్టరు, జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి తదితర విద్యాశాఖాధికార్లు మన్నారుపోలూరు హైస్కూలుకు పోయారట. బడి తీసివుంది; ప్రతి క్లాసులో పిల్లలున్నారు; కాని ఒక్క టీచరు కూడా స్కూల్లో లేడు; చివరకు హెడ్మాస్టరు కూడా లేడు. 'అనెస్టీ పోస్టాఫీసు' వలె వున్నది ఆ స్కూలు. హెడ్‌మాస్టరు మాత్రం అధికార్లు వచ్చారనితెలిసి, అరగంటకువచ్చి దర్శన మిచ్చాడట. ఈ స్కూల్లో వున్న టీచర్లందరూ తెలంగాణా వాళ్ళట. తెలంగాణా వాళ్ళకోసం పెట్టిన స్కూలట ఇది. పాపం! మొజంజాహి మార్కెట్‌ను వదలి మన్నారుపోలూరులో వుండమంటే ఎట్లావుండగలుగుతారు! ఈ నిర్వాహ్యపు హెడ్మాస్టరును, టీచర్లను ఏమి చేస్తే పాపంపోతుంది?

సూళ్లూరుపేటప్రక్కనే యింకోవూళ్ళో యింకో స్కూలువుందట. అక్కడకుపోతే ఏముంది - పూరిగుడిసెకూడా లేదట! చెట్లక్రిందయినా క్లాసులు జరుగుతుండినాయో, లేదో మేము విచారించలేదు.

టీచర్లనుబట్టి పిల్లలకు చదువురావడం ఆధారపడివుంటుంది. అసలు చదువుచెప్పే టీచర్లే ఈరోజుల్లో కరవైనారు; వాళ్లు కూడా అల్పజ్ఞానులైతే, అసమర్థులైతే, పిల్లలు విజ్ఞానవంతులయ్యేదెట్టా? సూళ్ళూరుపేటలో ఒక గరల్స్ హైస్కూలుంది. దానికి భవనం గివనం వున్నట్లులేదు. సత్రం భోజనం, మఠం నిద్ర అన్నట్లు సత్రంలో కాబోలు కాపురం. ఇక్కడ చెప్పదలచుకున్నసంగతి అదికాదు. ఈ స్కూల్లో ఉర్దూ రెండవభాషగా ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. పాసైన టీచరు ఒకరున్నారట. ఆమె ఈ స్కూల్లో తెలుగుటీచరుగా తెలుగు చెప్తున్నదట. ఉర్దూ టీచరు తెలుగుబోధిస్తే అసలు తెలుగు మరచిపోయి, తెలుగు వుర్దూ నేర్చుకోవలసిందేగదా పిల్లలు!

నెల్లూరుకు నాలుగుమైళ్ళ దూరంలో- కనుపర్తిపాడులో - ఒక హైస్కూలుంది. ప్రతిటీచరు ఈవూరికి వేయించుకోడానికి విపరీతమైన ఒత్తిడులు తెస్తూంటారు. నెల్లూరులో కాపురముండడానికి, బడికి పోయినా పోకపోయినా జరుపుకోడానికి అనుకూలమైన వూళ్లలో ఇదొకటి. బడి తెరువవలసింది 9-30 కు. అట. 10-30 పోతే అయ్యవార్లే రాలేదట. ఇక్కడ ఇంకా చాలా గొడవలున్నట్లున్నాయి.

ఈవిధంగా చెప్పుకుంటూపోతే వందలు వందలు కథలున్నాయి; మంచి కాలక్షేపంగాకూడా వుంటుంది. హైస్కూళ్ల సంగతి ఇట్లావుంటే; సమితుల ఆధ్వర్యాన వున్న ప్రాథమిక పాఠశాలల స్థితి మరీ మరీ శోచనీయంగా వుంది. సింగిల్ టీచరు స్కూళ్లని వున్నాయికొన్ని. ఈ స్కూళ్లు పిల్లల చదువుకోసంకాదు; టీచర్ల నిరుద్యోగ నిర్మూలనకోసం; అక్షరాస్యత విషయంలో ప్రభుత్వం గొప్పగా లెక్కలు చెప్పుకోవడంకోసం ఏర్పడినవి. సాధారణంగా ఈస్కూళ్లు దారిపొంటలేని మారుమూల కుగ్రామాల్లో వుంటాయి. ఎవరైనా సులభంగా పోయిరాగలిగిన వూళ్లగా వుండవు. అందువల్లఆటీచర్లు స్వయంరాజులుగా స్వయంమంత్రులుగా వుంటారు. వారాల పర్యంతం, నెలపర్యంతంకూడా స్కూలు తీయకపోయినా అడిగేవాడుండడు. ఎలక్షన్ ప్రచారాలకు, చిల్లరపనులకు ఏలిమెంటరీస్కూలు టీచర్లు వుపయోగపడుతుంటారు-సమితి ప్రెసిడెంట్లకు, పంచాయితీ పతులకు. ఏదోఒకగ్రామానికి విద్యాశాఖాధికార్లు పోయారట; స్కూలు మూతబడివుంది; ఎప్పటినుండి మూతబడివుందో తెలియదు. టీచరు ఎక్కడకుపోయాడంటే సమితిప్రెసిడెంటో, లేక పంచాయతీప్రెసిడెంటో సిమెంటు తెమ్మంటే పోయాడని చెప్పారట. ఇదీ స్కూళ్ల స్థితి-

ఇక అక్రమప్యాసులు, అన్యాయపు ఫెయిళ్లు-వీటి విషయమై ఈ సంవత్సరం కొంతగొడవ జరిగింది. డి. ఇ. వో. ఇన్‌చార్జి శ్రీ కె. పెంచలయ్య కొన్ని కఠినమైన చర్యలే తీసుకోవల్సివచ్చింది. మొదట నెల్లూరు రంగనాయకులపేట మున్సిపల్ హైస్కూలులో ముఖ్యంగా 8, 9 క్లాసుల పరీక్షా ఫలితాల్లో గోల్‌మాల్ జరిగిందనే ఫిర్యాదు వినబడింది. డి. ఇ. వో. గత మాసాంతంలో పరిస్థితి పరిశీలన చేయించేందుకుగాను- మార్కుషీట్లను, ఆన్సర్ పేపర్లను తీయించి చూడగా దాదాపు 30-40 విద్యార్థుల్ని అక్రమంగా పాస్ చేసినట్లు, న్యాయంగా వాళ్లకొచ్చిన మార్కులకు 5-10 మార్కులు చొప్పున కల్పి పాసుమార్కులు సృష్టించి ఫలితం ప్రకటించబడిన వైనం బయటపడింది. ఇట్లనే నెల్లూరు ఆర్. ఎస్. ఆర్. స్కూల్లో కూడా 10-12 మంది విద్యార్థుల విషయంలో జరిగినట్లు డి. ఇ. వో. ఆఫీసు వారిచే పరిశీలన చేయబడి కనుగొనబడింది.

ఒక్క నెల్లూరు విషయమే కాదు. గూడూరు మున్సిపల్ హైస్కూలులోకూడా మొత్తం 18 మంది విద్యార్థుల విషయంలో పక్షపాత దృష్టితో మార్కులుకల్పి ప్యాసైనట్లు ప్రకటన చేయబడినవైనం బయటపడ్డదట. మున్సిపాల్టీలకు చెందిన హైస్కూళ్లలోనే మొత్తం 60 మంది విద్యార్థుల విషయంలో ఈ గోల్‌మాల్ జరిగినట్లు డి.ఇ.ఓ. జరిపించిన పరిశీలనలో తేలినట్లు తెలుస్తున్నది.

అట్లనే సర్వాయపాలెం, చిట్టిగుంట, ఉదయగిరి, సర్వవాడ, వగైరా కొన్ని జి. ప. హైస్కూళ్లలోకూడా దాదాపు 145 మంది విద్యార్థులు ఇదేరీతిలో అక్రమ పద్ధతుల్లో ప్యాసు చేయబడినట్లు విద్యాశాఖాధికారుల పరిశీలనలో తేల్చినట్లుగా రూఢిగా తెలుస్తున్నది.

అంటే మొత్తంమీద పైన పేర్కొనబడిన వివిధ స్కూళ్ళలోకల్సి 180 కి పైగానే ఇట్లాంటి గోల్‌మాల్ కేసులు జరిగాయన్నమాట. వీళ్ళందర్నీ మళ్ళీ ఫెయిల్‌చేస్తూ డి. ఇ. వో. నోటీసులను జారీచేసినట్లు తెలుస్తున్నది.

ఈ సంవత్సరం స్కూళ్ళు జూన్‌మధ్యలోనే తెరిచారు. అంతేముందు ప్యాసైనట్లు ప్రకటించబడి, జూన్- జులై- ఆగస్టు నెలలంతాకూడా పైతరగతుల్లో కూర్చొని వున్నవాళ్ళు గిస్తకాలుకూడా కొనుక్కున్నతర్వాత ఇప్పుడువిధంగా డీప్రమోషన్ నోటీసులు జారీచేయడం సబబుకాదని కొందరు విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు అభిప్రాయపడుతున్నారు. కొందరు కోర్టుకు వెళ్ళాలనికూడా ఆలోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

కాని డి. ఇ. వో. చర్య ఇంతటితో ఆగిపోకుండా ఇంకొంచెం లోతుగా పరిశీలన చేయించి ఈ అక్రమ పద్ధతులకు కారకులయిన హెడ్‌మాస్టర్లను, టీచర్లను కఠినంగా శిక్షించేందుకు వెంటనే తగుచర్యలు తీసుకోవాలి. వాళ్లను శిక్షించకుండా కేవలం పిల్లలమీదే పడడం అన్యాయమనిపించుకుంటుంది.

ఇది సరే, కొన్ని స్కూళ్లల్లో కొందరు విద్యార్థులకు న్యాయంగా మంచి మార్కులు వచ్చి పాస్ కావల్సివున్నా ఫెయిల్ చేసిన సాక్ష్యాలు బయటపడ్డవనికూడా అంటున్నారు. ఇదింకా ఘోరమైన విషయం. ఇందుకు బాధ్యులైన ఉపాధ్యాయుల్ని కఠినంగా శిక్షించవల్సి వుంటుంది.

అయాస్కూళ్ళ ఏలుబడిని చూస్తున్న మున్సిపల్ ఛైర్మన్లు, జి. ప. ఛైర్మన్‌కూడా ఈ విషయాలపై పరిశీలనజరిపి బాధ్యులైన వారిని తగువిధంగా శిక్షించకపోతే మన హైస్కూళ్ళు, చదువుసంస్థలు ఇంకా గబ్బుపట్టి పోగలవని హెచ్చరిస్తున్నాము.

—సా. ప్ర. వి.

హైదరాబాదు లేఖ
(మొదటిపేజీ కొరవ)

ప్రాంతీయ సంఘానికి తగు అధికారాలనైనా ఇవ్వడంద్వారా తెలంగాణా ప్రజలను సంతృప్తిపరచక పోయినట్లయితే, ఎన్నికల సమయంలో, అధికార కాంగ్రెస్‌కు ఈ ప్రాంతంలో చుక్కెదురు కావచ్చును. అలా జరగడం తప్పదని తెలంగాణా నాయకులు ప్రధానిని హెచ్చరించారుకూడా.

కనుక ఏ విధంగా చూసినా, తెలంగాణా విషయమై ప్రధానమంత్రి ఏదోఒక నిర్ణయం తీసుకొనక తప్పదు. ఈ నిర్ణయం వచ్చే ఒకటిరెండు వారాల్లో జరగవచ్చునని ఆశించడం జరుగుతున్నది.

జనవాణి
(2 వ పేజీకొరవ)

అంతభయమా? పోని లేని విషయమైనా వ్రాస్తే భయపడ్డం సహజంకానీ; వున్న విషయం చెప్పడానికి అంతభయమైతేఎట్లా?

అయినా, ఆ బాధిత వుపాధ్యాయుడెవరోకాని జి. ప. ఆఫీసు గుమాస్తాల గూర్చి వ్రాసిన సంగతుల్లో అన్నీ నిజమైనవే అయితే గూడూరు జి. ప. స్కూలు టీచర్లు భయపడిపోయి మూకవుమ్మడిగా అందరి సంతకాలతో ఆటొబు మేము వ్రాయలేదు, మేము వ్రాయలేదంటూ సంజాయిషీ ధోరణిలో విన్నవించుకోవడం చాలా వెలితైనపని.

ఒక్కమాట - జి. ప. ఏలుబడి క్రింద వున్న వందలాది వుపాధ్యాయులు ఆఫీసు వారినుండి ఎదుర్కొంటున్న పలురకాలైన ఇబ్బందులున్నాయి. దీన్నెవరైనా కాదనడం సాహసమే అవుతుంది. కొత్త జి. ప. ఛే. గారి సన్మాన సంరంభాలన్నీ సద్దుమణిగిన తర్వాతైనా-ముందు ఆఫీసు పద్ధతుల్ని సరిదిద్ది, కాస్తయినా పకడ్బందీచేసి, కఠినమైన 'నార్మ్స్'ను ప్రవేశపెట్టగలిగితే ధన్యులం.

వింజమూరు. —ఒక బాధిత టీచరు

సజ్జలు, వేరుశనగ

45 పుట్ల హైబ్రీడ్ సజ్జలు,
50 పుట్ల గుత్తివేరుశనగకాయ
అమ్మకమునకు వున్నవి.

నేదురుమల్లి బాలకృష్ణారెడ్డి,
వాకాడు.

నేషనల్ సీడ్సు కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్.,
(భారత ప్రభుత్వ యాజమాన్య సంస్థ)

మేము రైతాంగం పొలాలకు, తోటలకు, వుపయోగపడు ఈ క్రింది శ్రేష్ఠమైన విత్తనాలను లభ్యంచేస్తున్నాము.

వరి: జయ, పద్మ, ఐ. ఆర్-8-68, జగన్నాథ్, పంకజ్.
సంకర రకాలు: CSH-' జొన్న, HB-4, HB-3, HB-1 సజ్జ, స్వర్ణ జొన్న మరియు గంగా-5 మొక్కజొన్న.

కూరగాయల విత్తనములు:

టమాటో, పూసాసవాని బెండ, వంగ, మిరప, సొర, గోరుచిక్కుడు, బఠాణీ, కోయంబత్తూరు లాంగ్‌కాకర, ముల్లంగి, క్యారటు, కాలిఫ్లవర్ మొదలగునవి. మరియు మేలురకమైన అధిక దిగుబడినిచ్చు పూసా వైశాఖి పెసర విత్తనములుకూడా లభించును.

కావలసినవారు మావద్దగాని లేక మా అనుమతిపొందిన ఈ క్రింది డీలర్లవద్దగాని మాచే నిర్ణయింపబడిన ధరలకు పొందవచ్చును.

1. ఆంధ్ర రైతు డిపో, మిట్టపాళెం, గూడూరు,
2. శ్రీ వెంకటేశ్వర అండ్ కో., బుచ్చిరెడ్డిపాళెం,
3. మెస్సర్సు డి. సి. వి. కృష్ణమూర్తి అండ్ కో., నాయుడుపేట.

వివరములకు :
ఆఫీసర్ - ఇన్ - ఛార్జి,
నేషనల్ సీడ్సు కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్,
(వి. సి. సుబ్బారెడ్డి కో ఆపరేటివ్ రైసుమిల్లు ఆవరణం)
నవాబుపేట (పోస్టు: 473 పి. పి.) **నెల్లూరు-2.**

రీజనల్ మేనేజరు:
నేషనల్ సీడ్సు కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్,
ప్రసాదంపాడు — విజయవాడ-5.

జాగ్రత్త: కృత్రిమమైన, నిరాకరించబడిన విత్తనాలు తక్కువ ధరకు మార్కెట్టులో లభించవచ్చు. అటువంటి విత్తనాలను ఉపయోగించిన యెడల దిగుబడి దెబ్బతింటుంది.

శ్రేష్ఠమైన, నమ్మకమైన అధిక దిగుబడులకు 'నేషనల్ సీడ్సు కార్పొరేషన్' **సీలు టాగు** చూచి కొనండి.

సూర్యాపేట ము॥ మే॥ కోర్టులో
O. P. No 23 of 1970

జోగుల అనంతమ్మ —దరఖాస్తుదారు.
జోగుల కణియ్య మరియు 4 యితరులు —రెస్పాండెంట్లు.

దరఖాస్తుదారు చనిపోయిన తనభర్త సూర్యాపేట నివాసి, జోగుల రామయ్య గారి కుమారుడు జోగుల వెంకటబసవ దేవరకొండ సబ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసు నుండి రావలసిన శెలవు బాపతు జీతం రూ. 902 లు దాఖలుకొనుటకుగాను సక్సెషన్ సర్టిఫికేటును ఇవ్వవలసినదని పైకోర్టులో దరఖాస్తు పెట్టుకొనెను.

అట్టి దరఖాస్తువిషయమై అభ్యంతరం గలవారు పైకోర్టులో స్వయముగాగాని తమ వకీలుద్వారాగాని 19-9-70 తేది హాజరై తమ అభ్యంతరములను తెలుపుకొనవచ్చును.

—కె. గౌరయ్య, వకీలు.

ఆత్మకూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
I A. 62 of 70 S. C. 55 of 69

గోపిశెట్టి శేషయ్య —వాది.
కన్నమరికల నాగమ్మ, తెలాకి అచ్చమ్మ,
తల్లాకి యానాదయ్య —ప్రతివాదులు.

౨ దికి ప్రతివాదులవలన రావలసిన ప్రోనోటు బాకిని రాబట్టుకొనుటకుగాను దావా చేసియున్నందున ప్రతివాదులకు దావా నోటీసు నిమిత్తం 16-9-70 తేదికి వాయిదా వేయబడివున్నది. కనుక పదరు తేదిన ఉదయం 11 గంటలకు పైకోర్టులో హాజరయి ఆక్షేపణలున్నయెడల తెలుపుకొనేది. లేనియెడల మీ పక్షము న తీర్మానించబడును

—సి. వెంచయ్య, వాది అడ్వకేటు.

For Wealth Tax Valuation

Please contact:
Sri G. Narayanaswamy
B. A.,
Retired Tahsildar,
Authorised Valuer of Agricultural and Farm Lands.

* * *

Sagilamvari Street,
Fathekhanpet,
Nellore-3.

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 15-00
6 మాసములకు	రు. 8-00
విడిప్రతి	రు. 0-30

ప్రకటన

ఇందువల్ల యావన్మందికి తెలియజేయునది యేమనగా:

నెల్లూరుటవును, ఆచారివీధి కాపురస్తుడు శ్రీ నందగిరి రామమూర్తిరావుగార్కి హక్కు అనుభవముగల క్రింద వివరించిన షెడ్యూలు స్థిరాస్తిని సదరు శ్రీ నందగిరి రామమూర్తిరావుగారి మూడవ కుమారుడగు నందగిరి మాధవరావు అమ్మజూపినట్లు తెలియుచున్నది. సదరు ఆస్తుల యందు నందగిరి మాధవరావు అతని సోదరులు నందగిరి గోపాలకృష్ణరావు పాండురంగరావుగార్లకు విలాజీ హక్కులు లేవు. గనుక ఎవరయినాసరదు ఆస్తులను నందగిరి మాధవరావువల్ల కొనుగోలుచేసిన యెడల సదరు విక్రయములు చెల్లనేరవని బహుమూలకముగా తెలియజేయుచున్నది.

షెడ్యూలు: 1) నెం. 13/357 ఆచారివీధి మిద్దెయిల్లు, కాళీస్థలము 2) దండియా వారివీధిలో 13-వ వార్డులోని 12 అంకణముల స్థలము. 3) నెల్లూరు బిట్టు-1 లో పట్టా నెం 188 రు మాగాణిభూమి 0-72 ట్లు 4) నెల్లూరు బిట్టు-1 లో సి. ఎ. యస్. నెం. 335/1 మరియు 335/2 0-95 ట్లు.

—న్యాపతి పాండురంగరావు,
అడ్వకేటు - నెల్లూరు.

NOTICE

Summons for appearance in Court.

IN THE COURT OF THE DISTRICT MUNSIFF AT BODHAN,
O. S. No. 94 of 70

To
Sri Abdul Khaliq s/o Abdul Muqeen, aged 45 years, Peon Welfare Office, The Nizam Sugar Factory Ltd; Shakkarnagar Bodhan Tq. Nizamabad Dist.

Whereas Gangaram S/o Laxaman has instituted a suit against you for recovery of money you are hereby summoned to appear in this court in person or by pleader duly instructed and able to answer all material questions relating to the suit on the 16th day of September 1970 at 11 O' clock in the fore noon to answer the claim.

Take notice that in default on your appearance on the day above mentioned the suit will be heard and determined in your absence

—M. SRIHARI REDDY,
Advocate.

కందుకూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

I A. 790 of 68 O S 178 of 68

1. సామంతపూడి శేషంరాజు వగైరా
—వాదులు.

2. దేవబోయిన సుబ్బయ్య వగైరా
—ప్రతివాదులు.

ఇందువల్ల యావన్మందికి తెలియజేయునదేమనగా: ఈనెంబరు దావాను రెస్టొరేషన్ పిటీషన్ ద్వారా విచారించవలెనన పిటీషను దాఖలాచేసినందుకు, సదరు పిటీషను అలవ్‌చేసినవున్నారు. ఇందు విషయమై ఎవరికైనా ఆక్షేపణలున్నయెడల 28-9-70 పగలు 11 గం.కు పైకోర్టుకు హాజరై ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలయును.

—ఆలపాటి రాధాకృష్ణమూర్తి
వాదుల అడ్వకేటు.

లోకవృత్తం

తిండికరువు, నిరుద్యోగం

(3 వ పేజీకొరవ)

క్రమంగా అందిస్తే అక్కడి పరిస్థితి పూర్తిగా విశదమవుతుంది. ఆ భాగ్యం మనకు కలగని కారణంగా, అన్యత్రా సంపాదించిన వృత్తాంతాన్ని జాగ్రత్తగా పరీక్ష చేసి అక్కడి పరిస్థితిని అవగాహన చేసుకోవలసి వస్తున్నది.

అట్టి అవగాహనలో తేలిన అంశాలేమనగా: 1) 1951 లో జరిగిన మూక ఉమ్మడి విచారణలు మళ్లీ మొదలైనవి. 20 లక్షల మందిని ప్రజావిరోధులుగావించి అప్పుడు ఉరితీశారు. (ఈ అంకెలో అత్యుక్తి వున్నదేమో?) ఇప్పుడు విచారణ జరిపించి వెంటనే దోషులుగా నిర్ణయింపబడినవారిని ఆ స్థలంలోనే కాల్చేస్తున్నారు. అనేకమందికి జైల్లో కఠినశిక్షలు విధిస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరారంభంలో కనీసం వెయ్యిమందిని కాల్చివేశారు, నాలుగువేలమందికి కఠిన శిక్షలు వేశారు. 'సాంస్కృతిక విప్లవం' తరువాత వచ్చిన తిరుగుబాట్లను అణచడానికి ఈ చర్యలు జరిగినవి. 2) 30 మంది పైనాయకులలో 20 మందిని తొలగించారు. అగ్గురు పెద్ద అధికార్లను అవమానపరచి దించివేశారు. 3) 93 గ్గురు క. పార్టీ సెంట్రల్ కమిటీ సభ్యులలో 48 మందిని తొలగించారు. తొమ్మిదిమందిని మందలించారు. 4) మిలిటరీ అధికార్లలో నూర్గురిని ప్రధాన కార్యాలయంనుండి డిస్మిస్ చేశారు. రాష్ట్రాలలో 200 మందిని కనీసం తొలగించారు. 5) యువకులలో తిరుగుబాటు వచ్చింది. 6) సరియైన పోషణలేక అనేక మరణాలు సంభవించినవి. 7) బందీలను కాపలాకాయడానికి దక్షిణాన ఉత్తరాదివారిని, ఉత్తరాన దక్షిణాదివారిని వేస్తున్నారు.

అదంతా చీకటి. ఇక వెలుగులోకి పోదాం: 1) అక్టోబర్‌నాటికి అఖిల చైనా శాసనమండలి సమావేశమవుతుంది. 1958 నుంచీ ఇట్టిది జరగలేదు. 2) ప్రధాని చౌ-ఎన్‌లాయ్ ఉత్తరవియత్‌నాం, ఉత్తరకొరియా వెళ్ళి వచ్చినాడు. ఆ ఎర్రటిసీమల సఖ్యం దక్కింది. అనగా ఇవి కేవలం రష్యావైపుకు మొగ్గలేదు. 3) రుమేనియాతో, మళ్ళీ మాట్లాడితే యుగొస్లావియాతో సత్ సంబంధాలు నెలకొనగలవు. 4) ఇతరదేశాలనుండి రప్పించబడిన రాయబారులను మళ్ళీ ఆ దేశాలకు పంపుతున్నారు. 5) రష్యాలో వరదలు - గాలివానలు వచ్చి బాధపడిన జనానికి సానుభూతిని చైనా రష్యా ప్రభుత్వానికి తెలియజేసింది. 6) విదేశీ ఖైదీలను విడిపిస్తున్నారు.

ఈవెలుగువార్తలన్నీ నిజమేకావచ్చును గాని చీకటి వృత్తాంతంలో ఎన్ని పాళ్ల అతిశయోక్తి - అలంకారములు కలిసి వున్నవో చెప్పలేము. అవన్నీ మినహాయించి పరిశీలించినా, పరిస్థితి ఘోరంగా వున్నది. అనుమానం జీవనంగాగల అవర్గాన్ని అనుసరించేవారికి ఆ అనుభవం తప్పదు. పూర్వం రష్యాలో జరిగిన ఘటనలతో దీనిని పోల్చిచూస్తే, వాస్తి - మరొ కాంతరం వున్నది. ఇదికూడా లేకుండా చేసుకోవచ్చును.

రుమేనియాలో, యుగొస్లావియాలో, సంస్కరణవాదులు అచిరకాలం పరిపాలించిన చెకోస్లోవేకియాలో ఇంత చీకటి కానరాదు. లోగా మేమన్నట్లుగా ఎర్రటి ప్రపంచంలో అభిప్రాయభేదాలపట్ల ఎట్టి దృక్పథాన్ని అవలంబించవలెననే అంశం పరిష్కారం కాలేదు. అందువల్లనే కమ్యూనిజం పట్ల పూర్వం విద్యాధికుల్లో, భావుకుల్లో, కార్మిక కర్షకవర్గాల పోరాటాల సంచాలకుల్లో పూర్వం వుండిన ఆదరభావం లేకుండా పోయింది.

పాశ్చాత్యుల విధానానికి ఎర్రటివారి విధానం ప్రత్యామ్నాయంకాదని రుజువైనది.

• • •

ఆ చైతన్యంలో నుంచి తృతీయ ప్రపంచ భావన పుట్టుకవచ్చింది. నెహ్రూ, నాజర్, టిటోగారలు ఈ భావనకు రూపకల్పన చేయడంలో ఆది పురుషులు. కాని, నెహ్రూ వద్దనుంచి ఆపేక్షించినంతగా మిగిలిన ఇద్దరికీ సహకారం లభించనందున అస్పష్టంగా తృతీయశక్తి అనేది ఒకటి అట్లా వుండిపోయింది.

నెహ్రూవిదిష్ట హయాంలో మళ్లీ తృతీయులను కలిసికట్టుగా తీసుకపోయే ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. ఉత్తరాఫ్రికాలో ఒక తావున అలీన రాజ్యాలవారంతా కలిసి చర్చలు సాగిస్తారు.

భారతదేశం పక్షాన స్వర్ణసింగే గనక ఆ చర్చలలో పాల్గొంటే మనకూ ఇతరులకూ ఉపయుక్తంగా వుండవచ్చును.

ఎంతటి గాలిదుమారంలోనైనా చలించక వుండగలశక్తి ఆయన కల్గినది. ఆయన పలుకులలో దుందుడుకుతనం, పరుషవచనం వుండవు.

నెహ్రూ ఆశించినట్లుగా కొంతవరకు వైరం సాధించుకున్న అగ్రరాజ్యాలు ఒకదానికొకటి సమీపస్థమైనవి. ఇప్పుడు స్వర్ణసింగ్ ఆశించినట్లుగా ఆఫ్రాసియా సీమలు ఒకదానికొకటి దగ్గరగావచ్చి, ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా సమన్వయ కృషితో అభివృద్ధిని సాధించుకోగలదా? అగ్రరాజ్యాల మిలిటరీ పొత్తులకు దూరంగానే వుంటూ వుండగలవా?

ఇందులో కొన్నిదేశాలు మిలిటరీ పొత్తులకు పోకున్నా, ఇతరత్రా కొన్ని అగ్రరాజ్యాలకు అతి చేరువగా వుంటున్నవనే అభిప్రాయం కలిగింది. ఈ దోరణి బలపడితే కొన్నాళ్లకు అలీన రాజ్యాలు అటో ఇటో లీనమైపోతవి. అందువలన అలీన వైఖరిని వేయికండ్లతో కాపాడుకుంటూ ఈ రాజ్యాలు వ్యవహరించవలసివుంటుంది.

ఆర్థికంగా పూర్ణస్వదేశీ + పరస్పర సాయం అనే పథకంపై ఈ రాజ్యాలు తమ్ముతాము సంఘటిత పరుచుకోకపోతే, దీటి అలీనభావం లీనంకాకుండా ఎంతోకాలం వుండలేదు. ఈ మర్మాన్ని గ్రహించినవారై ఈ రాజ్యాల నాయకులు చర్చలు సాగించి ఫలప్రదమైన కార్యక్రమాలను వేసుకుందురు గాక!

• • •

గమనించారా? జపాను సంగతులెన్నో విన్నాం. దానివలె తాయ్‌వాను తయారవుతున్నదట. ఆర్థికపుష్టినిపొంది, ఓడల నిర్మాణంలో జపాను తర్వాతి స్థానాన్ని అదిన్నసీమ ఆక్రమిస్తున్నది. మన కొచ్చిను షిప్‌యార్డ్ పని సఫలమైతే 66 వేల టన్నుల ఓడ త్వరలో తయారవుతుంది. కాని తాయ్‌వాను రెండవ లక్ష టన్నుల టాంకరును (అయిల్ మోసే ఓడ) తయారు చేస్తున్నది. తాయ్‌వాను అంటే రెండవదైనా, చంగ్-కై-షేక్-రాజ్యం! ఈ మహానుభావుడు ఆనాడు చైనాలో సరిగా ప్రవర్తించి వుంటే మావోయిజం మనకు ఎగుమతి అయ్యేదికాదు.

• • •

మాస్కోలో అనేకమందికి కార్లపిచ్చి పట్టిందట. రూ. 46,500 ల ఖరీదుగల కారునైనా నారేకొని, హాయిగా సవారీ చేయవలెనని ఆ పురజనులు సంకల్పించారు. ఈ పిచ్చి ఎక్కువైతే కార్లు వదిలే ధూమం వగైరాలవల్ల గాలి చెడిపోయి వచ్చే సమస్యలు, వాటికి సమాధానాలు అన్నీ కూడానే వస్తావుంటవి.

—

వారం... వారం...

(3 వ పేజీకొరవ)

శక్తి సంపాదనకై ముందడుగు అవసరం. వెనకడుగు వేయడంలో- ముందడుగు పేరిట- మన కలవాటైనది. మన ప్రత్యేక పరిస్థితులందు ఇదికొంత అవసరమే కావచ్చును. కాని ముందుకు నిజంగా పోడానికి మంచిమార్గాలేవైతే వున్నవో ఆ తెరువుకే మనం పోవడంలేదు.

ఉదా:- వెనబడిన తరగతుల సంఖ్యను పెంచినారు. ఆర్థికమైన కొలబద్దతో వీరి వెనకబడినస్థితిని కొల్వరాదన్నారు. బాగానే వుంది. దీనితోపాటు ఆర్థికంగా బలహీనులైన వారందరికీ ఏదో ఒకవిధాన సాయం దొరికే ఏర్పాటువుంటే, పరిస్థితి మెరుగవుతుంది. కాని వెనుకబడిన పరిస్థితి పోవలెనంటే, విద్యలో-పదవులలో ముందడుగు పడవలెను.

విద్యలో ఏ విధంగా చేస్తున్నామో హరిజనహాస్టల్స్ కథవింటే తెలుస్తుంది. చదువుకునే హరిజన బాలబాలికలకు ఒక్కొక్కరికి రూ. 15/-ల స్టయిఫండ్ మొదలుకొని రూ. 25/-లు అయ్యేటప్పటికి గగనమైనది. ఎంత పెంచినా దండగేనని ఇంకొక దండోరా వినిపిస్తున్నది.

హరిజనులలో వృద్ధికివచ్చినవారు- అధికార్లు, నాయకులు- అంతా కలిసి హరిజన హాస్టల్స్ మేనేజ్‌మెంటును సంస్కరించే మార్గం చూడరేరా? హరిజన విద్యాసమితి, లేక హరిజన గిరిజన తదితర దీనజన విద్యాసమితి అనే సంస్థను నెలకొల్పండి. దాని పక్షాన హాస్టల్సును నడపండి.

ప్రతిఒక్క బాలునికి-బాలికకు- రూ. 50/-లకు తక్కువ లేకుండా స్టయిఫండ్ అడగండి. ఇచ్చేవరకు పోరాడండి. హాస్టళ్లమీద ప్రతిభే మేనేజర్లను పిలిచి వారికి ఏదో ఒక గౌరవమైన జీవనోపాధి కల్పించండి. లేకుంటే మాజీ సంస్థానాధిపతులకువలె వీరికి పరిహారమిచ్చి పంపివేయండి. హాస్టల్స్‌లో మాత్రం వీరిని వుంచకండి.

ఈ విధంగా చేస్తే వెనకబడినవారు ముందుకు వస్తారు. లేకుంటే వెనకనే పడివుంటారు.

• • •

విద్యలోగాక, గ్రామాలలో పంచాయతీ మొదలు-పరిషత్ వరకు వెనకబడిన తరగతుల ప్రాతినిధ్యం పెద్ద పదవులలో వుండవలెను. పాలసీ నిర్ణయించే, మార్పుచేసే పదవులలో వెనుకబడినవారు లేనంతవరకు, ముందుకు వెళ్ళినవారి దయాదాక్షిణ్యాలమీద ఆధారపడి మాత్రమే దేశం ముందుకు పోవలసి వుంటుంది.

అందువలన, కళాశాలల స్థానాలలో, ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషన్‌లు ఎన్నివున్నా, పాలసీ నిర్ణయించే పదవులలోకి అన్నితరగతులు వచ్చే అవకాశం లేకపోతే ఆ రిజర్వేషన్లు నిరర్థకమవుతాయి. అనుభవం ద్వారా ఈ సంగతి లోగానే తెలిసింది.

అందువలన, ముందువెనకలేవో తెల్పుకుని వెనుకబడినవారు- వారి అభిమానులు కొర్కెలు కోరడం మంచిది.

• • •

ఇంకొక్కటి ముఖ్యంగా వెనకబడిన తనాన్ని పోగొడ్తుంది. కుటుంబంలో ఒక్కరైనా కనీసం వర్ణాంతరవివాహం చేసుకోవలెను- అట్టి కుటుంబాన్ని సన్మానించవలెను.

వెనకబడినవారికి ఇందులో ముందడుగువేస్తే మరీ మంచిది.

లోగా, ఈ విషయాన్ని గూర్చి ఈ శీర్షికలో విశేషంగా ప్రస్తావించదలచున్నాము. గనక ఇక పాఠకులను విసిగించము.

• • •

ఇది విన్నారా? బంగాళంలో పోలీసులు కూడా హద్దులు మీరినారు. తోటివారిని ఎక్కడైనా కొందరు కొట్టి చంపితే, ఆ ప్రాంతంమీదబడి ఇష్టంవచ్చినట్లు విలయ తాండవం చేస్తామంటారు. అట్లాచేస్తేగాని బుద్ధిరాదంటారు. మధ్యనవలిగే నిర్దోషులు? ప్రభుత్వానికే మీ తోచడంలేదట. ఐతే ఇంకా దీనిని తిరుగుబాటుగా సర్కార్‌వారు పరిగణించడం లేదట. అంతవరకు రాకుండానే పరిస్థితిని అదుపులో పెట్టగలమని దాని విశ్వాసం కాబోలు!

• • •

250 మంది పార్లమెంట్ సభ్యులు ప్రత్యేక తెలంగాణా తత్వాన్ని ప్రసాదించే పథకాన్ని తయారుచేస్తే, ప్రత్యేక తెలంగాణాను అడిగేవారు తమకోర్కెను వదులుకుంటారని ప్రధాన మంత్రికి తెల్పినారు. వీరికెవరు తెల్పినారీసంగతి? ఈ సరికొత్త పథకపు సారాంశం ఏమిటి? వివరాలు తెలియక వ్యాఖ్యానించడం కష్టం.

• • •

ప్రజల తీర్పుకు తాను సిద్ధంగావుండినట్లు ప్రధాని ప్రకటించింది. ప్రజా ప్రతినిధుల బలం తగ్గితే ప్రజలేగదా శరణ్యం? కాని పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీలో ప్రజా ప్రతినిధులైన అన్ని పార్టీల వారిని ముఖ్యమైన అంశాలలో సంప్రదించడం ప్రధానికి ఒక సదాచారంగా వుంటే, పరిస్థితి ఇంత అపాయకరంగా పరిణమించదు. పరిపాలన ప్రాతినిధ్యంద్వారా జరుగుతుంది. ప్రతినిధులను సెలెక్టు చేయడంలోనే పార్టీల విజ్ఞతను చూపవలెను. కాగా, ప్రజలకు తమ పార్టీ విశిష్టతను తెల్పగల కార్యకర్తలవసరం. వారేరీ?

• • •

రాజ్యసభలో రాజభరణాలపై జరిగిన చర్చ, ఈ పంక్తులు ముగించేటప్పుడు తెలిసింది. ఈ శీర్షికారంభంలో ఈ భరణాల విషయం మేముచేసిన వ్యాఖ్యాదిలువ దీనివలన తగ్గిపోదు. అది అసలువిషయం; ప్రధాని ప్రజలవద్దకు వెళ్ళినపుడు వారాలోచించే విషయం.

—

పంచాంగం

మహాలయపక్షము.

సెప్టెంబరు 16 తేదీనుండి 30 తేదీ వరకు మహాలయ పితృపక్షములు. ఇందు పితృకార్యములు తప్ప శుభకార్యములు చేయరాదు.

ఉత్తరకార్తె

సెప్టెంబరు 13 తేదీరాత్రి 12-58 నిముషాలకు ఉత్తరకార్తె ప్రవేశం.

వృష్టి

సెప్టెంబరు 12 తేదీనుండి 30 తేదీ లోగా వృష్టియోగం.

సెప్టెంబరు తిథులు

12 శని	ద్వాదశి	రా. 12-28	గం.వ.
13 ఆది	త్రయోదశి	రా. 9-54	,,
14 సోమ	చతుర్దశి	రా. 7-30	,,
15 మంగళ	పూర్ణిమ	సా. 4-42	,,
16 బుధ	బ. పాడ్యమి	మ. 2-15	,,
17 గురు	విదియ	మ. 12-00	,,
18 శుక్ర	తదియ	ఉ. 10-05	,,

—

కొలను బ్రహ్మానందరావు

జాతీయ బహుమతినందుకున్న చిత్రం

భువన్ షోమె

ఇలాంటి ఎక్స్‌పెరిమెంటల్ చిత్రాలను తీసేందుకు బెంగాలీలకే చెల్లింది! మన చక్రవర్తిచిత్రవారూ తీయకూడదా?

1969 సంవత్సరానికి జాతీయ బహుమతులను ప్రకటించింది ప్రభుత్వం. మృణాల్‌సేన్ అనే బెంగాలీబాబు నిర్మించి, దర్శకత్వం వహించిన 'భువనషోమె' అనే హిందీచిత్రానికి సువర్ణ పతకం లభించింది.

తెలుగులో 'ఆదర్శకుటుంబం' చిత్రానికి బహుమతి వచ్చింది. అయితే గొప్ప విశేషమేమంటే వెనుకబడిందని చెప్పుకుంటున్న కన్నడ పరిశ్రమలోని 'గజ్జెపూజె' (దీన్నే యిప్పుడు తెలుగులోకూడా నిర్మిస్తున్నారు) స్క్రీన్‌ప్లే రాసిన ఎస్. ఆర్. పుట్టన్నకు ఆలిండియా లెవెల్‌లో ఉత్తమ స్క్రీన్‌ప్లే బహుమతివచ్చింది!

మరొక విశేషం-ఎప్పుడూ బెంగాలీ చిత్రానికి సువర్ణపతకం రావటం పరిపాటి. కాని ఈసారి బెంగాలీబాబు నిర్మించిన బెంగాలీలాంటి హిందీచిత్రానికే వచ్చింది.

సువర్ణపతకం వచ్చిన ఈ హిందీ చిత్రాన్ని గురించిన వివరాలు తెలుసుకుందాం.

వనఫూల్ అనే ఆయన బెంగాలీలో రచించిన నవల 'భువనషోమె'-దీని నాధారంగా బ్లాక్ అండ్ వైట్‌లో గంటన్నర చిత్రంగా తీశారు మృణాల్‌సేన్. విజయ రాఘవరావు గుంటూరుజిల్లా తెలుగువాడు-ఫిలింస్ డివిజన్‌లో సంగీత దర్శకుడు. ఈ మధ్యనే పద్మశ్రీ బిరుదాంకితుడు-సంగీత దర్శకత్వం వహించాడు దీనికి. బొంబాయిలో విడుదల చేయబానికి ఎవరూ దొరక్క 'మార్నింగ్ షో' లకు మాత్రమే విడుదలయిందీచిత్రం. ఇంగ్లీషు చిత్రాల మాదిరిగా గంటన్నరసేపు నడుస్తుందీ చిత్రం. మామూలు పాటలు,డ్యాన్స్, కలర్‌కు అలవాటు పడ్డ హిందీ ప్రేక్షకుడు ఈ చిత్రాన్ని చూడ్డానికి అలవాటు పడాలి. రెగ్యులర్‌గా విడుదల చేయాలంటే యిలాంటివి రెండేసి పొడ్పన రిలీజ్ చేస్తేనేగాని టైం సరిపోదు! టిక్కెట్ గిట్టుబాటుకాదు మన వాళ్ళకు!

స్టుడియోలో సెట్టువేయలేదీ చిత్రానికి. వాస్తవిక లొకేషన్స్‌కే వెళ్ళారు! దీన్నే 'అర్డ్ ఫిలింస్' అంటారు. ఇలాంటి చిత్రాలను ప్రదర్శించేందుకు మన దేశంలో ఆర్ట్‌థియేటర్స్‌ను నిర్మించేందుకు ప్రభుత్వం సన్నాహాలుకూడా చేస్తోంది! ఈ చిత్రంలో భారతీయత ప్రతిబింబిస్తుంది. తెలివిజన్‌కు కూడా యిలాంటి చిత్రాలుపయోగపడ్తాయి. అంతర్జాతీయ ఫిలిం మహోత్సవాలలో యిలాంటి చిత్రాలు సాధించే ప్రయోజనాలు ఎన్నో వున్నాయ్!

మనదేశంలోని-గ్రామీణ జీవితాన్ని-ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని - యీ చిత్రంలో కన్నుల పండుగ్గా చిత్రించారు. ఇదొక దృశ్యకావ్యమనిపిస్తుంది కూడా. టెక్నికల్‌గా పాత పద్ధతులకు స్వస్తి చెప్పి, కొత్త పద్ధతులు యీ చిత్రంలో చూపించబడ్డాయి.

వనఫూల్ నవలను ఆధారంచేసుకున్నా, ఈచిత్రంలోకథ, దానివేగమూ ఎక్కువగా కనిపించదు. నవలలోని భువనషోమె పాత్ర సమూత్రమే తీసుకోటం జరిగింది. ఈయనొక నిజాయితీపరుడైన రైల్వే ఆఫీసరు. పక్షులవేటకు బయల్దేరతాడు అప్పుడప్పుడు. వేటకు వెళ్ళినప్పుడు ప్రకృతి సృష్టించిన ఎన్నింటినో ఎదుర్కుంటూ-ఒక అందమైన అమాయకురాల్ని కూడా కలుసుకుంటాడు. ఈ అమాయికు రాలిభర్త తన డిపార్టుమెంట్‌లోనే పని చేస్తుంటాడు! ఏదో చిన్నలంచం తీసుకున్నాడని అతన్ని ఉద్యోగంలోంచి తీసేసే పరిస్థితిలో వుంటాడు.

అసలు కథలో పాత్రల స్వభావాలను మాత్రమే చిత్రించారుకాని-'డ్రామా'లాంటిదేమీ వుండదు. కథ భువనషోమె పాత్ర చుట్టూ తిరుగుతుంది. ఏకాంత వాసంచేస్తూ, ఎవరు అర్థంచేసుకోలేక నిస్పృహతో కాలాన్ని వెళ్లబుచ్చుతున్న భువనషోమె, తానురానునిష్కర్షగాతయారై, తనవాళ్లను నిర్దాక్షిణ్యంగా చూచేవ్యక్తిగా రూపొందుతాడు. తర్వాతర్వాత ఆయనలో హేతువాదం బయలుదేరి మనిషిలోని మంచితనాన్ని చూడగల్గుతాడు.

చివరికి- భువనషోమె పూర్తిగా మారిపోయి, ఉద్యోగంలోంచి తీసేయాలనుకున్న వాడికి వార్నింగ్‌మాత్రంయిచ్చి వదిలేస్తాడు. తమాషా ఏమంటే- ఆ ఉద్యోగి దీన్ని అర్థంచేసుకోకుండా అతను ఇంకా ఎక్కువ మొత్తాలనే లంచాలుగా స్వీకరిస్తుంటాడు.

ఈ చిత్రంలో పేరున్న నటీనటులెవరూ లేరు. అయితే భువనషోమె పాత్రను ధరించిన ఉత్పల్‌దత్ బెంగాలీ చిత్రంలో మంచి పేరు తెచ్చుకుంటున్నాడు. ఇతనికే ఈ సంవత్సరం ఉత్తమ నటుడుగా- యిదే చిత్రంలో- జాతీయ బహుమతికూడా ఇవ్వబడింది!

ఇలాంటి ఎక్స్‌పెరిమెంటల్ చిత్రాలను తీసేందుకు బెంగాలీలకే చెల్లింది! మన చక్రవర్తి చిత్రవారుకూడా యిలాంటి పరిశోధనాత్మక చిత్రాలను తీయకూడదూ!

[నేషనల్ ఎవార్డ్సును ప్రకటించింది గతవారమే. కాని 'భువనషోమె' చిత్రాన్ని బొంబాయిలో మార్నింగ్‌షోగా విడుదల చేశారు ఈ సంవత్సరం జూన్ నెలలో. ఆ చిత్రాన్ని చూచి స్క్రీన్ విమర్శించింది. దాన్ని ఆధారంచేసుకునే ఈ రచనను సాగించాను.

అప్పుడే యిది సువర్ణపతకానికి అర్హతను సంపాదించుకున్నదని తెలుస్తుంది కూడా.]

ప్రశ్నోత్తరావళి

సి. బాలాజీ నెల్లూరు.

ప్ర: మనతెలుగులో కలర్‌ఫిల్మ్స్ తీయడం లేదేమి!

జ: విదేశీ మార్కెట్‌లో డబ్బుదెచ్చే కంపెనీలకే కలర్ ఫిలిం పర్మిట్ ఇస్తారు. తెలుగుచిత్రాలకు విదేశమార్కెట్ లేదు కాబట్టి కలర్ చిత్రాలు రావటంలేదు. ఇప్పుడు 'ఇద్దరమ్మాయిలు' 'దసరాబుల్లోడు' చిత్రాలు రంగుల్లోనే తీస్తున్నారు. ఈ నిర్మాతలకు కలర్‌పర్మిట్ వుంది.

జి. ఏ. రమణయ్య కనిగిరి.

ప్ర: ఇప్పుడు మననటులు పౌరాణిక చిత్రాల్లో తగినపాత్ర, పాత్రకుతగిన నటనా సామర్థ్యం చూపడంలేదేమి?

జ: వారి సరుకు అంతే!

ఆర్. జి. ప్రసాద్ తాడేపల్లిగూడెం

ప్ర: తల్లాపెళ్ళామా చిత్రంలో ఎన్టీఆర్ ఆంధ్రుల సమైక్యతపై ఒక పాట పెట్టారు, బాగానేవుంది కాని ఎన్టీఆర్-ఏ ఎన్ ఆర్ లు ఇద్దరూ ఇల్లెక్కి తాము శత్రువులమని చాటుకుంటున్నారు; అభిమానసంఘాలను ప్రోత్సహించుకుంటున్నారు. ముందు వీళ్ళిద్దరు సఖ్యతగావుంటూ తర్వాత ఆంధ్రులంతా సమైక్యతగా వుండాలనికోరటం భావ్యంగా వుంటుందిగదా?

జ: ఉపదేశాలన్నింటినీ ఆచరణలో పెడ్తే అందరూ 'మహాత్ములే' అవుతారు! అది సాధ్యమేనా?

ఎస్. ఇబ్రహీం బోధన్.

ప్ర: పద్మనాభంగారికి పెండ్లి పెటాకులేమైనా అయ్యాయా?

జ: అయింది. పిల్లలూ వున్నారు.

ప్ర: జ్యోతిలక్ష్మి 'వగసాదిస్తా'లో అంత హీనంగా డ్యాన్సుచేయడం బాగుందా?

జ: ఈ రోజుల్లో ప్రేక్షకులు వాటినే ఎక్కువగా ఆదరిస్తున్నారు.

వి. దశరథ్ మల్లూరు.

ప్ర: చిత్తూరు వి. నాగయ్య అంటారే, అందులో ఆయన ఇంటిపేరేది?

జ: చిత్తూరు వూరిపేరు. ఇంటిపేరు 'వి'.

పి. వెంకటేశ్వర్లు కంచరపాలెం

ప్ర: ప్రజాదరణపొందిన సినిమాల్లో పౌరాణికాలెక్కువా సాంఘికాలెక్కువా? సాంఘికాల్లో ఎన్టీఆర్, ఏ ఎన్ ఆర్ లలో ఎవరు బాగా నటించగలరు?

జ: సాంఘికాలే ఎక్కువ. ఇక రెండో పాయింట్ మీరు నిర్ణయించుకోవాలి! చెప్పిచెప్పి నాకు 'బోర్' కొడుతోంది.

బుర్లా విశాలాక్షి వాకాడు

ప్ర: బంగారుతల్లి ఎప్పుడువిడుదల? దర్శకులెవరు? దీనికి ఆధారం మిస్ ఇండియానా లేక మదర్ ఇండియానా?

జ: తాపీ చాణక్య దర్శకుడు. 1971 లో విడుదల. 'మదర్ ఇండియా' ఆధారం.

ఒ. చెంచయ్య నెల్లూరు

ప్ర: మన తెలుగు సినిమానటి భానుమతి ప్రస్తుతం ఏంచేస్తున్నట్లు?

జ: తెలుగులో ఒక చిత్రాన్ని నిర్మించి, దర్శకత్వ బాధ్యతకూడా తీసుకునే సన్నాహాల్లో వుంది.

ఎ. కల్లయ్య కావలి

ప్ర: చిత్రాల్లోని మంచి చెడ్డల్ను గూర్చి ఎందుకు సద్విమర్శలు చేయడంలేదు?..

జ: మీ వాదన సత్యమైనదే. ఇంతకుముందెన్నో సంవత్సరాలుగా విడుదలైన చిత్రాలనుగురించి ఎన్నో సద్విమర్శలు చేశాను. చదివినవారు బాగున్నాయన్నారు. కాని నిర్మాతలు ఆ ఇంతాలను పాటించి తదుపరి చిత్రాల్లో లేకుండా చూచుకుంటున్నారా? లేదు. పోనీ ప్రేక్షకులైనా అలాంటిలోపాలను చూచి చిత్రాలను ప్రోత్సహించడం మానేశారా? లేదు. ఇక మా విమర్శలవల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి? అందుకనే తరిచి తరిచి విమర్శించటం మానేసి ఏదో స్థూలంగా చిత్రంపై అభిప్రాయాన్ని చెప్పటమే జరుగుతోంది.

ప్రశ్నోత్తరాల

పాఠకుల ప్రశ్నలను ఈ క్రింది అడ్రసుకు పంపాలి

కొలను బ్రహ్మానందరావు,
7-నాగేశ్వరరావు రోడ్డు,
టి. నగర్,మద్రాసు-17.

వి. మస్తానరావు కావలి

ప్ర: చారబారు చిత్రాన్నిగూర్చి మీఅర్నలిస్టులంతాకల్సి గొప్పచిత్రమన్నంతమాత్రంచేత అది విజయవంతమవుతుందా?

జ: కాదు. సరుకులేందే ఎంత నెట్టినా ప్రయోజనంలేదు.

ఎల్. సుధాకరరెడ్డి కావలి

ప్ర: గత సంవత్సరం సినిమాల్లో వుత్తమ చిత్రంగా 'ఆదర్శకుటుంబం' ఎన్నిక చేశారు. చూచిచూచి దానికిచ్చారేమండీ? 'మనుషులుమారాలి' వుందిగదా?

జ: 'మనుషులు మారాలి' కాపీ చిత్రం. అలాంటి వాటికివ్వరు.

ఖాదర్ హుస్సేన్ కావలి

ప్ర: రష్యాలో జరగనున్న చిత్రోత్సవానికి, హిందీచిత్రం సప్నోంకా సౌదాగర్, బెంగాలీచిత్రం గోపీగాయే బాగాబాయే, తమిళంలో తిల్లానా మోహనాంబాళ్ చిత్రాలు పోతున్నాయి. మరి మనతెలుగు చిత్రాలు వేటికీ ఆ అర్హత లేదా?

జ: చిత్రాలకు లేకపోయినా మన హీరో నాగేశ్వరరావును ఆహ్వానించారు. చాలదూ!

ప్ర: షీలా ప్రేమనజీర్‌ల కాంబినేషన్‌లో ఎన్నైచిత్రాలు విడుదలైనా ప్రేక్షకులు ఇంకా అభిమానం చూపుతున్నారు. మన కృష్ణ-విజయనిర్మలను ఇరవై చిత్రాలకే ఇంక చూడలేంబాబూ అంటున్నారు కారణం?

జ: అది ఆ జంట కాపాడుకున్న గ్లామర్! శక్తిసామర్థ్యాలు!

ప్ర: కె. సి. ఆత్మా నిర్మిస్తున్న హిందీ చిత్రం 'దో లడ్‌కియా'కు మన తెలుగుసినిమా ఏదైనా ఆధారమా?

జ: 'పెళ్ళిరోజు'

ఎం. భీమశంకరం గుంటూరు

ప్ర: లక్షలాది ఆంధ్రప్రజలున్న మద్రాసు నగరంలో ఏ తెలుగుచిత్రమైనా నెల రోజులకుమించి ఆడలేక పోతున్నది. కారణం?

జ: ఇక్కడ తెలుగుచిత్రాలు ఆడించాలంటే థియేటర్‌ను వారానికి 'ఇంత' అని అద్దెకు తీసుకోవాలి. అది చాలా ఎక్కువ. అందుకని గిట్టుబాటుకాదు. ఇది ముఖ్యవిషయం.

కె. వెంకటేశ్వర్లు నెల్లూరు

ప్ర: పెత్తందార్ల నిర్మాత విశ్వేశ్వరరావు నిర్మించే కలర్‌చిత్రం 'కంచుకాగడా' జానపదమా సాంఘికమా?

జ: జానపదమే.

వి. శ్రీదేవి గూడూరు

ప్ర: సినిమాల్లో ఏదైనా ఘోరమైన సంఘటన జరగబోయేముందు భయంకరంగా ఉరుములు, మెరుపులు పెద్దవాన రావడంవంటివి చూపిస్తారెందుకని?

జ: అంత హడావుడి చేస్తేనేగాని మీ మనస్సుకు హత్తుకోదు.

విక్రయం ప్రకటన

* * *

మేలురకం రంగూన్ టేకుచెక్కలు మేజాలు, కుర్చీలు, మంచములు వగైరాలు చౌకగా విక్రయించబడును. నెల్లూరు వేద నల్లాకిషవర్ద.

ఎం. వెంకటస్వామి

ఇల్లు, కాళీస్థలం విక్రయించబడును

నెల్లూరు టౌను (తిప్పరాజువారివీధి) వార్డు 16, డోరు నెం. 74, కృష్ణా టెక్నికల్ ఇన్‌స్టిట్యూటుకు ఉత్తరపువైపునుండే యిల్లు.

—: ఇంటివివరము :—

కట్టుబడి 10½ అం. పెంకుటిల్లు
కాళీస్థలము 14½ అంకణములు
ఖాళీ వున్నది.

—: వివరములకు :—

అదేయింట్లో కాపురముండే శ్రీ మూలగుంట విశ్వనాథముగారిని కలుసుకొని తెలుసుకొనవచ్చును.

డి. సుందరరామరావు,
తిప్పరాజువారివీధి - నెల్లూరు.

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

O P No. 19 of 70

1. మల్ల అనందరావు, 2 మల్ల శంకరమ్మ 3. మల్ల దానయ్య మయినరు అయినందున నెక్స్టుఫ్రెండు తల్లి శంకరమ్మ-పిటీషనర్లు.
మల్ల సుబ్బమ్మ —రెస్పాండెంటు.

మల్ల యీసాక్ చనిపోయినందున అతనికి యీ పిటీషనరును వారసులుగా చేరి వారసు సర్టిఫికేటుకుగాను పిటీషను దాఖలుచేసినందుకు నోటీసు నిమిత్తము 3-10-70 తేదికి వాయిదా వేయబడి వున్నది. వాయిదానాడు కోర్టులో హాజరై ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలసినది.

—ఎస్. వి. సుబ్బారెడ్డి, అడ్వకేటు.

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

Small No. 146 of 70

వైసాని మాల్యాద్రి —వాది.
బయ్యా సుబ్బమ్మ —ప్రతివాది.

వాది ప్రతివాదిమీద దావాచేసినందున ప్రతివాదిమీదగల ఆక్షేపణలను 23-9-70 తేదిన తెలుపుకొనవలెను. లేనియెడల ప్రతివాదిపరోక్షమందు విచారించబడును.

— యం. శ్రీనివాసులు, అడ్వకేటు.

కావలి సబ్‌కోర్టులో

I P No. 22 of 69

దగ్గుపాటి వెంకట్రామయ్య —పిటీషనరు.
3. మువాం మమ్మసాహెబు, s/o వాసిం సాహెబ్ సాకిన్ పెద్దిరెడ్డిపల్లె, ఉదయగిరి తాలూకా, అనేవారికి: —రెస్పాండెంట్లు.

ఈనెంబరున పిటీషనరు తనను ఇన్‌సాల్వెంటుగా అడ్జుడికేట్ చేయవలసినదిగా కోరి పిటీషను దాఖలు చేసుకొనివున్నాడు. నోటీసునిమిత్తం 15-9-70 తేదికి వాయిదా అయివున్నది. వాయిదారోజున పగలు 10 గంటలకు పైకోర్టుకు హాజరుకావలయును.

—వై. జానకిరామయ్య, అడ్వకేటు.

పసిరికలు..
..కామెర్లు
భయపడపనిలేదు
డాక్టర్ సి. రామయ్యంగార్
రంగనాయకులపేట - నెల్లూరు.

NELLORE MUNICIPALITY

TENDER NOTICE

Sealed Tenders will be received for the following works in the prescribed form by the Municipal Secretary, Nellore upto 4·00 p·m· on 26-9-70 and opened the same at 4·30 p· m on the same day in the presence of the tenderers present. The tender documents can be supplied with detailed tender notice schedules, specification etc relating to the work on payment of Rs· 2-06 in the Municipal treasury on or before 24-9-70 during working hours in the Municipal Engineering Office This amount will not be refunded on any account Tenders shall be submitted only in the prescribed form supplied by Department and should be enclosed in a sealed cover writing the name of work under "TENDER". Each work should be sent in a separate cover. Tender deposit at 2½% as shown against each work has to be credited in the name of Secretary, Nellore Municipality, by the intending tenderer as stipulated in the detailed Tender Notice and the chalan, therfore should invariably has to accompany the tender schedule No draft, cheques or cash will be received The council or Executive committee serve himself the right to reject any or all the tenders (the tender should quote rates both in figures and in words without assessing any reasons invariably)· Further security at 2½% will also to be deposited before entering into agreement for each work·

S. No	Description	Estimate Amount	Tender Deposit
1	Providing W B M Road on it B T· with sand seal coat for Subedarpet road from the culvert at Youth Congress Office upto western gate of New Talkies	Rs· 13,000	Rs· 325
2·	Laying W·B·M Road for the Subedarpet Road from the culvert on Uyyalakalva at Santhi Hotel upto Youth congress Office·	Rs 13,500	Rs· 338
3	Laying W B· M· Road from eastern side of ChenchuramaNaiduBuildings upto Potti Sreeramulu Statue·	Rs 14,950	Rs 374
4·	Laying 4" thick quartz layer and drain from Santhapet Junction upto Chiristian burial ground	Rs· 13,200	Rs 330
5·	Laying W· B· M, Road for the Pappula Street from Narukur Road upto Chettigunta Road	Rs 12,500	Rs 313
6·	Laying of W·B M· Road from P· W· D Culvert at Santhi Hotel to Nagulamitta Road	Rs· 10,500	Rs 263
7·	Laying of W·B M· Road from the Yeddularevusangham bridge upto culvert at P· W· D· channel at Sreenivasagraharam	Rs. 10,500	Rs· 263

—M· A. Rasheed,
Secretary·

హృదయం

శ్రీ గిద్దలూరు గోపాలరావు

ఒక ఆకస్మికసంఘటన జరిగింది. అది వేణుకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

శైలజ వున్నట్టుండి వేణునుచూడటం మానేసింది. పలకటం విరమించుకుంది. కనుపించటం చాలించుకుంది.

ఒకరోజురాత్రి రహస్యంగా శైలజను వారియింట్లో కలుసుకున్నాడు వేణు.

ఆమె పలకలేదు.

"నాతో పలకవా"–అన్నాడు.

ఆమె తలవంచుకుంది.

"నన్ను చూడవా"–అన్నాడు.

ఆమె భారంగా కళ్ళుమూసుకుంది.

ఆశగా ఆమె ముఖంలోకి చూచాడు. బరువైన ఆమెకళ్ళనుంచి కన్నీరుకారింది. తిరిగి యింటికి వచ్చాడు.

శైలజ అందాన్ని, ప్రేమను నిరంతరం అతని హృదయంలో కుసుమింప జేసుకున్నాడు వేణు. ఈ సంఘటనతో వసంతం పుష్పించటం మానుకున్నట్లనిపించింది. అతని ప్రేమయాత్ర తుఫాను రాత్రి అయింది.

ఆలోచించి ఆలోచించి అంతులేని అలసటతో డాబామీద పండుకున్నాడు. నిరాశతో మూలుగుతూవుంది ఆకాశం. నక్షత్రాలు నిశ్శబ్దంగా వున్నాయి. చీకటి చిక్కబడి చిక్కగా కనుపిస్తూవుంది.

శైలజ అందని అందం, పొందని ప్రేమ అవ్యక్తమైన మాధుర్యంతో అతనిమనసును బాధించసాగాయి.

ఒకనాడు, శైలజ చల్లనిచూపుల అహ్వానంతోనే వేణు ఆమెహృదయంలోకి ప్రవేశించాడు. ప్రేమను పెంచుకున్నాడు. అందమైన ఆమెరూపాన్ని తన హృదయంలో పదిలపరచుకున్నాడు. దేవతగా పూజించాడు.

శైలజ శ్రీమంతులబిడ్డ. వేణు మధ్యతరకం కుటుంబీకుడు. శైలజకు యీభేదం లేకపోయినా ఆమెతండ్రి వేణుతో పరిచయాన్ని తీవ్రంగా వారించాడు. శైలజ తండ్రిమాట కాదనలేకపోయింది.

"డబ్బు" తనప్రేమను ధ్వంసం చేసిందని వేణు తెలుసుకున్నాడు. ఆ క్షణంలో "డబ్బు"మీద అతనికి పట్టరాని కోపమొచ్చింది. కాని "డబ్బు" లేనిదే ఒక్క నిముషంగూడా నడవదని మరుక్షణంలోనే తెలుసుకున్నాడు.

ప్రేమపరీక్షలో తప్పినా, బి. ఏ. పరీక్షలో వుత్తీర్ణుడయ్యాడు వేణు. ఉద్యోగం వెతికేందుకు బస్తీకి వెళ్ళాలనుకున్నాడు. వెళ్ళేముందు శైలజను కలుసుకున్నాడు. ఆమె మాట్లాడలేదు. అతనికీ నోట మాట రాలేదు. సొట్టలువడే ఆమెబుగ్గలసొంపు, కళ్ళనలుపు, నడుంవొంపు, వొంటిమెరుపు చూస్తూ వుండిపోయాడు చాలాసేపు.

"నీ అందాన్ని నేను ఎలా మరువగలను. మరువలేను. నీఅందంవల్లనే నువ్వు నా సర్వస్వమనుకుంటున్నాను. నీకు హృదయముంటే యీ సత్యాన్ని అర్థంచేసుకో ప్రయత్నించు. ఏనాటికైనా నీహృదయంలో నాకు కొంచెం స్థానం మిగిల్చివుంచు."– తన మూగవేదన శైలజకు చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు వేణు వూరువదలి.

బస్తీలో ఎంతప్రయత్నించినా వుద్యోగం దొర్కే సూచనలు కనుపించలేదు. ఒక పూటతిని ఒకపూటతినక తిరుగుతున్నాడు. అలా తిరగటంలో ఒకరోజు కారు ప్రమాదానికి గురయ్యాడు. పెద్దప్రమాదమేమీ జరగలేదు. కాలికి చిన్నదెబ్బమాత్రం తగిలింది. కారులోవున్న రఘురామయ్య, అతని కుమార్తె లావణ్య కలవరపడ్డారు. వెంటనే వేణును హాస్పిటలుకు తీసుకపోయి చికిత్స చేయించారు.

కారు ప్రమాదం వేణు జాతకాన్ని మార్చేసింది. రఘురామయ్య వేణుపై దయతలచి తన పింగాణీ ఫ్యాక్టరీలో మేనేజరు వుద్యోగం యిచ్చాడు.

వేణు చాలా శ్రద్ధగా పనిచెయ్యటం గమనించాడు రఘురామయ్య. నెలరోజులు గడచిపోయాయి.

ఒకరోజు రఘురామయ్య, వేణును తన గదిలోకి పిలిచాడు. "నీతో ఒక ముఖ్య విషయం మాట్లాడాలి వేణు"-అన్నాడు.

"అలాగే"– అన్నాడు వేణు.

"నీకు యిష్టమైతే నా కూతురు లావణ్యను నీకిచ్చి వివాహం చెయ్యాలనుకున్నాను"–అన్నాడు రఘురామయ్య.

తనకు డబ్బులేనందువల్ల దూరమైన ప్రియురాలు శైలజ వెంటనే వేణు మనస్సులో మెదిలింది.

వెంటనే జవాబుచెప్పలేకపోయాడువేణు.

"నాకు వున్నదల్లా ఒక్కకూతురే. నా ఆస్తిపాస్తులంతా ఆమెపేరనే వ్రాశాను."– మధ్యలో అపాడు రఘురామయ్య. వేణు ముఖంలోకి చూచాడు పరిశీలనగా.

ఒక మహాసామ్రాజ్యము, రాజకుమారి అయాచితంగా లభిస్తూవుంటె ఏ సామాన్యుడు కాదంటాడు!

లావణ్యను వివాహం చేసుకుంటే తానూ ధనవంతుడైపోవచ్చు. శైలజకు సమానహోదాలో నిలవొచ్చనుకున్నాడు వేణు. ఏదో చెప్పబోయాడు.

"ఆగువేణు. ఇందులో ఒక విషయముంది. అది నీదగ్గర దాచరానిది. అది గూడా విని పెండ్లినిగూర్చి నీ అభిప్రాయం చెప్పు. నాకూతురు లావణ్య గర్భవతి."– అన్నాడు రఘురామయ్య.

రఘురామయ్య ముఖంలోకి ఆతృతగా చూస్తున్న వేణు అప్రయత్నంగా తలదించేశాడు.

"అది ఎలా జరిగిందో చెప్తాను విను. చెడు ప్రవర్తనతో లావణ్య యీ పాపకార్యం చెయ్యలేదు. తనమేనత్తకుమారుడు మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమించింది. వారిద్దరికి వివాహం గూడా నిశ్చయించాం. వివాహం ఎలాగూ జరుగుతుంది కదా అని కాలు జారింది. వివాహం పది రోజులుండగా అతను కారు ప్రమాదంలో చనిపోయాడు. లావణ్య గర్భవతైంది. శిశుహత్యాపాతకం తట్టుకోలేక గర్భస్రావం చెయ్యించలేదు. నా దృష్టిలో లావణ్య తప్పు చేసిందనిపించటంలేదు. ఆమె చేసింది పొరపాటు. ఆ పొరపాటు క్షమించగలిగిందని నువ్వు భావిస్తే లావణ్యను వివాహం చేసుకో. నీకు వుద్యోగమిచ్చానని నిన్ను నిర్బంధించను. నా కూతురు దీనస్థితి చూచి జాలి తలచమని నిన్ను అర్థించను. నీకువిరోధంగానా అభ్యంతరం లేకపోతే ఆమెను అర్ధాంగిగా స్వీకరించు"– రఘురామయ్య లేచి యింట్లోకి వెళ్ళాడు.

వేణు అంగీకరించటంతో వివాహం వైభవోపేతంగా జరిగిపోయింది. ఇప్పుడు వేణు లక్షాధికారి. రెండుకార్లు, పెద్దభవంతి, అన్ని అధికారాలు అతని చేతిలోకొచ్చాయి.

రోజు వెంబడి రోజు గడచిపోతూవుంది వుల్లాసంగా.

ఒకరోజు సాయంకాలం ఫ్యాక్టరీనుంచి తిరిగొస్తున్నాడు వేణు. దారిలో శైలజ కనుపించింది. శైలజను చూడగానే వేణు కారు ఆగిపోయింది.

వేణు స్థాయిమారి శైలజ చిన్నబోయింది. శైలజ కాదన్నా, ఆమెను తనయింటికి తీసుకపోయ్యాడు వేణు. లావణ్యకుకూడా పరిచయంచేశాడు. శైలజఅందానికి ఆశ్చర్యపోయింది లావణ్య.

నష్టాలదెబ్బకు తయపడిపోయి శైలజ తండ్రి తాత్కాలికంగా ఆ బస్తీలో కాపురం పెట్టాడు.

అప్పుడప్పుడు శైలజ వేణుయింటికి వస్తూవుంది. వేణుతో షికార్లు తిరుగుతూ వుంది. ఇదంతా లావణ్య గమనిస్తూవుంది. ఒకప్పుడు వేణు శైలజను మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమించాడని తెలుసుకుంది లావణ్య. కాని వేణును వారించే శక్తి లావణ్యలోలేదు. తాను జీవితంలో ఒక పెద్ద పొరపాటు చేసింది. వేణును వారించటం, ఒక నేరస్తుడు మరొకనేరస్తుణ్ణి వారించటమే అవుతుందని అనుకున్నది లావణ్య.

లావణ్యకు శాంతి, విశ్రాంతి లేకుండా పోయాయి. ఆమె పరిస్థితి మరీ దుర్భరమైపోయింది. హృదయభారం దింపుకోవాలనుకుంది. ఒకరోజు సాయంకాలం వేణు గదిలోకి వెళ్ళింది లావణ్య. ఏదో చెప్పాలనుకుంది. నోట మాటరాలేదు. అలాగే నిలబడిపోయింది.

"ఏమిటి లావణ్యా- అలావున్నావు"– అన్నాడు వేణు. మాట పెకలించి చెప్పింది లావణ్య. "నన్ను మీరు ఏ పరిస్థితిలో స్వీకరించారో నాకుతెలుసు. నా కోసం మీరు మీ పరువు ప్రతిష్ఠలను త్యాగం చేశారు. నా కోసం అంత త్యాగంచేసిన మీ కోసం, మీ సుఖంకోసం నా ప్రాణాన్ని త్యాగం చెయ్యకపోతానా చెప్పండి. వారం రోజులనుండి నన్నుచంపేందుకు మీరుచేసే విషప్రయోగాలు దైవికంగా తప్పిపోతున్నాయి. ఇంతశ్రమ మీకెందుకు చెప్పండి. శైలజను నేను ప్రేమించాను. వివాహమాడాలనుకున్నాను. నువ్వు చచ్చిపో– అని ఒక్కమాట నాకు మీరు చెప్పివుంటే నేను హాయిగా చచ్చిపొయ్యేదాన్నిగా"– దుఃఖభారంతో ఆమెగొంతు బొంగురుపోయింది. ఇక ఏమీ చెప్పలేక మేడమీది గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది లావణ్య.

వేణు అపరాధిలా స్తంభించిపోయాడు. అమృతహృదయాన్ని విషబిందువుతో బ్రద్దలుచెయ్యాలనుకున్న తన రాక్షసత్వానికి ప్రాయశ్చిత్తమే లేదనుకున్నాడు.

ఇంతలో శైలజవచ్చింది. ఆమెను అలాగే చూచాడు: తనను మురిపించి మరపించే ఆమె అందచందాలు అతనికి కనుపించలేదు యీరోజు. డబ్బుకు విలువయిచ్చే ఆమెహృదయం భయంకరంగా కనుపించింది. వెంటనే త్యాగానికి నిలయమైన లావణ్య హృదయం వున్నతంగా కనుపించింది.

"శైలజా! యీక్షణంనుండి నేను నా భార్యతో హాయిగా వుండాలనుకున్నాను.

—తరువ 11 వ పేజీలో

అమెరికాలో వైద్యం

(3వ పేజీ తరువాత)

రేషను (హైడ్రోసిల్) చేసి వారంరోజులు హాస్పిటల్‌లో వుంచితే ఖర్చులంతాకల్సి షుమారు 1000 డాలర్లు (అంటే షుమారు 7500 రూపాయలు) అవుతాయి. కొంచెం ప్రఖ్యాతిగల డాక్టర్లు చేసినపక్షంలో యింకొక 200 డాలర్లు (1500 రూపాయలు) ఎక్కువకావచ్చు. ఇంకా పెద్ద పెద్ద జబ్బులు, ఆపరేషన్లు అయితే ఆ ఖర్చులు చెప్పతరంగాదు. షుమారైన హాస్పిటళ్లలో గదికి రోజుకు షుమారు 40 డాలర్లు (300 రూపాయలు) అవుతుంది. జబ్బు తీవ్రమైనదై స్పెషల్ వార్డులో పెడితే (ఇంటెన్సివ్ కేర్ యూనిట్) రోజుకు షుమారు 100 డాలర్లు (750 రూపాయలు) కూడా అవుతుంది. అయితే వీటిల్లో నూటికి 95 శాతం ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలవారే చెల్లిస్తారు.

ఆర్థికస్తోమత అంతగా లేనివారికి ప్రభుత్వం వైద్యంచేయడానికి కార్డులు ఇస్తారు. వీటినే మెడికల్ అసిస్టెన్స్ కార్డులు అంటారు. వీళ్ళు హాస్పిటల్స్‌లో తమకు కావల్సిన డాక్టరును కోరుకునే అధికారం లేకపోయినా యించుమించు మంచి ట్రీట్‌మెంటు లభిస్తుంది. ఇట్లాంటివాళ్ల బిల్లులు ప్రభుత్వమే చెల్లిస్తుంది. అర్థంలు లేనులు చూచే వార్డులో అడుగుపెట్టాలంటే కనీసం 10 డాలర్లు కట్టాల్సివుంటుంది. ఇంకేమన్నా ఎక్స్‌రేలు, మందులువాడితే వాటికి అదనం. అప్పుడు కాకపోయినా తర్వాతైనా చెల్లించాల్సి వుంటుంది.

ఖర్చులు విపరీతమే అయినా రోగులు బాగా అనుభవిస్తారు. ప్రతి రూము ఏర్‌కండిషన్డ్ అయివుంటుంది. సిరంజీలు, సూదులు, గ్లవ్స్, రక్తం, గ్లూకోజ్ సీసాలు గొట్టాలు- అన్నీ వాడపారేసేవి పారేస్తారు. ప్లాస్టిక్‌తో చేసినందువల్ల సలీసుగా వస్తాయి. అవి కడిగి మళ్ళీ స్టెరిలైజ్ చేసుకోవడం వాళ్ళకు ఖర్చు, శ్రమ ఎక్కువని లెక్కలువేసారు. ఇటీవల మరీ యీ విధంగా పారేసేవి వస్తున్నాయి. ప్రతి హాస్పిటల్లో అంతా వినబడేటట్లు లౌడ్ స్పీకర్లు వుంటాయి. ఏ డాక్టరు ఎక్కడ కావాలన్నా తక్షణం దొరికిపోతాడు. ఒక్కో హాస్పిటల్‌కు ప్రమాదస్థితి భిన్నంగా పిల్చే విధానం (కోడ్) వుంటుంది. దీంతో అవసరమైనపుడు నిముషం తిరిగేలోపలే పదిమంది డాక్టర్లను సేకరించవచ్చునన్నమాట.

ఇంచుమించు ఏమందుకూడా డాక్టర్ల ప్రిస్క్రిప్షన్లు లేనిదే ఇవ్వరు. అందువల్ల డాక్టర్లు కానివారు (Quacks) వైద్యం చేయడం చాలా అరుదుగా వుంటుంది.

అక్కడ పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ ట్రయినింగులో వున్నవాళ్ళను బాగాపనిచేయిస్తారు. బాగా నేర్పిస్తారు. మనకు అటీలేదు, ఇటీలేదు. ప్రతినెల వాళ్ళవాళ్ళ శాఖాధికార్లు తమక్రింద పనిచేసేవాళ్ళందరికీ డ్యూటీలు నిర్ణయించి కరెక్టుగా అమలుపెట్టిస్తారు. ఇందువల్ల రోగులకు మంచి చికిత్స లభించడమేగాక డాక్టర్లకు బాగా ట్రెయినింగ్ వీర్పడుతుంది. అంతా ప్రయివేటు హాస్పిటళ్ళుగాబట్టి బయట రాజకీయాల జోక్యం ఏమాత్రం వుండదు.

అక్కడ వైద్యశాలలలో ప్రవేశించేదానికి హైస్కూలయినతర్వాత నాలుగేళ్ళు కాలేజీలోచదివి పట్టభద్రుడై వుండాలి. వాళ్ళ ఎం.బి.బి.ఎస్. కోర్సు నాలుగేళ్లు. -(దీన్నే ఎం.డి. అంటారు). ఆపైనతర్వాత ఐదారేళ్ల పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ ట్రయినింగ్ లేనిదే వాళ్ళు ప్రాక్టీసు చేయడానికిలేదు. వాళ్ళ వైద్యశాలల ఫీజుకూడా చాలా ఎక్కువ. అందువల్ల వైద్యంలో ప్రవేశించి మొత్తం పూర్తిచేయడం వాళ్ళకు పెద్దపని; బహుశా ఇందుకే వారికి డాక్టర్లలోటు వుండనే వుంటుంది. ఇక్కడనుండి పోయిన ట్రయినీస్‌కు అంత జీతాలు (స్టయిఫండ్స్) ఇవ్వడానికి అదే కారణం.

వాళ్ళు ఐదో ఆరో సంవత్సరాలు పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ ట్రయినింగ్ పూర్తవగానే పి పరీక్ష లేకుండానే నిపుణుడి హోదాలో ప్రాక్టీసు చేయవచ్చు. హాస్పిటల్‌కు సేవ చేస్తూ నేర్చుకుంటున్నందువల్ల వాళ్ళకు జీవనభత్యంకూడా ఇస్తారు. దాంతో వాళ కుటుంబం సులంగా బ్రతకొచ్చు.

అంటువ్యాధులను వాళ్ళు జయించ గలిగారనే చెప్పొచ్చు. అక్కడ మరణాలకు కారణాలు ముఖ్యంగా క్యాన్సర్, గుండె జబ్బులు, రహదారి ప్రమాదాలు. వీటి నివారణ మార్గాలు కనిపెట్టడానికి కొన్ని కోట్ల ధనం ఏటా రిసెర్చిలో ఖర్చుపెడుతుంటారు.

జనసంఖ్య మనకున్నంత లేకపోయినా వాళ్లుకూడా కుటుంబనియంత్రణ (ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్) అవసరమని భావిస్తారు. ఐతే వాళ్ళలో వివాహసంబంధాలు అంత దృఢమైనవి కానందున ఆపరేషన్లు చేయించుకోవడం యిష్టంలేదు. ముఖ్యంగా మాత్రలు (పిల్స్) వాడ్తారు. ఇప్పుడున్న విధానాల్లో అవే వున్నతమైనవి. పదేపదే వివాహాలు చేసుకోవడం- ఆడవారికీ, మగవారికీ పరిపాటే గాబట్టి మొత్తంమీద ఒక్కొక్కరికి వాళ్ల కోరికకు మించి పిల్లలుండనేవుంటారు. ఏమైతేనేం యీ విషయంలో వాళ్ళు మనకన్నా చాలాముందే మేలుకున్నారు. ఈ సంవత్సరమే అబార్షను (గర్భస్రావాన్ని) లీగలైజ్ చేసి కొన్ని రాష్ట్రాల్లో అనుసరిస్తున్నారు.

మనకన్నా వాళ్ళకు మమతలు మమకారాలు చాలా తక్కువ. ఒక్కోసారి తల్లి మరణించినా కొడుకు హాస్పిటల్‌కు రాడు. అంత్యక్రియలు వ్యాపారరీత్యా చేసే కంపెనీలు (అండర్ టేకర్స్) వుంటాయి. బంధువులు, స్నేహితులంతావచ్చి పరామర్శించేంతవరకు శరీరం చెడిపోకుండా వుండేందుకు కొన్ని ద్రవాలు ఎక్కించి (ఎంబామింగ్) పెడతారు. డాక్టర్లు శవపరీక్ష కోరినా, చేసినా చాలాసున్నితంగా అవసరమైనంతవరకేచేసి రూపం చెడనీకుండా కాపాడుతారు గాబట్టి ప్రజలుకూడా దానికి అనుమతి ధారాళంగా ఇస్తారు.

ఇన్ని సౌకర్యాలు లేకపోయినా మన డాక్టర్లు మాత్రం విజ్ఞానంలో ఎవరికీ తీసిపోరు. ముఖ్యంగా ఇండియానుండి పోయిన డాక్టర్లకు అమెరికాలో మంచి గౌరవం.

కూనిరాగాలు

(6వ పేజీ తరువాత)

నంబరు దొరికినా గందరగోళమైన గరగర శబ్దంతో తలబాదుకున్నా ఫోన్లో మాట వినబడదు. లక్షల మైళ్ళలో వున్న చంద్రగోళంనుండి ఆర్మ్‌స్ట్రాంగ్ మాట్లాడిన మాటలైనా ఈ భూగోళంనుండి స్పష్టంగా వినొచ్చుగానీ ఐదుమైళ్ళలోపున వున్న మన కోవూరు నంబరునుండి ఫోన్లో మాటవినడం సాధ్యంకాదు. మనది ఎంత సిగ్గుమాలిన వ్యవహారమో వేరే చెప్పనక్కర్లేదు.

కోవూరు టెలిఫోనులైన్లు ఎప్పుడూ బౌటాఫ్ ఆర్డర్లో ఎందుకుండాలి? కోవూరు నంబరుకోసం గంటలతరబడి తపకలాడినా ఎందుకు దొరకడంలేదు?- దీనికిగల కారణాలను ఆరాతీసే నాథుడేడీ? ఏదీ?

నెల్లూర్లో ఇటీవల కొత్తగా 'డివిజన్ ఇంజనీర్ ఆఫ్ టెలిఫోన్స్' కార్యాలయం ఏర్పడింది. ఆ సదరు ఇంజనీరు, వారి సిబ్బందీ వచ్చి చేరనుకూడాచేరారు. వారైనా పై ఇబ్బందులకు కారణాలేమిటో తెల్సుకుని, ఆ దుస్థితిని తొలగించేందుకు పూనుకుంటే ప్రయత్నించాల్సిందే లేదా?

పెన్నపై ఇప్పుడుండేవిధంగా టెలిఫోన్ లైన్లు వూగులాడుతుండే విధంగా గాకుండా అండర్‌గ్రౌండ్ కేబుల్ అమర్చి కోవూరు పోస్టును నెల్లూరు ఎక్ఛేంజిలో కలిపివేస్తే ఈ అవస్థ శాశ్వతంగా తొలగిపోతుంది- అంటారు. మరి అదెందుకు ఏర్పాటు చేయకూడదు? అందుకు 40-50 వేల రూపాయలు ఖర్చవుతుంది- హోల్ మొత్తం ఈ అఖిలాంధ్ర స్థాయిలో ఎక్కడో కోనసీమ్కా నెల్లూరు- కోవూర్ల మధ్య టెలిఫోన్ సౌకర్యాన్ని పటిష్ఠంచేయడానికి అంతఖర్చు పెట్టే స్తోమత మన జనతవహించిన ప్రభుత్వానికి ఇప్పట్లో ఎక్కడుంది అంటారేమో.

పోనీండి-శాశ్వత పరిష్కారంగా గాకపోయినా తాత్కాలికంగానైనా మరో ఏర్పాటులేదా? మరో మార్గంలేదా?- అంటే, ఎందుకులేదు, వుంది- అంటారు. కోవూర్లో ఇప్పుడుండేది మాన్యువల్ ఎక్ఛేంజికాదు, ఆటోమేటిక్ ఎక్ఛేంజి. సాధారణంగా వాక ఎక్ఛేంజిలో 40-50 నంబర్లుదాటితే- ఇప్పటి మన ఎక్విప్‌మెంటు, సాంకేతికజ్ఞాన, వగైరా ఏర్పాట్లనుబట్టి చూస్తే- దాన్ని ఆటోమేటిక్ ఎక్ఛేంజిగా వుంచడం అన్యాయమే అవుతుంది; దాన్ని మాన్యువల్‌గాచేస్తే ఎక్కువ సౌకర్యంగా వుంటుంది; మళ్ళీ ఆ ఎక్ఛేంజిలో వెయ్యి నంబర్లు దాటిపోతే- దాన్ని మాన్యువల్‌గా వుంచేకన్నా ఆటోమేటిక్‌గా వుంచడమే సౌకర్యమవుతుంది.

ఈ స్థితిలో 60 పోల కనెక్షన్లున్న కోవూరు ఎక్ఛేంజి ఆటోమేటిక్ ఎక్ఛేంజిగా వుండడం అన్యాయమే. ఈ తారతమ్య పరిస్థితిని గమనించండి- 54 నెంబర్లున్న చల్లపల్లి, 42 వున్న నందికొట్కూరు, 43 వున్న మాచెర్ల, 42 వున్న మార్కాపురంలలో మాన్యువల్ ఎక్ఛేంజి లుండడమేమిటి? 60 కనెక్షన్లున్న కోవూరు ఆటోమేటిక్ ఎక్ఛేంజిగా పడివుండడమేమిటి? 82 కనెక్షన్లున్న కావలిదీ అదేగతి ఏమిటి?

అంటే చల్లపల్లి రాజావంటి పలుకుబడి వున్నవ్యక్తి వూరుగాబట్టి చల్లపల్లి ఎక్ఛేంజిని మాన్యువల్ చేశారనుకొందామా? కోనసీమ్కా కోవూరుదేందని కోవూరును అట్లనే వుంచారా? ఈ వ్యత్యాసాలేమిటి? ఈ పక్షపాతాలేమిటి? కోవూరునుకూడా మాన్యువల్ ఎక్ఛేంజిగా చేసి అక్కడ నలుగురైదుగురు ఆపరేటర్లనువేస్తే పరిస్థితి ఇంత అబందరగా, అయోమయంగా వుండదానికి వీల్లేదుగదా.

మరొక తాత్కాలిక ఏర్పాటును చేయడానికి అవకాశం లేకపోలేదు. నెల్లూరు ఎక్ఛేంజిలో ఇప్పుడున్న పరిస్థితేమయ్యా అంటే - నెల్లూరు ఎక్ఛేంజిలో లోకల్ కాల్స్‌కుగాను అమర్చబడివున్న 9 బోర్డులలో ప్రతిబోర్డులోను వొకటి రెండు 'స్లిప్స్' బొడుగునా కోవూరు నెంబర్లు కలిపివున్నారు. ఈ విధంగా కోవూరు నంబర్లు నెల్లూరు ఎక్ఛేంజిలోని అన్ని బోర్డుల్లోకి 'డిస్ట్రిబ్యూట్' చేసి కలపబడివున్నాయి. ఇందువల్ల ఆపరేటర్లకూ అవస్థ ఎక్కువైంది. ఇట్లా గాకుండా కోవూరు నంబర్లన్నీ నెల్లూరు ఎక్ఛేంజిలోని వొక్కబోర్డులోకి కనెక్టుచేసి-ఈ బోర్డుకు ప్రత్యేకంగా ఆపరేటర్లనువేస్తే పరిస్థితి ఇంకాస్త మెరుగు కావచ్చునేమోననేమాటకూడావుంది.

ఏమైనా కోవూరు ఎక్ఛేంజిల వంటి వాటిని మాన్యువల్ ఎక్ఛేంజిలుగాచేసి ఆపరేటర్లను నియమించడమే వుత్తమపద్ధతి అవుతుంది.

అదీగాక ఇప్పుడు కోవూరు ఎక్ఛేంజిలో అమర్చబడివున్నబోర్డు ఎప్పటిదో మాంధాతల కాలంనాటిది, ఏ గూడూరులోనో కండెమ్డ్‌గా పడివుండిన బోర్డునుతెచ్చి కోవూరులో పెట్టారు. నెల్లూరులో వుండిన లక్షణమైన కొత్తబోర్డులను తిరుపతికిపంపి, ఈ పాత బోర్డులతో కాలక్షేపం చేస్తున్నారు మన పోస్టలుశాఖవారు! ఇంతటి నిర్లక్ష్యం వుండబట్టే ఈ పోస్టు ఇంత చండాలంగా తయారయ్యాయి. కొత్తగా వచ్చిన టెలిఫోన్స్ డివిజనల్ ఇంజనీరుగారు చేయాల్సింది చాలావుంది!

ఒక్క నెల్లూరు-కోవూరు పోస్టు సంగతే ఇంతైంది. మిగతా సంగతులు ఇంకాచాలా వున్నాయి. సెంట్రల్ బ్యాంకు అర్బన్ల-దురదృష్ట వంతులపైకూడా ఈవారం వ్యాఖ్యానించుకున్నాను. మరువారం విస్తారంగా చెప్పుకుందాం. సరేనా?

ఒంగోలు

(5వ పేజీతరువాత)

జిల్లా జడ్జీలు: ఇళ్ల బేరసారాలు

కొత్త ఒంగోలు జిల్లా జడ్జిల నివాసానికిగాను బాడుగ 360 రూపాయలు యివ్వమని ఇండ్ల యజమానులు కోరుతున్నారు. ప్రభుత్వమేమో ఒక్కొక జడ్జి నివాసానికి 160 రూపాయలు మాత్రమే యిచ్చేందుకు వప్పుకున్నది. అందువల్ల జిల్లాకోర్టులు ఒంగోలుకు ఇప్పట్లో వచ్చే యోగంలేదు.

ఇతర అఫీసులు, అధికారుల ఇళ్ల వసతికి ఇంకెన్ని తిప్పలుపడాల్సివస్తుందో!

గవర్నమెంటు ప్లీడరు- శ్రీ ఎం. బాలసుబ్రహ్మణ్యం

ఒంగోలుజిల్లా గవర్నమెంటు ప్లీడరుగా శ్రీ ఎం. బాలసుబ్రహ్మణ్యంగారు నియమింపబడ్డారు.

శ్రీ బాలసుబ్రహ్మణ్యం కావలివాసి; శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణయ్యకుమారుడు. కందుకూరు డివిజన్ ఒంగోలుజిల్లాలో చేరిన తర్వాత, బాలసుబ్రహ్మణం ఒంగోలులో ప్రాక్టీస్ చేయదలచి అప్పటికి మారాడు. న్యాయవాదిగా బాలసుబ్రహ్మణ్యంగారికి పదిహేనేళ్ళ అనుభవంవుంది. లీగల్ విషయాల్లో గ్రంథరచనా ప్రవేశముంది. త్వరలో ఢిల్లీలో జరిగే న్యాయవాదుల సదస్సులో శ్రీ బాలసుబ్రహ్మణ్యం పాల్గొనబోతున్నాడు. వుత్సాహవంతుడు, యువకుడు, ఎదటివారిని ఆకర్షించే గుణసంపత్తి గలిగిన శ్రీ బాలసుబ్రహ్మణ్యం కొత్త పదవిలో రాణించగలడని, మంచి పేరు తెచ్చుకోగలడని మా విశ్వాసం. ఆయనకు మా అభినందనలు.

హోటళ్ల ధరలు - విద్యార్థుల ఆందోళన

ఒంగోలు హోటళ్లు కాఫీధర 25 పైసలకు పెంచి కూర్చున్నారు. పట్టణకాలేజి విద్యార్థులు ఇందుకు నిరసనగా హోటళ్ళ ఎదుట ప్రదర్శనలు జరిపారు. ఇంతవరకు ఫలితం ఏమీ కనపడ్డేదు.

కొత్తబస్సులు - కోర్కెలు, విజ్ఞప్తులు

ఒంగోలు న్యాయవాది శ్రీ దిమ్మిరి నరసింహారావు ఆర్. టి. వో. గారిని స్వయంగా కల్సుకుని ఈ క్రింది కొత్త బస్సులను యేర్పాటు చేయాల్సిందిగా విజ్ఞప్తి చేసారు:

ప్రతితాలూకా కేంద్రంనుండి ఒంగోలుకు నేరుగా బస్సులు యేర్పాటు చేయుట; ఇదివరకే వున్నచోట్ల అదనపు బస్సులు ఏర్పాటు చేయుట-

రామాయపట్నం-ఒంగోలు, గుడ్లూరు-ఒంగోలు, మాచవరం-ఒంగోలు, మార్కాపురం, గిద్దలూరుల నుండి ఒంగోలుకు ఎక్స్‌ప్రెస్ బస్సులు ఏర్పాటు చేయుట-

ఒంగోలునుండి కందుకూరుకు, సింగరాయకొండకు, ఒంగుటూరుకు ప్రత్యేకంగా షటిల్ సర్వీసులు ఏర్పాటుచేయుట-

కామేపల్లినుండి ఒంగోలుకు నేరుగా బస్సు వొకటి ఏర్పాటుచేయుట-ఇదీ ఆయన విజ్ఞప్తిలోని సారాంశం.

మిల్క్ ప్రాజక్టు

ఒంగోలు పట్టణంలో 22 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో మిల్క్‌ప్రాజక్టు ప్రారంభం కాగలదని మంత్రి శాకాటి వుద్ఘాటన. ఎప్పుడో, ఎన్నోపంచవర్ష ప్రణాళికలోనో?

లబోదిబోలు

(5వ పేజీతరువాత)

వారశాలలు, కాఫీహోటళ్ళు, పర్కషాపుల్ని తీసి పారవేయిందారు. షాపుకార్ల కొట్లకు ముందుండే పందిళ్లను లాగివేయమన్నారు.

ఈ కష్టకాలంలో జీవనోపాధి పోగొట్టుకున్న పందలాదిజనం లబలబ కొట్టుకొంటున్నారు. ఇంతకాలం గుడ్డవ్యగించి కూర్చొనుండిన అధికారులు ఇప్పుడు వాళ్ళ చెప్పిన దయాదాక్షిణ్యం లేకుండా లాగివేస్తే మా గతేం కావాల అని అంగోళన చెందుతున్నారు పిల్లి. కలెక్టరుకు అర్జీ పెట్టుకున్నారు, డి. ఆర్. ఓ. వచ్చి చూచిపోయారు.

—ఆ. వి.

కథ

(9వ పేజీతరువాత)

ఇక నన్ను మరచిపో''-అని మేడమీద లావణ్య గదిలోకి వెళ్ళాడు వేణు.

వేణులోకలిగిన యీవిపరీత మార్పుకు శైలజ ఆశ్చర్యపోయి అలాగే నిలబడిపోయింది.

ఉన్నట్టుండి మేడమీద వేణు వెర్రికేక వినిపించింది. శైలజ ఆతృతగా పైకివెళ్లింది.

చనిపోయిన లావణ్య గుండెపైపడి పసిపిల్లవాడిలా ఏడుస్తున్నాడు వేణు.

కావలెను

హిందూ లేక మహమ్మదీయ పేద బాలుడు లేక బాలికలు అయిందరు భాళీలకు వెంటనే కావలయును. వయస్సు 14 సంవత్సరములు మించరాదు.

యస్. వి. శేషయ్య,

''సామయాజుల''

ఉస్మాన్‌సాహెబ్ పేట - నెల్లూరు.

యలమంచిలి ప్రిన్సిపల్ డి. ము. కోర్టులో

O. S. 220/64 E. P 284/70

ముత్యాల సత్యనారాయణ. —వాది.

కంకటాల జగ్గప్ప చనిపోవుటను వారి- కేశవరపు సత్యవతి. —ప్రతివాది.

పైకోర్టులో ప్రతివాదితాలూకు స్థిరాస్తి 19-10-70 తేది పగలు 10 గంటలు లగాయతు వేలం కాబడును. గాన కావలసినవారు పాడుకొనవచ్చును.

—షెడ్యూలు—

విశాఖపట్నం డి॥ యలమంచిలి సబ్॥ కోశాప్రోలు పంచాయితిలో చేరిన కోశాప్రోలు గ్రామంలో కోమటివీధిలో దక్షిణ శ్రేణిలో యున్నటువంటిన్ని ప్రతివాదికి హక్కు అనుభవంగల తూః పసుమారు 9 గ.- 8.23 మీటర్లు. వు. దః సుమారు 25¾ గ. 23.09 మీటర్లు కొలతలు గల్గి నటువంటిన్ని అసెస్మెంటు నెం. 199 రు, యింటి నెంబరు 4/33 కల్గినటువంటిన్ని రూ 4-16 లు పన్నుచెల్లు తాటియాకుల చుట్టు మిద్దెయిల్లున్నూ పెంకుటియిల్లు అందులో కలసివున్న ఖాళీనివేశనమున్ను ఏకప్రతిగా వున్నందున మొత్తం యిల్లు నివేశనంకు హద్దులు.

1. [తూ] ఇందలి గోడ అవల కుసుమంచి కృష్ణయ్యగారి ఖాళీ నివేశనం కొంత మేరయున్ను, కుసుమంచి ముకుందుగారి ఖాళీనివేశనమున్ను, కుసుమంచి జగ్గరావుగారి ఖాళీనివేశనం కొంతమేరయున్ను, [ద] ఇందలి గోడ అవల కుసుమంచి మల్లయ్యగారి ఖాళీనివేశనం బొడ్డి, [ప] కుసుమంచి సుబ్బయ్యగారి తాటాకు ఇంటి గోడ [ఉ] రాజవీధి, వాదికి మ్మజ్జెరూ. 1000, అమీనా కిమ్మత్తు రూ. 1600.

—గుంటూరు శ్రీహరి, అడ్వకేటు.

పల్లెలు

(5 వ పేజీకారవ)

పాపిరెడ్డిపాళెంలో మంత్రి సంజీవరెడ్డి

పాపిరెడ్డిపాళెం అంటే శాసనసభ్యుడు శ్రీ వేమారెడ్డి వెంకురెడ్డిగారి స్వగ్రామం. మంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి వగైరాలు వెంకురెడ్డిగారిని 'అప్పాయుంగా' 'పెద్దాయన' అని పిలుస్తారు! ఆ అప్పాయతతోనే ఇటీవల ఆయన వూరికికూడా అప్పుడప్పుడు సందర్శిస్తుంటారు! ఆ విధంగానే మొన్న నాల్గవతేదీ మంత్రిగారు పాపిరెడ్డిపాళెం, కావెరపాళెం హరిజనవాడలు సందర్శించారట. ఎన్నికలేమీలేవు కాబట్టి, వూళ్ళో సభ జరిగినట్లులేదు!

సంజీవరెడ్డిగారితోటి శ్రీ ఆనం భక్తవత్సలరెడ్డి, శ్రీ హరిశ్చంద్రారెడ్డిగారలు కూడా పోయారు. మొదట కావెరపాళెం హరిజనవాడకు పోయారు. బాణసంచాతో బ్రహ్మాండమైన స్వాగతం ఇవ్వబడింది. ఇండ్ల స్థలాలను దరఖాస్తు పెట్టుకొని రెండేళ్లయినా ఈనాటికీ ఆశీగతిలేదని, త్వరగా ఇప్పించమని హరిజనులు మంత్రిగారికి విన్నవించుకున్నారు. మంత్రిగారి బృందం తర్వాత పాపిరెడ్డిపాళెం హరిజనవాడకు చేరింది. ఆ హరిజనులూ ఇండ్ల స్థలాలను కోరారు. తమకు పట్టావున్న భూమినేకిసి ఇవ్వమన్నారు. హరిజనులందరూకలిసి శంకరణ ఇచ్చిన 150 ఎకరాల భూమికి నీటివసతి కల్గించమని విజ్ఞప్తి చేశారు. ఆర్. డి. ఓ. గారు త్వరలో అవని చేయగలమని హామీయిచ్చారు.

రాత్రి మంత్రిగారి బృందానికి శ్రీ అల్లూరు వెంకటరెడ్డిగారి ఇంట్లో విందు జరిగింది. కోవూరు సీతారామరెడ్డి, అల్లూరు ఆదినారాయణరెడ్డి వగైరా యువకులు మంత్రిగారి కార్యక్రమాన్ని వుత్సాహంగా ఏర్పాటు చేశారు.

విడవలూరు కాలేజి చర్చ

విడవలూరు కాలేజి లిటరరీ అసోసియేషన్ ఆధ్వర్యాన గత 20 తేదీ ఒక చర్చా సమావేశం జరిగింది. ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ ఆర్. ఎస్. సుదర్శనం అధ్యక్షత వహించారు. భాషాధ్యయనం అవసరమా, అవసరమైతే డిగ్రీ తరగతుల్లో ఎంతవరకు అవసరం- అనేది చర్చనీయాంశం.

చర్చను ప్రారంభిస్తూ, ఇంగ్లీషు లెక్చరర్ శ్రీ ఎల్. ఆదినారాయణ, డిగ్రీ తరగతుల్లో భాషాధ్యయన ప్రాధాన్యతను నొక్కి చెప్పారు. డిగ్రీ తరగతులవరకు బోధనాభాష మార్పుదృష్ట్యా, ఇంగ్లీషు అధ్యయన ఆవశ్యకతను ఆయన గట్టిగా సమర్థించారు. భాషాధ్యయన ప్రయోజనకరంగా వుండునట్లు పుస్తకాల నిర్ణయం, బోధనా పద్ధతుల్లో మార్పురావాలని ఆయన వెలిబుచ్చారు. కామర్స్ లెక్చరర్ శ్రీ ఆర్. కృష్ణమూర్తి భాషాధ్యయనం అవసరమని వాదించారు. భాషాధ్యయనం లేకుండా చేయడం 'కల్చర్ మైనస్ డిసిప్లిన్'గా వుండగలదన్నారు. లెక్కల అధ్యాపకుడు శ్రీ ఎ. కృష్ణమూర్తి డిగ్రీ స్థాయిలో భాషాధ్యయనాన్ని విద్యార్థి ఇష్టాయిష్టాలకు వదలిపెట్టాలని సూచించారు. వి. సుబ్రహ్మణ్యం, ఎస్. వి. రవికుమార్, కె. రామయ్య, సి. వెంకయ్య, పి. మాలకొండయ్య, ఒ. సూర్యప్రకాశరావు, జి. గోపీకృష్ణ వగైరా విద్యార్థులు కూడా చర్చలో పాల్గొనడమే కాకుండ, స్వతంత్రంగా తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చారు. భాషాధ్యయనం విషయంలో వీరూ భిన్నాభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చారు.

ఆఖరున వివిధాభిప్రాయాలను సమీక్షిస్తూ, సభాధ్యక్షులు శ్రీ సుదర్శనం, డిగ్రీ తరగతుల్లో భాషాధ్యయనం వుండాలనేదే అందరిఅభిప్రాయమనీ, కాని భాషాబోధనా పద్ధతులు మారాలనేది వారి సూచనని చెప్పారు.

గోష్ఠి చాలచక్కగా జరిగింది. విద్యావిషయాలలో, విద్యార్థుల సమస్యల్లో ఇటువంటిగోష్ఠులు ఎంతో ప్రయోజనకరంగా వుంటాయి. ప్రతిశకళాశాలలో విద్యారంగానికి సంబంధించిన సమస్యలమీద ఇటువంటి చర్చలు జరిగి, ఆయా అభిప్రాయాలు సమన్వయింపబడి, విధాన నిర్ణయానికి అవి సూచికలు కావడం వుపయుక్తంగా వుంటుంది.

ఉపాధ్యాయదినం

5 తేది ఉపాధ్యాయ దినోత్సవం ప్రతి వూళ్ళో జరిగింది. స్వతంత్ర దినోత్సవమైనా కొన్నివూళ్ళలో జరగదేమోకాని; సింగిల్‌టీచరు స్కూలున్న కుగ్రామంలో కూడా టీచర్సుడే జరిగితీరుతుంది.

● కోవూరు సభ సుందరమహల్‌లో జరిగింది. సమితివరి శ్రీ కాటంరెడ్డి వెంకటరామరెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. విడవలూరు ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ ఆర్. ఎస్. సుదర్శనం మాట్లాడుతూ, నేడు సమాజంలో ఉపాధ్యాయులకు గుర్తింపు లేకుండాపోయిందని, దానికి వారే కారకులని అన్నారు. కర్నూలు లెక్చరరు శ్రీ బి. రామసుబ్బయ్య, బి. డి. ఓ. శ్రీ అజీజ్ బుకూడా వుపన్యసించారు. డిప్టీఇన్‌స్పెక్టరు బి. రంగారావు స్వాగతం పలుకగా విద్యావిస్తరణాధికారి శ్రీ పి. బి. భూషణం వందనాలు చెప్పారు. సమితి అధ్యక్షుడు ఉపాధ్యాయ సంక్షేమనిధికి రూ 250 లు విరాళం ఇచ్చారు.

● కనిగిరి సభకు డాక్టరు సి.హెచ్. గురుబ్రహ్మం అధ్యక్షత వహించారు. ఎ. సర్వేశ్వరరావు, ఎజా. శ్రీనివాసరావు, కోట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారలు వుపన్యసించారు. డిప్టీఇన్‌స్పెక్టరు శ్రీ ఎస్. వి. నరసింహరావు, విద్యావిస్తరణాధికారి శ్రీ ఇ. కృష్ణమూర్తి వుత్సవం గిత్సవం వుత్సాహంగా నిర్వహించారు.

● వెంకటగిరి జి. వ. బాలుర హైస్కూలులో సభ జరిగింది. కాలేజి లెక్చరరు శ్రీ సిద్దిక్ అధ్యక్షత వహించారు. కాలేజి అధ్యాపకులు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం, సమితి విద్యాధికారి శ్రీ ఆదిశేషారెడ్డి, హెడ్మాస్టరు శ్రీ రామయ్య, ఉపాధ్యాయుడు శ్రీ వెంకటసుబ్బయ్యగారలు మాట్లాడారు. అల్పాహారవిందుకూడా జరిగింది.

● అల్లూరులో ఉపాధ్యాయ దినోత్సవం- సమితి అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్షుల సన్మానోత్సవం జంటగా జరిగాయి. డి. ఐ. శ్రీ కృష్ణమూర్తి అధ్యక్షించారు. బి. డి. ఓ. శ్రీ అంజనేయులు, పద్మనాభరావు, శామ్యూల్ ప్రభృతులు వుపన్యసించారు. నసురిరాజు, వుపరాజులు కూడా మాట్లాడారు!

వెంకటగిరి స్థాయీసంఘాలు

సమితి అధ్యక్ష ఎన్నికంత ముమ్మరంగానే వుణ్ణింది స్థాయిసంఘాల ఎన్నిక కూడా. దీనికి క్యాంపులు గింపులు, ఖర్చులు గిర్చులు, విందులు గిందులు అన్నిరకాల హంగులూ వున్నాయి. వాటాలు కుదరక పదిగంటలకు ప్రారంభం కావలసిన ఎన్నికలు మధ్యాహ్నం రెండుగంటలకుగాని ప్రారంభంకాలేదు. ఆఖరున ఆదికారవర్గం 28, వెంకటస్వామిరెడ్డి వర్గం 14 స్థానాలను పంచుకొని సరిపెట్టుకున్నారు.

ఇదివరకైరా కొన్ని సమితుల్లోకూడా స్థాయిసంఘాల ఎన్నికలు జరిగిపోయినట్లున్నాయి. పోటీలులేదుకాబట్టి అసక్తిలేదు!

ఈదూరు సమాధానం

28-8-70 'జమీన్‌రైతు'లో ప్రకటించిన దానిపై శ్రీ దింతంరెడ్డి వెంకురెడ్డిగారు సమాధానం వ్రాశారు-

"9 వ వార్డులో నా అభ్యర్థుల ప్రతిపాదకులుపేర్లు బోర్డరీ అన్నది శుద్ధ అబద్ధము. నాకుకాని, నా అభ్యర్థులకుకాని ప్రతిపాదకులకు కొరతలేదు, ఆ విషయం మొన్నటి ఎన్నికల ఫలితమే రుజువుచేసింది.... నా తమ్మీ అభ్యర్థుల నామినేషన్లు మీరు వ్రాసినట్లు పోర్జరీ అని కొట్టివేయలేదు. ఒకేప్రతిపాదకుడు ఇద్దరు అభ్యర్థులను ప్రతిపాదిస్తే, ముందు దాఖలైన నామినేషన్ పత్రమును ఆమోదించి, తక్కిన నామినేషన్లు కొట్టివేయబడవలసినట్లున్న ప్రభుత్వ వుత్తరువు ప్రకారం, నా అభ్యర్థుల నామినేషన్లు వెనుక దాఖలు చేయబడినందున కొట్టివేయబడినవి" -ఇదీ వెంకురెడ్డిగారి సమాధానం. తాను రాజీకి ఎంతో ప్రయత్నించానని, తన ఈ ప్రయత్నాన్ని బలహీనతగా భావించి ప్రత్యర్థులు సవాళ్లు విసరారని వెంకురెడ్డిగారంటున్నారు.

ఈవూరు ఆస్పత్రి

పాత ప్రెసిడెంటు తన స్వంత గ్రామమైన వెంకటపాళెంలో అయినా ఆస్పత్రి పెట్టినందువల్ల పేదసాదకు వుపయోగంగా వుణ్ణింది. కొత్తగా వచ్చిన అధ్యక్షుడు ఆ ఆస్పత్రికూడా వద్దు పొమ్మన్నాడు. డాక్టరు వెళ్ళిపోయాడు. ప్రజాసేవంటే ఇదేనా?- అని ప్రశ్నిస్తున్నారు ఒకరు.

యల్లాయపాళెం దాత కాలధర్మం

రూ 80,000 లు విరాళమిచ్చి టి. వ. హైస్కూలుకు సుందరమైన భవనాన్ని ప్రసాదించిన శ్రీ నెల్లూరు పట్టాభిరామరెడ్డి 7 తేది కాలధర్మం చెందారు. ఆయన వయస్సు 84 సంవత్సరాలు. చాలకాలంగా అస్వస్థులుగా వుండినారు.

పట్టాభిరామరెడ్డిగారు లక్షరూపాయలు దానముస్తే రెండోమనిషికి తెలియదు. దానమంటే ఇదిగదా!

పొదిలివార్తలు

గొట్లగట్టు, చినమనగుండం, నాగంపల్లి, మహమ్మదాపురం హరిజనవాడలలో హరిజన దినోత్సవం జరిగింది. బి. డి. ఓ. శ్రీ టి. జె. శామ్యూల్ అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో ప్రెసిడెంటు శ్రీ సానికొమ్ము కాశిరెడ్డి మాట్లాడుతూ మన విద్యావిధానంవల్ల భయంకరమైన నిరుద్యోగసమస్య ఏర్పడిందని, విద్యావిధానాన్ని మార్చి వృత్తి విద్యను ప్రోత్సహించకుంటే నిరుద్యోగ సమస్య దేశ వినాశనానికి కారణం కాగలదని హెచ్చరించారు.

షరామామూలే అన్నట్లు బహుమతుల పంపకం వగైరా మామూలు కార్యక్రమం సాదాగా జరిగిపోయింది.

సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ కాశిరెడ్డి గౌరవార్థం కొనకలమిట్ల గ్రామస్థులు సర్పంచ్ శ్రీ బాజీ అధ్వర్యాన ఘనంగా సన్మానించారు.

మడమనూరు భూ ఆక్రమణ- 33 మంది అరెస్టు

నెల్లూరు తాలూకా కమ్యూనిస్టు సమితి సభ్యుడు కటికాల శేషయ్య, యాలవల్లి కృష్ణయ్య వన్నెల శంకరయ్యగార్ల నాయకత్వాన మడమనూరు పేదలు (ఎక్కువ మంది చేనేత కార్మికులట) ఆగస్టు 24-27 తేదుల మధ్య 200 ఎకరాల ఫారెస్టు భూమిని ఆక్రమించుకోబోగా, వెంకటాచలం పోలీస 33 మందిని అరెస్టు చేసింది.

ఇది చెట్లు వుటలేని ఫారెస్టుభూమి అని, డి. ఆర్. ఓ. గారు దీన్ని డీ ఫారెస్టు చేయుటకు సిఫారసు చేసివున్నారని; కావున దీన్ని డీ ఫారెస్టుచేసి, ఆక్రమణ దార్లకు పట్టాలివ్వవలసిందిగా శేషయ్యగారు ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నారు. శేషయ్యా! డీ ఫారెస్టు చేయుటకు డి. ఆర్. ఓ. సిఫారసు చేశారని మీరే చెప్తున్నారు. డీఫారెస్టు చేయడమంటే పేదలకు పంచడానికేగదా! ఇంతలోగా మీ సత్యాగ్రహ మెందుకు? మేము సంపాదించాం చూడమని పేదలను మభ్యపెట్టడానికా!

వంజివాక చార్జిషీటు

రెండు వారాలక్రితం ప్రకటితమైన చార్జిషీటుకు జవాబువచ్చింది. సాక్ష్యాధారాలతో వచ్చిన జవాబిది.

చెరువుకట్టమీద చెట్లు వేలం వేశారు; అన్నివూళ్ళలో దండోరా వేశారు; 1500 రూపాయలు వచ్చింది. అంతా అయిపోయిన తర్వాత తాను 2 వేలకు పాడతానని పోలిరెడ్డి వెంకురెడ్డి వ్రాసుకున్నాడు. టైం దాటిపోయినతర్వాత స్టేషన్‌కుపోయి రైలు తప్పిపోయిందని అక్కసుపడితే ఎట్లా? రింగుబండులమట్టు చెరువుకాల్వలు త్రవ్వకాని కుపయోగించుకోవాలని రైతులందరు అనుకున్నారు; అది పెద్ద మొత్తంకూడా కాదు, రూ 500 లు! రోడ్డుసంగతి సర్పంచ్‌కు సంబంధంలేదు; కంట్రాక్టరునో, లేకుంటే ఆ శాఖాధికార్లనో అడగడం బాగుంటుంది. ఆస్పత్రికి డాక్టరు కోటనుండి రోజూ వచ్చిపోతున్నాడు; రావలిస్తే తనిఖీ చేయండి.

-ఇదీ ఆ జవాబు సారాంశం. ఆ గ్రామంలో ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యాలు జరిగాయి. ఈ విమర్శకులకు అవన్నీ కనపడవు- అనికూడా అంటుంది ఆ జవాబు.

ఈవారం విశేషాలు

(2 వ పేజీకారవ)

గర్ రాజా, దిద్దిరాజా వగైరాలను- ఇందిరమ్మ పార్టీనుండి సస్పెండుచేసింది.

అయితే సిండికేట్ కాంగ్రెస్‌లో ఇద్దరు ఎం. పి. లు ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా వోటుచేశారు- వార్ని తమ పార్టీనుంచి బహిష్కరించారు.

● ఈ ప్రివీపర్సులబిల్లుపై బి. కె. డి. వారుకూడా ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా వోటు చేయడంతో ఇండికేట్లు నోట్లో వేలేసుకొన్నారు, అంతేకాదు రెచ్చిపోయి వున్నారు. యు. పి. లో చరణ్‌సింగ్‌గారి బికెడీకీ, ఇందిరమ్మ కాంగ్రెసోళ్లకీ ఇక పొత్తు పిమాత్రం కొనసాగేట్లులేదు. ఇందిరమ్మ కాంగ్రెసోళ్లు బి.కె.డి. నుండి ఐదుగురు ఏమ్మెల్యేలను ఎగరేసుకపోయారు. అయితే చరణ్‌సింగ్‌తో ఇప్పుడు మళ్లీ జనసంఘం, సిండికేట్లు చేతులుకలిపే ప్రతిపాదన ఒకటి వినబడుతున్నది. చూస్తున్నారా మన పాదరసం రాజకీయాలు!

● పార్లమెంటు సమావేశానంతరం లుసాకాలో జరుగుతున్న అలీనరాజ్యాల సభలో పాల్గొనేందుకు ప్రధాని శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ బృందం (మొత్తం 57 మందట!) బొంబాయినుండి బయలుదేరిన విమానంలో దుండగులెవరో బాంబులు పెట్టివున్నారని విమానాశ్రయాధికారులకు వొక ఆకాశరామన్న ఫోన్‌చేయగా అధికారులు తీన్‌తాలైపోయి ఆకాశంలో ఎగిరిపోతుండిన విమానాన్ని మళ్ళీ కిందకు దింపించి, వెతికి పంపించారు. బాంబూలేదు, గీంబూలేదు. అదీసంగతి!

● అలనాటి 'కామరాజు ప్లాను'లాగా కరుణానిధికూడా వొక ప్లాను వేశాడు. డి. ఎం. కె. పార్టీ పక్కు పేరుతో కొందరు మంత్రులు రాజీనామా ఇచ్చి బయటకొచ్చి పార్టీ పటిష్టతకు పాటుపడాలనే పథకం వేసినట్లున్నారు. ముగ్గురు మంత్రులు-సీనియర్ మంత్రి మతి అలగన్, జూనియర్ మంత్రులు ముత్తుస్వామి, వెజవేదన్‌లు రాజీనామా ఇచ్చి తప్పుకున్నారు. కరుణానిధి మంత్రివర్గ విస్తరణ లేదన్నారు. మొత్తానికి ఏమిటో కథ. మద్రాసు శాసనసభలో సిండికేట్లు ప్రవేశపెట్టిన మంత్రివర్గ అవిశ్వాస తీర్మానం వీగిపోయినా చర్చలు- ప్రతిచర్చలు వసందుగానే సాగాయి.

● ఉక్కుఫ్యాక్టరీల ప్రకటన వొకేసారి వెలువడినా- సేలం ఫ్యాక్టరీకి ప్రధానిచేత ఈ నెల 16 తేది శంకుస్థాపన ముహూర్తం మద్రాసువాళ్లు నిర్ణయించేస్తే, మన విశాఖపట్టణంలో ఇంకా స్థలనిర్ణయ వ్యవహారమే అంతులేదు. ప్రాజక్టు స్థలంలో సాయిల్ టెస్టింగే పూర్తికాలేదట!

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

చవుకపిల్లలు అమ్మబడును

అరుదానముల వయసుగల చవుక పిల్లలు నెల్లూరుజిల్లా, శ్రీహరికోట డివిలో అమ్మకమునకు తయారుగనున్నవి. కొనదలచినవారు ఆఫీసు పనిచేయు పిరోజు అయినను సూళూరుపేట తాలూకా కొత్తచేను గ్రామం వద్ద శ్రీహరికోట రేంజి ఫారెస్టు ఆఫీసరుకు 100 పిల్లలకు రూ. 1 వంతున చెల్లించి పొందవచ్చును. వొకనాడు వున్నచోటనుండి, ఏచోటకు వొకను తీసుకొని పోదలచుకుంటారో ఆఖర్చులు కొనుగోలుదారే భరించవలెను. మిగత వివరాలు నెల్లూరులోవున్న నెల్లూరు సౌత్ జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరువారివలనగాని లేదా సూళూరుపేట తాలూకా కొత్తచేనుగ్రామం వద్ద శ్రీహరికోట రేంజి ఫారెస్టు ఆఫీసరు వారివలనగాని తెలిసికొనవచ్చును.

ఎజా. సూర్యనారాయణ,
జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరు.

తాలూకాఫీసు – కోవూరు

Rc A4-2211/70 dated 29-8-70

ప్రకటన

దగదర్తి గ్రామమునకు కట్టవలసిన శిస్తు, లోను వగైరా గవర్నమెంటుబాకీలు దగదర్తి గ్రామమునను శ్రీ కంచెర్ల రామయ్య కొంతమైకము వసూలుచేసి సర్కారు లెక్కానికి తీసుకొని రానట్లు తెలియుచున్నది. గాన సదరు గ్రామ మునసబుగారివద్ద చెల్లించి రశీదులుపొంది, లెక్కకురానట్లు అనుమానముండిన రైతులు వారివద్దవుండిన రశీదులు శ్రీ కోవూరు తాలూకా తహసీలుదారువద్దగాని, డిప్యూటీ తహశీలుదారువద్దగాని 16–9–70 తేదిన దగదర్తి గ్రామములో దాఖలుచేసి తనిఖీ చేయించుకోవలెను. అట్లు దాఖలుచేయని రశీదులతాలూకుధనము, గ్రామలెక్కలలోకి తీసుకొని రాబరచకపోయినప్పటికి, సదరు రశీదులు అంగీకరింపక తిరిగి సదరు ఆసామీలవద్ద బకాయిలు వసూలు చేయబడునని ఇందుమూలమగా తెలియజేయడమైనది.

యస్. మాలకొండయ్య
తహశీలుదారు - కోవూరు.

విజయనగరం ప్రిన్సిపల్ డి॥ ము॥ కోర్టులో

Sc. 511 of 59 E. P. 92 of 68

కృష్ణమణి —వాది.

ఎర్రంశెట్టి లక్ష్మయ్య వగైరాలు–ప్రతివాదు.

ఈదిగువ వివరించిన షెడ్యూలుదాఖలా ప్రతివాదుల తాలూకు స్థిరాస్తి పైకోర్టువారి యెదుట 19–10–70 తేదీ పగలు 11 గంటల లగాయతు 5 గంటలవరకు వేలం వేయబడును. గాన కావలసినవారు వచ్చి పాడుకోగలందులకు యిందుమూలముగా ప్రకటనచేయడమైనది. ఇతర వివరములు వాది అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులోగాని, పైకోర్టు నాజరుగారివలనగాని తెలిసుకొనవచ్చును.

షెడ్యూలు- విశాఖపట్నంజిల్లా, విజయనగరం స॥ రి॥ యిలాకా నెల్లిమర్లగ్రామం రెల్లిపేటలో రస్తాకు వుత్తరపుశ్రేణిలో వున్న టువంటిన్ని అసెస్‌మెంట్ నె 145 రు కలిగి [తూ-ప] 10 గజములు (9-140 మీటర్లు) [ఉ-ద] 12 గజములు (10-968 మీటర్లు) కొలతలుగల రైల్వే పెంకుటోయున్న రెండుగదుల పెంకుటింటికు హద్దులు: [1 తూ] గంధ్రేటి లక్ష్మయ్య కాటిపూపుల పూరియిల్లు [2ద] రెల్లిపేటరస్తా [3ప] పాడుగు కావి వగైరాల యింటికి యీయింటికిమధ్య వున్నసందు [4ఉ] పాడుగు పైరితల్లిబాగా కొంతవరకు గంధ్రేటి లక్ష్మయ్య యింటి గోడ. డి. హో. రూ. 500, జె. డి. వాల్యు లేదు, సర్కారుపాట రూ. 1000 లు.

— వై. నారాయణమూర్తి,
డి. హో. అడ్వకేటు.